

HELSINGIN HIIPPAKUNNAN ORTODOKSISTEN SEURAKUNTIEN JÄSENLEHTI | IRTONUMERO 5,50€

ORTODOKSI

7/18 *viesti*

Ville Virtanen: "En pärjäisi ilman rukousta"

Diakoniatoimi auttaa ja tukee arjessa

”Jotkut luulevat, että uskomisen meinaa sitä, ettei saa enää itse päättää asioista, vaikka se on juuri päinvastoin.”

10

9

Tuohuksen vaharoiskeet turmelevat ikonia.

18

Porvoon iltapäiväseura tarjoaa hengen ravintoa ja mukavaa yhdessäoloa.

21

Valamon kello on tärkeä australialaiselle Nikolai Rahkoselle.

Sisällys

3 PÄÄTOIMITTAJALTA

4 KIRKKOHERRALTA

5 AJANKOHTAISTA

8 KOLUMNI Minna Rasku

9 ARKENA Älä likaa ikonia

ARKENA

10 SORJOSEN SIELUN TULKKI *Kannessa*

13 ESSEE Usko ja elämän ehto

16 SIELUNHOITOA JA ARJEN APUA *Kannessa*

18 REPORTAASI Johannes Kastajan jäljillä

21 USKO ELÄÄ AUSTRALIAN ARJESSA

23 РУССКОЯЗЫЧНЫЕ СТРАНИЦЫ

24 MEIKÄLÄISIÄ Allan Sääski

25 PYHÄNÄ Joulupaasto, hiljentyminen

PYHÄNÄ

26 KIRKKO HUOMIOI JA PALKITSEE

29 KIRKKO JA SEURAKUNTA

31 ESIPAIMENELTA

33 SVENSK SIDA

34 KULTTUURI

37 HUOMENNA Myyjäisistä joulumieltä

HUOMENNA

38 LAPSET JA NUORET

41 JUMALANPALVELUKSET JA MENOT

52 DIAKONIA TIEDOTTAA

54 LAINATUT

55 RISTISANATEHTÄVÄ

ORTODOKSI 7/18 viesti

Helsingin, Haminan, Hämeenlinnan, Kotkan, Lahden, Lappeenrannan ja Tampereen ortodoksisten seurakuntien lehti

Aikakauslehtien Liiton jäsenlehti

Lehti ilmestyy 8 kertaa vuodessa

JULKAISIJA: Helsingin ortodoksinen seurakunta

TOIMITUS:

Liisankatu 29 A 2, 00170 Helsinki

SÄHKÖPOSTI:

ortodoksiviesti@ort.fi

PÄÄTOIMITTAJA:

Mirva Brola, p. (09) 8564 6115

TOIMITUSSIHTEERI:

Saara Kallio, p. (09) 8564 6116

LEHDEN ULKOASU: Leena Toivola

LEHDEN TAITTO:

Markku Laitinen / Aste Helsinki Oy

TOIMITUSNEUVOSTO:

Markku Salminen, Risto Nordell, Urpo Uotila, Ville Kiiveri, Anna Syrjänen-Filppu, Kaisa Paavilainen, Alexander Hautamäki, Birgit Salmenhaara, Jonas Bergenstad, Mikko Kuri, Timo Tynkkynen, Liisa Tynkkynen, Aleksej Sjöberg, Eeva Manni

TILAUSHINTA: 40 € / vuosi. Lehti on seurakuntien jäsenille ilmainen.

TILAUKSET, OSOITTEENMUUTOKSET

JA PERUUTUKSET:

asiakaspalvelu.helsinki@ort.fi

p. (09) 8564 6100.

(Huom! Seurakuntalaisten ei tarvitse ilmoittaa osoitteenmuutoksista).

PAINOPAIKKA:

punamusta

ISSN 0788-9194

ORTODOKSIVIEСТИ JULKAISEE

TILAAMATTA LÄHETETTYJÄ AINEISTOJA

TAPAUKSOHTAISESTI HARKITEN.

KANNEN KUVA: TEEMU PERHIÖ

Piispanvaalia syytä uudistaa

KIRKKOMME ylin päättävä elin on vuosittain kokoontuva kirkolliskokous. Sen vastuulle kuuluu muun muassa päättää hiippakunnista, hyväksyä keskushallinnon tilinpäätökset sekä valita hiippakuntien piispat. Viimeksi mainittuun tehtävään kirkolliskokous pääsee jälleen tänä syksynä, kun esityslistalla on Kuopion ja Karjalan hiippakunnan piispan toimen täytäminen. Edellisen kerran kirkolliskokouksessa tehtiin piispavalintoja neljä vuotta sitten, jolloin pastori Matti Wallgrén valittiin Oulun metropoliitaksi.

Mielenkiintoista on, että samassa kokouksessa pohditaan tällä kertaa myös piispanvaaliin liittyvien menettelyjen uudistamista. Vuosi sitten kokoontunut kirkolliskokous asetti työryhmän selvittämään asiaa ja tekemään ehdotuksen piispanvaalikäytännön muuttamisesta. Työryhmä onkin laatinut esityksen nykyistä avoimemmasta ja ennakoivammasta vaalilavasta. Tarkoituksena on, että valitsijat voisivat perehtyä syvällisesti ehdokasasetteluun perusteluineen sekä arvioida ehdokkaiden edellytykset piispan tehtävän hoitamisessa.

Selvitykselle ja arvioinnille on tarvetta. Ortodoksien piispan valinta poikkeaa huomattavasti luterilaisesta tavasta, jossa ehdokkaat asetetaan etukäteen, heitä esitellään julkisuudessa ja äänioikeutettujen joukko on varsin laaja. Ortodoksien piispaehdokkaat nimetään vasta kirkolliskokouksessa, jossa kokousedustajat tekevät ehdotuksia piispainkokouksen ehdollepanoa varten. Piispainkokouksella on paljon sanavaltaa, sillä se voi asettaa ehdolle yhdestä kolmeen nimeä, joista kirkolliskokousedustajat äänestävät.

Neljä vuotta sitten harkinta-aikaa oli päivän verran, tänä vuonna omaa päätöstä saa pohtia kahden päivän ajan.

Piispainkokous ei ole innostunut vaalityöryhmän esityksistä ja vastustaa esimerkiksi ehdokkaiden haastattelua, henkilöstöhallinnon ammattilaisten käyttöä sekä vaalikampanjointia. Piispainkokous korostaa kirkon kanonista perinnettä, jossa ehdokkaat on valittu piispojen päätöksellä. Piispojen ainoa myönnytys on, että ehdokkaat voitaisiin julkistaa kahden kuukautta ennen vaalin toimittamista.

Ei ole kenenkään etu, että piispa valittaisiin vähäisellä harkinnalla. Hiippakuntansa esipaimenena piispalla on mitä tärkein hengellisen mutta myös hallinnollisen johtajan rooli. Nykyinen vaalintamenettely mahdollistaa monenlaisten yllätysnimien nousun kisaan mukaan viime metreillä eikä edusta nykypäivän vaatimuksia avoimesta julkishallinnon toiminnasta. Piispanvaalin uudistamista on syytä harkita huolella.

Mirva Brola

Uskon maantiede

Markus Hänninen

ORTODOKSISEN kirkon maailmassa on monenlaisia pyhiä paikkoja. Koko kristikunnalle tärkeitä ovat pyhän haudan kirkko ja Jerusalemin muut pyhät paikat sekä apostolien julistuksen paikat, kuten Syyrian Antiokia, Kreikan Korintti tai Italian Rooma. Athoksen luostareilla ja monilla muilla on niilläkin maailmanlaajuinen merkitys.

Omalla paikallisella kirkollamme on myös pyhä maantieteensä. Siihen kuuluvat Valamon ja Lintulan luostarit, oma seurakuntamme ja naapuriseurakunnat sekä lähin kirkko tai rukoushuone, jossa käymme jumalanpalveluksissa – puhumattakaan taivaan valtakunnasta. Mutta se ei liene enää maantiedettä.

Suomen ortodoksisen kirkon piirissä suunnitellaan uutta hiippakunta- ja seurakuntajakoa. Kirkkomme maantiede saattaa muutoksen jälkeen näyttää aivan toisenlaiselta. Vanhat ja tutut pyhäköt saattavat sijaita uusissa ja tuntemattomissa seurakunnissa. Nykyinen Tampereen seurakunta siirtyisi piispainkokouksen ehdotuksen mukaan Helsingin hiippakunnasta Oulun hiippakuntaan.

Uskomme maantiede ei ole sivuseikka. Uudistuksen tavoite on turvata kirkon toiminta alueilla, joilla talous ja seurakuntalaisten pienenevä joukko asettavat seurakunnille haasteita. Muutoksen yhteydessä on olennaista, että ihmiset edelleenkin löytävät tiensä lähimpään ortodoksiseseen kirkkoon.

Tampereen seurakunnassa vihittiin lokakuun puolivälissä uusi diakoni. Kirkollinen palvelutehtävä on Heikki Hattuselle ennestään tuttua, mutta nyt hän on saanut opetella uudella tavalla palvelemaan jumalanpalveluksissa ja näyttämään kirkkokansalle esimerkkiä.

Liturgian lopussa diakoni lausuu tavalliselta paikaltaan ikonostaasin edessä "Ottakaamme vaari" ja astuu sen jälkeen alttari-pöydän ääreen osallistuakseen ehtoolliseen. Diakoni näyttää siinä esimerkkiä meille kaikille ja mittaa samalla uskomme maantieteen tärkeimpiä matkoja: ihmisen matka elämänsä tavalliseen paikasta Kristuksen luokse.

Aleksej Sjöberg
kirkkoherra

Tampereen seurakunta

ОТ НАСТОЯТЕЛЯ

География веры

В православном мире много священных мест. Главные святыни всех христиан – Храм Гроба Господня и другие святыне места Иерусалима, а также места, где проповедовали святыне апостолы – Антиохия в Древней Сирии, Коринф в Греции и Рим в современной Италии. А такие святыне, как Афон, имеют всемирное значение.

У поместной церкви Финляндии своя география святыне мест. Это монастыри Нового Валаама и Линулы, свой приход и соседние приходы, ближайшая к дому церковь или часовня, куда мы ходим на богослужения. Не говоря уже о Царстве Небесном – но это уже, пожалуй, не относится к географии.

Сегодня в православной церкви Финляндии происходит изменение границ епархий и приходов. После завершения реформы география нашей Церкви может выглядеть по-новому. Хорошо знакомые святыне места могут оказаться в границах незнакомого прихода. Так, нынешний приход Тампере по решению Архиерейского собора перейдет из Хельсинкской епархии в Оулусскую.

География нашей Церкви – вопрос далеко не второстепенной важности. Целью реформы является

обеспечение работы церкви там, где экономические трудности и отток населения представляют серьезную проблему. Главное в этой реформе – сделать так, чтобы и в будущем любой желающий легко находил дорогу к ближайшей православной церкви.

В середине октября в приходе города Тампере рукоположили нового диакона. Служение Церкви хорошо знакомо Хейкки Хаттунену, но теперь он предстанет перед прихожанами в новой роли, чтобы проводить богослужения и подавать верующим пример.

В завершение литургии диакон обычно произносит со своего места перед иконостасом «Премудрость прости» и затем встает перед престолом, чтобы принять участие в причастии. Таким образом диакон подает нам всем пример, отмеряя самый важный маршрут географии нашей веры: путь человека из обычной земной жизни к Господу.

Алексеj Шёберг
Настоятель

прихода г. Тампере

Kirkolliskokous valitsee uuden piispan

Ortodoksisviestin arkisto

Kirkolliskokous kokoontuu marraskuussa Valamon luostarissa. Arkistokuva.

KIRKKOMME ylin päättävä elin, kirkolliskokous, kokoontuu 26.–29. marraskuuta Valamon luostarissa. Tänä syksynä kokouksesta on luvassa erityisen jännittävä, sillä sen asialistalla on muun muassa uusista hiippakuntarajoista päättäminen sekä uuden piispan valitseminen Kuopion ja Karjalan hiippakuntaan.

Kokouksen tavanomaisia päätösasioita ovat kirkon keskusrahaston tilinpäätös ja -tarkastuskertomus viime vuodelta sekä ensi vuoden talousarvion hyväksyntä. Samoin kokous hyväksyy keskusrahaston toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2020–21.

Piispan valitseminen Kuopion ja Karjalan hiippakuntaan tuli ajankohtaiseksi, kun arkkipiispa **Leo** siirtyi vuoden alussa Kuopiosta Helsinkiin. Tointa on tällä välin hoitanut Joensuun piispa **Arseni**. Piispaehdokkaista ei julkisteta etukäteen, mutta vahvoina ehdokkaina pidetään Arsenin lisäksi arkkimandriitta **Sergeitä**. Kisaan voi vielä ilmestyä mustia hevosia.

Meneillään olevaan hallinnonuudistuksen liittyen kirkolliskokous pääsee pohtimaan uusia hiippakuntarajoja. Piispainkokous on ehdottanut, että Tampereen seurakunta siirtyisi Helsingistä osaksi Oulun hiippakuntaa. Muita muutoksia ei tulisi.

Lisäksi kokous saa perustettavakseen lakityöryhmän, joka ryhtyy valmistelemaan hallinnonuudistuksen aiheuttamia muutoksia kirkkolakiin ja -järjestykseen. Varsinaisista muutoksista päättää ensi vuoden kirkolliskokous.

Seurakuntien yhdistämisistä kirkolliskokous ei päättää. Uusista seurakuntarajoista päättää kirkollishallitus, joka kokoontuu seuraavan kerran kirkolliskokouksen yhteydessä. Lopullinen päätös uusista seurakuntarajoista tehtäen ensi vuoden puolella.

Näin piispa valitaan

Kirkolliskokousedustajat nimeävät ehdokkaita tiistai-aamuna 27.11. Esitykset kirjataan ylös, ja piispainkokous tekee niiden pohjalta ehdollepanon.

Piispainkokous asettaa ehdolle 1–3 ehdokasta. Kirkolliskokousedustajat äänestävät näistä ehdokkaista torstaina 29.11. lippuäänestyksessä.

Jos kukaan ehdokkaista ei saa yli puolta äänistä, pidetään toinen vaalikierros. Piispainkokous vahvistaa vaalin tuloksen.

Uusi piispa asetetaan toimeensa joko loppuvuodesta 2018 tai alkuvuodesta 2019.

Lisäksi kirkolliskokous pääsee ottamaan kantaa seurakunnanvaltuuston vaalittavan muuttamiseen postin tai internetin välityksellä toimitettavaksi. Toteutuessaan uudistus ei todennäköisesti ehtisi vaikuttaa syksyn 2019 vaaleihin.

TEKSTI: MIRVA BROLA

Joulupaastokeräys Syyrian ja Kenian hyväksi

ORTODOKSISEN avustusjärjestö Filantropian tämän vuoden joulupaastokeräyksen teemana on ”Murretaan ja jaetaan”. Keräyksellä tuetaan avustustyötä Syyriassa ja Keniassa.

Syyriassa sota alkoi niin sanotun arabikevään jälkeen vuonna 2011. Lähes kuusi miljoonaa syyrialaista on paennut maan rajojen ulkopuolelle ja vielä enemmän heitä on maan sisäisinä pakolaisia.

Antiokian patriarkaatin vapaaehtoiset tekevät parhaansa tavoittaakseen apua tarvitsevia. Avustuspaketeissa on ruoan lisäksi myös muuta välttämätöntä. Tästäkin jouluna ihmiset Syyriassa rukoilevat rauhaa.

Keniassa Kisumun kaupungissa pyhän Mooseksen seurakunnassa katetaan jouluateriaa yhdessä kadulla elävien poikien kanssa. Seuraavasta aterialta ei ole tietoa, mutta vielä suurempi on sellaisten aikuisten läsnäolon nälkä, jotka eivät käytä heitä hyväkseen. Yhteinen jouluateria jää pitkäksi aikaa mieleen.

Porvoon tiistaiseura pyhiinvaelluksella Pyhtitsassa

PORVOON tiistaiseura järjesti syyskuussa pyhiinvaelluksen Viiron Pyhtitsan luostariin. Matkaan lähti 23 pyhiinvaeltajaa Porvoosta ja lähialueilta Loviisasta, Kotkasta, Sipoosta ja Helsingistä.

Pyhiinvaeltajat osallistuivat luostarissa jumalanpalveluksiin ja erilaisiin työtehtäviin, kuten perunoiden pussitukseen sekä punajuuren ja perunan nostoon. Työn ohessa pyhiinvaeltajat saivat

nauttia kahvi- ja teetarjoilusta sekä lounaasta pellon reunassa. Pyhtitsan hautausmaan takana sijaitsevasta lähteestä matkalaiset täyttivät pullonsa parantavasta voimastaan kuuluisalla vedellä.

Ryhmä tutustui luostariin luostarikerroksen aikana nunna **Nikan** opastuksella. He tutustuivat luostarin porttiin ja sen maa-lauksiin, **A. A. Polesukin** suunnittelemaan katedraaliin, Pyhän Sergei Radonesilaisen muistolle pyhitettyyn kirkkoon, Kaste-kirkkoon sekä Pyhän Johannes Kronstadtilaisen museoon.

Lauantai-ilta huipentui vigiliaan ja sunnuntaina ryhmä osallistui liturgiaan. Liturgian jälkeen nautittiin luostarin tarjoama lounas, jonka jälkeen matkalaisilla oli vielä pari tuntia aikaa ihastella Pyhtitsaa ennen kotimatkaa.

Muistoksi vierailusta ja työpanoksesta luostari halusi lahjoittaa kaikille pyhiinvaelluksella mukana olleille Pyhtitsan ikonit. Porvoon tiistaiseura kiittää kaikkia jäseniään, jotka lahjoittivat tai lähettivät Pyhtitsaan luostarin toivomia tavaroita. Tavarat tulivat tarpeeseen, ja nunnat olivat hyvin kiitollisia lahjoituksista.

TEKSTI JA KUVA: MIKAEL SHEMEIKKA

Lyhyesti

Lappeenrannan seurakunnantarkastus siirtyy

Lappeenrannan seurakuntaan loppuvuodeksi kaavailtu seurakunnantarkastus siirtyy ensi vuoden puolelle. Tarkastus piti toimittaa marraskuun ja joulukuun aikana, mutta seurakunnan asiakirjoja ei ehditäkään tarkastaa suunnitellussa aikataulussa.

Kanttori Hattunen vihittiin diakoniksi

Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa **Leo** vihki kanttori **Heikki Hattusen** diakoniksi sunnuntaina 14. lokakuuta Tampereen Pyhän Aleksanteri Nevalaisen ja pyhän Nikolaoksen kirkossa. Hattunen on Tampereen seurakunnan opintovapaalla oleva kanttori.

Lohjan kirkko täytti 50 vuotta

Lohjan kirkko täyttyi juhlaväestä praasnienpäivänä. Vedenpyhitystä toimittamassa diakoni Seppo Pesonen ja rovasti Kalevi Kasala.

LOHJAN Karjalan valistajien kirkko on toiminut Länsi-Uudenmaan ortodoksien alueellisena keskuksena jo puoli vuosisataa. Kirkon merkkivuotta juhlistettiin loka-marraskuun vaihteessa juhlaiviikolla ja avoimilla ovilla.

Praasnien aattona kirkolla toimitettiin suuri ehtoopalvelus, jonka jälkeen tarjolla oli ohjelmallinen teeilta. Varsinaisena Karjalan valistajien päivänä lauantaina 3. marraskuuta piskuinen kirkkosali pullisteli väkeä, kun edessä oli vedenpyhitys ja juhla-liturgia. Jumalanpalveluksen toimitti rovasti **Kalevi Kasala** yhdessä pastori **Petri Korhosen** kanssa.

Liturgian jälkeen seurakuntalaiset ehtivät nauttia vahvistukseen pikaisen kirkkokahvit, ennen kuin edessä oli siirtymisen juhlan ekumeeniseen osuuteen Pyhän Laurin kirkkomaalle.

Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä oli järjestetty kansallispukuinen kunniavartio, ja paikalla toimitettiin sekä ortodoksinen litania että luterilainen hartaustilaisuus. Seppeleen-laskun suorittivat Lohjan Karjalaseura ja luterilainen seurakunta. Myös Unohdettujen vainajien muistomerkillä toimitettiin pieni hartaushetki sekä seppeleenlasku.

Länsi-Uudenmaan ortodoksien juhla jatkui Liikuntalinnassa, jossa nautittiin yhteinen lounas sekä kuultiin musiikkiesityksiä. Juhlissa kuultiin lukuisia tervehdyksiä, ja juhlapuheen piti diakoni, kirkon isännöitsijä **Seppo Pesonen**.

Juhlan yhteydessä on myönnetty huomionosoituksia ansiotuneille seurakuntalaisille. **Riitta Pesoselle** on myönnetty Pyhän Karitsan ritarikunnan ritarimerkki, ja piispaallisen siunauskirjan ovat saaneet **Anne Uotila** ja **Miia Jyrkinen**. Lisäksi juhlassa palkittiin ikonilla **Anja Saarinen**.

Lohja sai ortodoksisen rukoushuoneen vuonna 1968. Tila vihittiin kirkoksi äitienpäivänä vuonna 2000.

TEKSTI JA KUVA: MIRVA BROLA

Selvitysmies: Uudistus toteuttamiskelpoinen

SUOMEN ortodoksisen kirkon kaavailema hallinnonuudistus on mahdollista toteuttaa, vaikka aikataulu onkin tiukka, toteaa kirkollishallituksen asettama selvitysmies lokakuussa julkaistussa selvityksessään.

Selvitysmies, varatuomari **Hannu Palsola** ottaa kantaa piispa kokouksen esityksiin uudesta hiippakunta- ja seurakuntajaosta. Esityksissä Tampereen seurakunta siirtyisi osaksi Oulun hiippakuntaa, ja nykyisistä 21 seurakunnasta tiivistettäisiin seitsemän seurakuntaa.

Selvityksessä hiippakuntarajan muutosta pidetään ehtona uuden seurakuntajaon toteutumiseksi. Asia on päätettävänä marraskuun kirkolliskokouksessa.

Selvitysmies toteaa, että seurakuntaudistus vaatii lisäselvityksiä, neuvotteluja sekä kirkon palvelukeskuksen roolin selkiyttämistä ja vahvistamista.

Nykyisistä seurakunnista 16 kannattaa osittain tai kokonaan seurakuntaudistusta ja viisi vastustaa. Seurakuntaneuvostojen lausuntojen lisäksi selvitysmies on kuullut seurakuntien edustajia keskustelutilaisuuksissa syys-lokakuun aikana.

Helsingin hiippakunnassa Lappeenranta, Kotka ja Hamina suhtautuvat myönteisesti sulautumiseen itäiseksi seurakunnaksi. Seurakuntakeskus olisi Lappeenranta, ja kappeliseurakunnat perustettaisiin Kotkaan ja Haminaan.

Helsingin rajoihin ei koskettaisi. Nykyisen aluetoimintamallin rinnalla seurakunta on ilmoittanut tutkivansa myös kappeliseurakuntia, mitä selvitys pitäisi perusteltuna ratkaisuna. Näin kaikki seurakunnat toimisivat samalla hallintomallilla.

Läntisen seurakunnan keskuksiksi kaavailtu Turku vastustaa jyrkästi yhteenliittymisiä. Hämeenlinnaa ja Lahtea on kaavailtu kappeliseurakunniksi. Ne eivät näe mallia parhaana vaihtoehtona, mutta voivat elää sen kanssa.

Tampere hyväksyy esityksen, jossa se säilyisi keskuspaikkana ja siihen liitettävä Vaasa toimisi kappeliseurakuntana. Uusista seurakuntajaoista päättää kirkollishallitus kirkolliskokouksen jälkeen. Lopullinen päätös tehtänee ensi vuoden puolella.

Uudistuksen taloudellisiin vaikutuksiin selvitys ei ota kantaa. Siinä kuitenkin todetaan, että lyhyellä aikavälillä säästöjä ei ole odotettavissa.

TEKSTI: MIRVA BROLA

Petri Hakoselle dir. cant. - arvonimi

Arkkipiispa **Leo** on myöntänyt pastori **Petri Hakoselle** director cantus -arvonimen. Helsingin seurakunnassa työskentelevä Hakonen toimii kanttorina Tapiolan kirkossa.

Suomen ortodoksisen kirkon kanttorikuntaan kuuluu 11 arvonimen saanutta kirkkomuusikkoa. Hakonen on valmistunut kanttoriksi 1988. Hänet on vihitty papiksi 1991.

Uspenskin pysäköinnistä maksullinen

Palvelusten aikana Uspenskin parkkipaikka on maksuton kirkossa kävijöille.

USPENSKIN katedraalin pysäköintialue Helsingin Katajanokalla muuttuu maksulliseksi maanantaina 19. marraskuuta.

Pysäköinti on maksullista joka päivä ja vuorokauden ympäri. Ainoastaan jumalanpalvelusten aikana ei suoriteta pysäköinninvalvontaa. Palveluksiin osallistuvat voivat yhä pysäköidä maksutonta katedraalin pysäköintialueelle kuten tähänkin asti.

Pysäköintimaksu on määritelty Helsingin kantakaupungin 1. vyöhykkeen mukaisesti ja noudattaa siten alueen tariffia. Henkilöautojen pysäköinti maksaa 4 euroa tunnilta ja vähimmäispysäköintimaksu on 2 euroa.

Linja-autot voivat pysäköidä erikseen merkitylle alueelle 10 euron tuntihintaan. Maksuvaihtoehtoina ovat kolikko- ja korttimaksu sekä EasyPark- ja ParkMan-pysäköintisovellukset.

Pysäköintialue muuttuu maksulliseksi Helsingin seurakunnan kiinteistölautakunnan päätöksen mukaisesti. Ennen maksullisuuden alkua alueelle pystytetään opasteet, pysäköintiehdot ja automaattit sekä tiedotetaan muutoksesta alueelle pysäköiviä.

Uspenskin katedraalin pysäköintialueen palvelusta, hoidosta, opasteista, maksuautomaateista sekä valvonnasta vastaa seurakunnan kumppanina AutoParkki Norden Oy.

TEKSTI JA KUVA: MIRO JÄRNEFELT

Andrei Verikov papiksi Lappeenrantaan

LAPPEENRANNAN ortodoksisen seurakunnan toisen papin työopimussuhteista tointa hakivat 27.8. päättyneellä hakuajalla pastori **Andrei Verikov** ja pastori **Oleg Kozyrev**. Molemmat hakijat täyttivät kirkkojärjestyksen mukaisen kelpoisuuden vakinaisen papin toimeen.

Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa **Leo** asetti hiippakunnan piispana Andrei Verikovin ensimmäiselle ja Oleg Kozyrevin toiselle vaalisijalle.

Lappeenrannan seurakunnan neuvosto on 9.10. pitämässään kokouksessa valinnut yksimielisesti toimeen pastori Andrei Verikovin. Hän siirtyy Lappeenrantaan Nurmeksen ortodoksisen seurakunnan kirkkoherran tehtävästä ja aloittaa uudessa toimessaan 1.1.2019.

Lähetystä ja kehitystä

Filantropialla ja Suomen ortodoksisella kirkolla on uusi yhteistyösopimus vuosille 2019–21. Kirkko tukee yhdistyksen työtä kahdella eurolla per kirkon jäsen eli 120 000 eurolla vuosittain. Järjestöemme koko nimi on Ortodoksisen kirkon kansainvälinen diakonia ja lähetystyö Filantropia ry. Viestimme maailmalla on, että kirkkomme kantaa lähimmäisistä vastuuta, vaikka he olisivat kaukana.

Uudessa sopimuksessa on määritelty kolmen seuraavan vuoden tavoitteet: Filantropian työssä painottuu Itä-Afrikka, josta järjestöllä on yli 40 vuoden kokemus. Omavaraisuuden tukemista ja pitkäjänteistä suunnittelua tehdään yhdessä paikallisten kirkkojen ja toimijoiden kanssa.

Vastuu luomakunnasta ja lähimmäisistä lähellä ja kaukana on toinen sopimuksen painotuksista. Ihmisoikeuksista puhuminen on tärkeää sekä oman kirkkomme piirissä Suomessa että kumppaniemme kanssa maailmalla. Osa Itä-Afrikan ortodokseista elää olosuhteissa, joissa jo ihmisoikeuksien mainitseminen sanana on epäilyttävää. Asiasta ei kuitenkaan tingitä vaan mietitään sopivia kiertoilmauksia. Myös ympäristökysymysten huomioiminen on yhtä tärkeää suunniteltaessa ristisaattoja Suomessa kuin miettiessämme maissin viljelyä Keniassa. Viljely ja varjelu kulkevat käsi kädessä.

Kolmas painotus liittyy Filantropian kotimaantyyöhön ja kirkon työntekijöiden ja vapaaehtoisten tukemiseen. Osa työtämme on järjestää koulutuksia ja seminaareja sekä kiertää mahdollisuuksien mukaan seurakunnissa kertomassa työhömmestä teemoista.

Filantropia on olemassa käytännön syistä. Kansalaisjärjestön on mahdollista hakea ulkopuolista rahoitusta. Ulkoministeriön kehitysyhteistyörahoitusta Filantropia on saanut vuosien varrella projekteille Etiopiassa, Moldovassa ja Ugandassa sekä kotimaassa koulutushankkeisiin. Yhteensä summat nousevat satoihin tuhansiin euroihin.

Määrärahoja on leikattu monta kertaa. Edellisellä kierroksella ulkoministeriöön lähetettiin 169 hankehakemusta sekä 58 viestintä- ja globaalikasvatushakemusta. Filantropia oli yksi niistä 43 järjestöstä, joiden hakemukselle myönnettiin tukea. Filantropia on mukana myös ekumeeninen vastuuviikko -hankkeessa, joka sai tukea viestintä- ja globaalikasvatusrahoista.

Filantropia perustettiin vuonna 2013, kun Ortodoksinen Lähetys ja Ortaid yhdistyivät. Sen jälkeen lähetys- ja kehitysyhteistyö

ovat limittyneet eri hankkeissa. Kummallakin painotuksella on annettavaa toiselle.

Lähetystyössä on ikuisuuteen viittaava aikakäsitys. Pysyvien muutosten tekeminen vie aikaa, mikä pitää vain hyväksyä, vaikka tehtäisiin kehitysyhteistyötä. Tärkeää on kyky ja halu tunnistaa uskonnollisuuden merkitys osana ihmisen identiteettiä. Myös tehdessään kehitysyhteistyötä Filantropia on kirkon järjestö.

Ulkopuoliseen rahoitukseen liittyvissä hankkeissa työtämme on automaattisesti seurata, miten sovitut asiat toteutuvat. Huolehdimme byrokraatiasta, viilaamme rahankäyttöä ja raportoimme rahoittajalle, miten hankkeissa on onnistuttu.

Samaa periaatetta noudatamme lahjoitus- ja keräysvarojen käytössä. Raportoimme työstä vuosittain kirkolle. Suunnitelmia ja raportteja voi lukea myös Filantropian nettisivuilta. Tiukalla työkuultuurilla on puolensa, eivätkä kaikki vanhaan avustustapaan tottuneet siitä kentällä pidä.

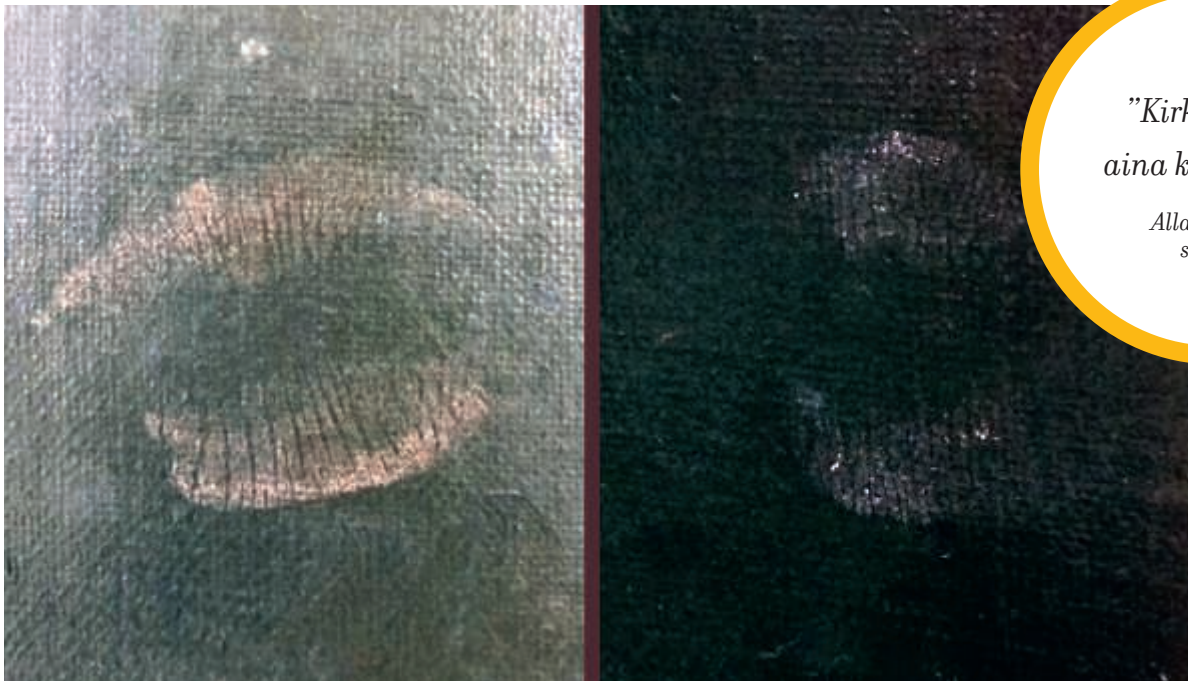
Maailmalla kulkemisessa on puolensa. Kaukaa voi löytyä ystävä, tai auringonnousun kauneus hiljentää sanattomaksi. Riskejä ei voi silti vähätellä. Pienessä järjestössä ei ole turvallisuuspäällikköä, joka kertoisi tiesuluista tai jolle soittaa, kun illan hämärtyessä kuuluu mellakan ääniä. Filantropian turvaverkko koostuu ortodoksisen kirkon jäsenistä Suomessa ja maailmalla.

MINNA RASKU
Kirjoittaja on Filantropia ry:n
vt. toiminnanjohtaja.

Rukouksen määritelmä on tämä: se on mielen ainaista liikettä Jumalan ympärillä.

– Niketas Stithatolainen

”Kirkkoon on
aina kiva tulla.”

Allan Sääski
sivu 24

Suudelma Uspenskin ikonostaasin Jumalanäidin ikonissa ennen konservointia ja tuore suudelma pari viikkoa konservoinnin jälkeen.

ÄLÄ LIKAA IKONIA

TEKSTI SAARA KALLIO KUVA ANTTI NARMALA

■ Ikonit on tehty kunnioitettaviksi. Niitä suudellaan ja niiden eteen sytytetään tuohuksia ja lampukoita. Samalla on kuitenkin hyvä muistaa, että huulipunat ja -rasvat sekä tuohusten vaharoiskeet aiheuttavat ikoneille vaurioita, joita on hankala konservoida. Uspenskin katedraalin konservoitu Jumalanäidin ikoni ehti olla paikoillaan vailla tahroja vain alle kaksi viikkoa.

– Oli turhauttavaa huomata, että vasta puhdistamamme ikoni oli tahrattu, kertoo Valamon luostarin johtava konservaattori **Antti Narmala**.

Uspenskin katedraalin ikonostaasin ikoneihin ei voida asentaa suojalaseja. Narmalan mukaan syytä on useita. Ikonostaasin rakenteessa ei ole tyhjää tilaa ikonille kehyksen ja taustalevyn välissä. Lasi ei voi olla kiinni ikonissa, joten se vaatii lisää tilaa ja ikonostaasin rakenteeseen pitäisi tehdä muutoksia. Lisäksi suurikokoiset suojalaseit lisäävät painoa ikonostaasin vanhaan puurakenteeseen, eivätkä olisi kovin turvallisia. Pleksilevyissä ongelmaksi muodostuvat levyjen erittämät kemikaalit, jotka saattavat vahingoittaa ikoneita.

– Museolaatuisten suojalevyjen hankinta taas olisi seurakunnalle valtava kustannus. Suojapleksit, jotka ennen peittivät ikonin alaosan, olivat aiheuttaneet huomattavaa vauriota ikonille, joten niitä ei missään nimessä voida palauttaa.

Narmalan mukaan on myös aiheellista pohtia, onko seurakunta-

laisten välttämätöntä nousta kliirossille suutelemaan ikonostaasin ikoneita ja sytyttämään tuohuksia niiden eteen.

– Uspenskin kokoluokan kirkoissa maailmalla näin ei yleensä ole. Kliirossi on tavallisesti varattu papistolle ja laulajille.

Valamossa konservoidaan vuosittain kymmeniä huulipunien tahraamia ikoneita. Nykyhuulipunat on tehty kestävämmän ja niiden kemiallinen rakenne on konservoinnin kannalta vaikea.

– Huulipuna tarttuu ikonia suojaavaan vernissakerrokseen ja useissa tapauksissa tunkeutuu jopa sen läpi värikerroksen pintaan asti.

Ikonien edessä palavat tuohukset pitää sammuttaa aina tukahduttamalla, ei puhaltamalla. Puhaltaessa pienimmät vaharoiskeet lentävät jopa kolmen metrin päähän. Kädellä suojaaminenkaan ei auta, sillä vahaa roiskuu säteittäin käden yli ja sivuitse. Tuohuksia sytyttäessä kannattaa kynttilän pohjaa lämmittää hyvin ja asettaa se telineeseen tukevasti.

– Eräs hyvin tavallinen vaurio laitoksellemme tulevissa ikoneissa on kaatuneesta tuohuksesta johtuva palovaurio, joka joskus saattaa olla häijykin hiiltymä.

Jokaisella seurakuntalaisella on suuri vastuu kirkon esineellisen kulttuuriperinnön säilyttäjänä.

– Jos haluamme, että lapsemme ja lapsenlapsemme saavat ruokilla samojen meille rakkaiden ikonien äärellä, meidän on otettava myös vastuu niiden säilyttämisestä, muistuttaa Narmala.

Ville Virtasella on ollut tarve saada maailmasta kokonaisvaltainen selitys.

Sorjososen sielun tulkki

Menestyneen rikossarjan päähenkilö on ateisti. Häntä esittää ortodoksi, joka saa työkaluja näyttelmiseensä muun muassa Filokaliasta.

TEKSTI MIRVA BROLA KUVAT TEEMU PERHIÖ

Näyttelijä **Ville Virtanen** on koko ikänsä ollut etsijä ja kyseenalais-taja. Hänellä on ollut tarve saada maailmasta kokonaisvaltainen selitys. Teininä hän erosi luterilaisesta kirkosta yhdessä monen luokkatoverinsa kanssa.

Syynä oli uskonnonopettaja, joka ei pitänyt Virtasen tavasta haastaa opetusta.

– Olin provokatiivinen, ja se näkyi numeroissa. Meitä lähti silloin kirkosta isompi porukka, ja nimenomaan opettajan takia.

Paluu luterilaiseen kirkkoon tapahtui Ville Virtasen mennessä ensimmäistä kertaa naimisiin.

– Ajattelin, että lupaus on sitovampi, kun sen sanoo ääneen. Tuohon aikaan en tuntenut tarvetta sen tarkemmin määrittel-

lä jumalasuhdetta. Ajattelin, että todistajana on joku, jolle ei tee mieli valehdella.

Ensikosketus ortodoksiseen kirkkoon tuli 80-luvun lopussa ohjaaja **Kalle Holmbergin** myötä. Virtanen alkoi käydä Valamon luostarissa.

Hengellinen matka jatkui Virtasen kokeman ”kierkegaardilaisen eksistenssikriisin” kautta.

– Minulle tuli hyvinkin pelottava kokemus ja vahva Jumalan poissaolon tunne, yksinjäämisen ikuisuuskokemus. Siihen liittyi persoonaa isompi pelkotila, joka ei ollut hallittavissa. Se tuntui niin todelta. Tuntui, että pelkotila on joku olento, joka on olemassa, Virtanen kuvailee.

Kokemus sai hänet miettimään, että pelottavalle olennolle täytyi olla myös vastavoima. Ei-uskova päätti valita uskon ja ottaa siitä selvää. Äidin, **Liisa Virtasen**, ja Kreikan-matkailun myötä avautui jatkuvan rukouksen traditio (Jeesuksen rukous).

– Olen tehnyt jatkuvaa rukousta enemmän ja vähemmän, ja se on auttanut. Toisaalta siinä piilee myös eksymisen mahdollisuus. Jos yrittää selvittää urakasta yksin, Jeesuksen rukoukseen uppoutuminen voi johtaa väärille poluille.

Keskustelut uskonnosta jatkuivat Kalle Holmbergin kanssa, mutta meni vielä kymmenisen vuotta, ennen kuin Ville Virtanen liitettiin ortodoksisen kirkon jäseneksi. Se tapahtui pääsiäisenä 2001 Tapiolan Herman Alaskalaisen kirkossa.

– Vuonna 2000 olin jo valmis puhumaan isä **Heikki Huttusen** kanssa. Sain hänelle, että muuten hyvä, mutta en ymmärrä, miten Jeesus, armo ja totuus ovat suhteessa toisiinsa. Isä Heikki sanoi, että se on kyllä aika oleellinen asia ja odotaapa vielä vuosi.

– Luin tuon vuoden aikana Raamatun. On tärkeää mieltää, että se on meitä varten kirjoitettu ja sitä sitten tulkitsemme. Joka lukukerralla löytyy uusi lause, joka puhuttelee ja antaa uutta suuntaa ajattelulle.

HYVÄ PAHA TRADITIO

Ortodoksisessa uskossa Ville Virtasta miellyttää erityisesti henkilökohtainen jumalasuhte. Lisäksi jumalanpalvelus-

elämässä ovat mukana kaikki aistit, ja uskonnossa on filosofinen lähestymistapa: keskustella voi mistä vain ja pitkään.

– Jotkut luulevat, että uskominen meinaa sitä, ettei saa enää itse päättää asioista, vaikka se on juuri päinvastoin. Haluan itse ottaa selville, kuka minua vie. Usko on tärkeä työkalu, kun käy tosissaan tämän teeman kimppuun.

Virtasen mielestä ortodoksisen kirkon tehtävä nyky maailmassa on välittää kristinuskon ydinsanomaa ja tarjota mahdollisuuksia sen tutkimiseen. Kirkon tulee tuoda lohtua tilanteissa, joissa ihmiset kokevat asioita, joiden kanssa he eivät yksin pärjää.

Häntä puhuttelee myös suoraselkäisyys tradition kunnioittamisessa. Ortodoksinen kirkko ei kumartele trendejä eikä kalastele uusia asiakkaita keinoja kaihdamatta.

Mutta on perinteissä huonotkin puolensa.

– Siinä kohtaa vihlaisee jumalanpalveluksessa, kun lapset juoksentelevät ympäröinsä ja sitten sanotaan, että kaikki pojat saavat tulla alttariin, mutta tytöt eivät. Kyllä minusta Raamatussa sanotaan, että kaikki lapset saavat tulla luokseni, Virtanen sanoo.

– On pöyristyttävä ajatus, että viisivuotias tyttö voisi vaikuttaa papin hengelliseen puhtauteen. Tämä liittyy Raamatun tulkintaan suhteessa aikaan. Minusta tämä on asia, joka pitäisi heti muuttaa.

FILOKALIA AVASI SIELUN

Ville Virtasen elämässä ortodoksisuus on tärkeällä sijalla. Usko on mukana rukouksessa, kodin ikoneissa ja kirkkovuoden kierrossa. Suomessa asuessaan hän kävi Espoon Tapiolan kirkossa, mutta nykyisestä asuinmaasta Ruotsista omaa kotikirkkoa ei ole vielä löytynyt.

– Ruotsissa on paljon erilaisia ortodoksia kirkkoja, esimerkiksi kreikkalaisia ja venäläisiä. Jokaisessa seurakunnassa on oma järjestyksensä. Paljon vaikuttaa sekin, miten kuoro laulaa. Olen käynyt myös Tukholman suomalaisessa kirkossa.

”Haluan itse ottaa selville, kuka minua vie.”

Ehkä yllättäen ortodoksinen usko on tarjonnut työkaluja myös näyttelijäntyöhön. Ville Virtanen nostaa esiin Filokalian, joka on viisiosainen kirjakokoelma ortodoksisen kilvoittelijaisien kirjoituksia noin 300-luvulta aina 1400-luvulle saakka. Sitä pidetään hartauskirjallisuutemme helmenä.

– Filokalialla on todella mielenkiintoinen. Siitä minulle selvisi ensi kertaa, mikä on sielu ja että sielu on kaikilla; se on kemiaa ja psykofysiikkaa. Kysymys sielun kuolemattomuudesta vie uskon äärelle.

Virtanen kuvaa henkilöahmon sielun rakennetta kaleidoskooppiin: on järki ja tahto, tunteet ja intohimot, ja kaleidoskooppia pyöryttämällä näkee, kuinka liikkuvat palaset asettuvat suhteessa toisiinsa.

– Kysymys on aina sama: Mikä henkilö vie? Kelle tai mille hän luovuttaa tahtonsa?

MONIMUTKAINEN SORJONEN

Näyttelijänä Ville Virtasen voi tänä syyskenä nähdä sunnuntai-iltaisain rikostutkija Kari Sorjosen roolissa tv-sarjassa *Sorjonen*. Ensimmäisenä suomalaisena nordic noir -rikossarjana pidetty Sorjonen on niittänyt mainetta myös kansainvälisesti.

Sarja sijoittuu Lappeenrantaan, jonne Sorjonen on muuttanut perheensä kanssa rauhallisemmän elämän toivossa. Käykin juuri päinvastoin, ja rajakaupungin rikokset ovat koskettavia ja raakoja.

Ville Virtanen on viihtynyt Kari Sorjosen roolissa, jota hän kuvailee älykkääksi

Ville Virtanen

- Näyttelijä, ohjaaja, käsikirjoittaja ja kirjailija
- Syntynyt 19.8.1961 Espoossa, asuu Tukholmassa
- Perhe: näyttelijä **Birthe Wingren**, 11-vuotias **Tindra**-tytär. Aiemmasta liitosta **Eija Vilppaan** kanssa kolme aikuista lasta.
- Jussi-palkinto elokuvasta *Paha perhe* (2010), Venla-palkinnot sarjoista *Kylmäverisesti sinun* (2003) ja *Sorjonen* (2016)
- Romaanit *Hevosen taju* (2013) ja *Menkää mielenhäiriöön* (2001)

Rukous auttaa näyttelijää saamaan kielteiset asiat pois mielestä.

mutta empaattiseksi ja nöyräksi hahmoksi. Sorjonen on aistiyliherkkä, mihin Virtasen oli helppo samaistua. Usko erottaa hahmon ja sen näyttelijän: Sorjonen on ateisti.

– Sorjonen on elävä ihminen, joka on prosessissa ja muuttuu. Katsomme kohtausta kerrallaan, miten Sorjosen sielu on suhteessa omaani. Sorjonen on monimutkainen ja -kerroksinen henkilö, joka voi periaatteessa reagoida miten vain, Virtanen kuvaa.

– Saatan olla tunneyliherkkä. Asiat vain osuvat ja jäävät, varsinkin negatiiviset. Siksi en pärjäisi ilman rukousta ja enkä saisii niitä asioita muuten pois.

Sarjasta nähdään tänä syksynä toinen tuotantokausi. Kakkoskaudella on Virtasen mukaan etuna, että maailma ja henkilö ovat tuttuja. Rooleja on helpompi kirjoittaa ja sitä kautta näytellä.

– Yleensä tuotannot tehdään kakkoskaudella isommiksi, mutta käsikirjoittaja **Miikko Oikkonen** päättikin lähteä toiseen suuntaan, intiimimpää kohti.

– Tällä kaudella syyllisyys on yksi iso teema: asiat eivät koskaan näytä siltä kuin mitä ne olivat jättäessämme ne taakse. Laiminlyönnit ja väärät valinnat tulevat vastaan kehittyneempinä.

Toista tuotantokautta on kuvattu myös Lappeenrannan ortodoksisessa kirkossa, jonka voi nähdä vilahtamassa erään ikoniin liittyvän rikostapauksen yhteydessä.

SUOSIO TOI VARMUUTTA

Sorjonen-sarja on nähty muun muassa Yhdysvalloissa, Kanadassa, Englannissa, Ranskassa ja muissa Pohjoismaissa, mikä lisäksi se on saanut Netflix-suoratoistopalvelun kautta kansainvälisen levityksen. Sarjan saama suosio on yllättänyt myös tekijät.

– Ykköskaudella se oli vielä kaukainen asia. Suosio on tehnyt meille aivan erilaiset olosuhteet, on enemmän aikaa ja rahaa, mikä näkyy kakkoskaudella keskittyneisyytenä, pakottomuutena ja varmuutena kaikilla osa-alueilla. Katselukokonaisuudesta tulee intensiivisempi.

Tänä syksynä Ville Virtasta työllistävät näyttelijäntyöt useammassa ruotsalaisessa elokuvassa. Lisäksi hänet voi nähdä marraskuun alussa ensi-iltansa saavassa *Bayoneta – viimeinen isku* -elokuvassa, joka kertoo meksikolaisesta ammattinyrkkeilijästä Suomen Turussa. Joulukuussa puolestaan alkavat Sorjosen kolmannen tuotantokauden kuvaukset.

Suurten tuotantojen ohella Ville Virtalta on löytynyt aikaa myös pienempiin vapaaehtoistöihin. Vuonna 2012 hän oli mukana Valamon luostarin *Jobin kirja* -äänikirjassa yhdessä monien tunnettujen ortodoksinäyttelijöiden kanssa.

– **Ritva Holmberg** ohjasi ja Kalle näytteli Jumalaa. Kertoiko se jotain heidän parisuhteestaan, en tiedä. Molempien kanssa olin työskennellyt aikaisemminkin, Bildadin roolin tehnyt Virtanen muistele.

– Työhön varmaan haluttiin porukkaa, jolla on kosketusta asiaan. Se oli pro bono -työ, jossa sai mahdollisuuden käyttää omaa osaamistaan. ●

Usko ja elämän ehto

TEKSTI JA KUVITUS RIIKKA JUVONEN

Raamatun kuuluisa kuningas Daavid, Jeesuksen esi-isä, ei sylkäissyt elämän lasiin. Vanhan testamentin ensimmäisessä ja toisessa Samuelin kirjassa näyttätty mies, joka uppoutuu intohimoisesti niin iloon, suruun kuin Jumalan palvontaankin. Vaan vääjäämättä hiipuu hänenkin mainen vaelluksensa, niin kuin meidän kaikkien.

Kuningas Daavid oli käynyt vanhaksi, ja vaikka häntä kuinka peiteltiin, hänen ei ollut lämmin, tietää Kuninkaiden kirja ja kertoo, kuinka hoviväki pestasi kauniin nuoren neidon, sunemilaisen Abisagin, hoivaamaan ja lämmittämään kehollaan ikääntynyttä hallitsijaa, mainiten kuitenkin, että suhde oli ja pysyi platonisena.

Sitten, Toisen aikakirjan mukaan, Daavid kuoli elämänsä, rikkaudesta ja kunniaasta kyllänsä saaneena.

HURMAAVA PIENI KIRKKO

Ei hassumpi loppu. Moinen onni osuu kuitenkin vain aniharvan kohdalle. Useimmiten vanhuus merkitsee luopumista lähes kaikesta hauskaista, tarpeettomaksi muuttumi-

sen tuskaa ja yksinäisyyttä. Pahimmillaan järjen valokin sammuu emmekä enää muista edes keitä olemme.

Suomessa muistisairauksiin sairastuu vuosittain lähes viisitoista tuhatta ihmistä.

Joitakin heistä hoidetaan lempeän vaaleanpunaisessa rakennuksessa Helsingin Sörnäsissä, Hämeentien ja

”Kuolema on kristinuskossa vahvasti läsnä.”

Lautatarhankadun kulmassa. Rakennuksen pihamaalla on puutarhakeinu, päätyseinää koristaa ortodoksiristi.

Hoivakoti Helena on vanhaa venäläistä perua. Sen toiminta pohjautuu vuonna 1871 perustetun Venäläinen Hyväntekeväisyysyhdistys Suomessa ry:n ylläpitämään lastenkotiin, jossa huolehdittiin osattomien pienokaisten lisäksi vanhuksista.

Liisankadulla Kruununhaassa sijainneen Elisabetin kodin tilalle nousi syksyllä 1913 Sörkkään uudisrakennus, joka sai nimensä Kiovan Venäjää vuosina 945–962 hallinneelta, kristinuskoon kääntyneeltä ja kasteessa Helenaksi ristityltä viikinkiruhtinatar Olgalta.

Seuraavana vuonna Helena-kotiin avattu kirkko taas pyhitettiin kolmen pikkutyön, Roomassa keisari Hadrianuksen valtakaudella vuonna 137 uskonsa vuoksi surmatujen lapsimarttyrieni Pistiksen, Elpiksen ja Agapen sekä heidän äitinsä Sofian muistolle.

Kalliassa asuvana Helenan kirkko on lähikirkkoni. Kuten kaikilla pyhäköillä, silläkin on oma karaktäärinsä. Heltingin ortodoksisen seurakunnan eläkkeelle jääneen

rovasti **Viktor Porokaran** johtama pääsiäisyön palvelus miniatyyrikokoisine ristisaattoineen sulattaa sydämen.

Pyhäaamun liturgiassa koskettaa lukuisten vanhusten läsnäolo. Osa tukeutuu rollaattoreihin, osa istuu pyörätuoleissa. Jotkut ovat vaipuneet kauas nykytodellisuuden ulottumattomiin. Mutta olivatpa he kuinka dementoituneita tahansa, ehtoollisen he osaavat ottaa. Eukaristian sakramenttia venäläisvanhukset eivät ole unohtaneet.

Heitä katsellessa Jeesuksen sanat *Tulkaa minun luokse- ni, kaikki te työn ja kuormien uuvuttamat* tulee liikuttavalta tavalla todeksi.

KUOLEMAN KAUTTA

En tiedä, onko uskovan helpompi kohdata lähestyvä kuolema kuin sellaisen, jolle Jumalaa ei ole olemassa. Ilman uskoa minä ainakin pelkäisin ja olisin hyvin surullinen. Siirtyminen ajasta iäisyyteen, tuonilmaisiin tai peräti taivaaseen on verrattomasti lohdullisempi ajatus kuin vain katoaminen maan poveen.

Vaikka ihminen ei vahvoina päivinä Jumalaa juuri muistaisikaan, kuoleman läheisyys kirvoittaa rukouksen esiin tiukimmiltakin huuilta. *Mestari auta, auta*, huutavat raavaat sotilaat **Yrjö Jylhän** Talvisodan rintamakokemuksistaan kirjoittaman *Kiirastuli*-kokoelman hienon hienossa runossa Viimeinen virsi.

Kuolema on kristinuskossa vahvasti läsnä. Kristus lunasti meidät antamalla henkensä ristinpuulla. Kuolemalla kuoleman voitti.

Minä olen ylösnousemus ja elämä. Joka uskoo minuun, saa elää, vaikka kuoleekin, eikä yksikään, joka elää ja uskoo minuun, ikinä kuole. Uskotko tämän? Jeesus kysyi Lasaruksen käytännönläheiseltä Martta-siskolta ennen kuin ryhtyi herättämään kuolleista tämän jo neljä päivää haudassa maannutta velimiestä. Sitä samaa hän kysyy myös meiltä.

Ortodoksisen kirkon opetuksen mukaan kuolema ei ole rangaistus vaan valinta, seurausta paratiisin alkukertomuksessa tapahtuneesta ihmisen kääntymisestä pois Jumalan huomasta. Kuolema on maallisen aikamme raja. Tomumajalle tulee loppu. Mutta henkemme, se tärkein, siirtyy odottamaan viimeistä tuomiota. Missä odotus tapahtuu, sitä emme tiedä. Jotkut puhuvat limbosta tai limbuksesta, välitilasta jossain taivaan ja helvetin välimailla, jotkut kiirastulesta. Ristillä Jeesus lupasi vieressään syntejään katuvan ryövärin olevan kanssaan paratiisissa jo samana päivänä.

Vanha testamentti taas ilmaisee kuningas Daavidin menneen lepoon isiensä luo.

Perimätiedon mukaan Pyhä Lasarus ei kuolleista herättämisen jälkeen hymillyt enää koskaan. Vain kerran hän naurahti kuivasti nähdessään miehen anastavan ruukun. ”Savi varastaa savea”, Kyproksen saarella, Kitinion eli nykyisen Larnakan piispana loppuelämänsä toimineen Lasaruksen kerrotaan hymähtäneen.

Johtuiko hänen totisuutensa kuolemakokemuksen karmeudesta vai siitä, ettei hän tuonpuoleisessa piipahdettuaan enää viihtynyt maan päällä, jää sekin salaisuudeksi.

Varmaa kuitenkin on, että mikä ikinä kuoleman takana meitä odottaakin, vanhukset ovat sen suhteen aitiopaikalla. Etummaisina jonossa. Ja sitä meidän on kunnioittaminen. Varsinkin kun ortodoksinen perusviisaus alleviivaa, kuinka tärkeää on, että muistamme jokaisena päivänä oman kuolevaisuutemme; ei niin, että pelkäisimme, vaan jotta osaisimme elää.

SUURIN LAHJA

Iäisyyden kannalta katsottuna elämän ehtoo on siis etuoikeutettua aikaa. Arjen kiireiden, humun ja hälinän mentyä on tilaa miettiä perimmäisiä kysymyksiä. Heikkeneminen, raihnaisuus, muistisairaus vieraannuttavat pala palalta maailmasta, valmistavat lähtöön, kunnes sielu on kevyt kuin perhosen siipi siirtymään ajasta iäisyyteen, palaamaan Jumalan luo.

Jos vanhuuden vaivoja ei olisi, niin kukapa täältä tahotoisi pois. Maailma on kaunis, ihana. Mutta jos Raamatun sanaa on uskominen, niin vielä ihanampaa on tuonpuoleisessa.

Hoivakoti Helenan Uskollen, Toivollen ja Rakkaudelle sekä heidän äidilleen Viisaudelle omistettu kirkko on kuin kultainen koru rujan Kurvin kupeessa.

Kulkiessani jumalanpalvelukseen halki syljen ja pahoinvoinnin laikuttamien kadunpätkien tunnen sen olemassaolosta syvää iloa ja kiitollisuutta.

Jo samovaarin ja Jumalan äidin ikonin koristamassa ala-aulassa kuulen ylhäältä hiljaisena kantautuvan laulun. Sitten hissillä kolmanteen kerrokseen ja ah – olen taivaan esikartanossa.

Kun avustava pappi eukaristian alettua lähtee kalkkimaljoineen osastoille jakamaan ehtoollista niille, jotka ei-

vät enää jaksa tai pysty tulemaan kirkkosaliin, silmänurkani kostuvat kyynelistä.

Sinun salaiseen ehtoolliseen osalliseksi tee minut nyt, Jumalan Poika, sillä minä en ilmoita salaisuutta vihollisillesi enkä suutele sinua kuten Juudas, vaan niin kuin ryöväri tunnustan sinut: Muista minua Herra, sinun valtakunnassasi.

Ja sitten: *Ottakaa vastaan Kristuksen Ruumis, juokaa kuolemattomasta lähteestä. Sen suurempaa lahjaa ei vanha eikä nuori, ei kuningas tai tavallinen pulliainen voi saada omakseen.* ●

Kehitysvammaisille suunnattu Sofia-kerho on osa diakoniatoimen kerhotoimintaa. Kerho kokoontuu Myllypuron esteettömässä kappelissa.

Sielunhoitoa ja arjen apua

Diakonia on keskeinen osa ortodoksisuutta. Helsingin ortodoksisen seurakunnan diakoniatoimi palvelee poikkeuksellisen laajalla alueella aina Uudenmaan läntisimmistä osista pääkaupunkiseudulle ja itäiselle Uudellemaalle saakka.

TEKSTI SAARA KALLIO KUVA MIRVA BROLA

Diakoniatyö on käytännön työtä vanhusten, sairaiden, syrjäytyneiden ja muilla tavoin avun tarpeessa olevien ihmisten parissa. Se on kuuntelemista, sielunhoitoa ja arkista auttamista.

Perustehtävänsä toteuttamiseksi diakoniatoimi järjestää toimintaa eri ikäryhmille sekä antaa tarvittaessa aineellista apua, tukea ja neuvontaa.

KIRKKOVUOSI MÄÄRITTÄÄ TYÖTÄ

Seurakunnan diakoniatyöntekijöitä ei valita teologian tai kasvatustieteiden asiantuntijoina, vaan sosiaali- ja terveysalan asiantuntijoina.

– Vaatimuksena tässä työssä ei ole lakisääteisenä mitään tiettyä taustaa, mutta seurakuntamme on muuttanut sitä viime vuosina siihen suuntaan, että haemme sosionomi- ja sairaanhoitajataustaisia henkilöitä, diakoniatoimen tiimiesimies, yli diakoni **Juha Lampinen** kertoo.

Diakoniatyöhön liittyy toiminnallisesti sosiaalityö, rinnalla kulkeminen ja auttaminen, myös hengellisesti.

– Kirkkovuosi määrittää paljon työtämme. Elämme tiiviisti kirkkovuotta. Se näkyy esimerkiksi kerhotoiminnassamme, sanoo Espoon ja Kauniaisten diakoniatyöntekijä **Taisia Pohjola**.

Seurakunnan diakoniatoimi järjestää osallistumista ja hyvinvointia edistävää toimintaa, kuten kerhoja, retkiä, leirejä, diakoniaruokailua, merkkipäiväjuhlia, veteraanijuhlia, pyhiinvaelluksia ja hiljaisuuden retriittejä. Puhelinpäivystystä tarjotaan kolmen tunnin ajan neljänä päivänä viikossa vuoden ympäri.

– Olemme helposti kohdattava kirkon työntekijäjoukko. Meitä pyydetään myös hautajaisiin. Työhön liittyy kirkkokäynnejä ja kirkossa tapaamisia, Lampinen kertoo.

Merkkipäivänä muistaminen on pieni mutta tärkeä ele. Juha Lampinen vitsai-

leekin, että diakoniatoimi on myös merkkipäivätoimisto.

– Onnittelukortteja lähetämme noin tuhat vuodessa seurakunnan nimissä. Niissä kerrotaan myös, keihin seurakunnassa voi ottaa yhteyttä, jos on avuntarvetta.

Neljännesvuosittain diakoniatoimi kutsuu 65–100-vuotismerkkipäiväänsä viettäviä seurakuntalaisia juhlimaan henkilökohtaisella kirjeellä. Kutsu tulee viiden vuoden välein.

Juhlat vietetään seurakuntasalilla Helsingissä, ja diakoniatoimi organisoii juhlan kutsuineen ja tarjoiluineen. Seurakunnan vapaaehtoistyöntekijät ovat tiimin apuna juhlien järjestämisessä.

KOKONAISVALTAISTA AUTTAMISTA

Diakoniatoimi antaa tarvittaessa myös aineellista apua, vaikka se ei toiminnan päätarkoitus olekaan.

– Tietty avustusbudjetti on olemassa. Diakonian ensisijainen tehtävä ei ole kuitenkaan työntää rahaa kouraan ja sanoa, että hoida asiiasi kuntoon, vaan kokonaisvaltainen auttaminen. Aina ihmiset eivät tiedä, mikä heille kuuluu ja mitkä ovat heidän oikeuksiaan. Silloin diakoniatyöntekijä voi auttaa heitä toimimaan esimerkiksi sosiaalitoimen ja Kelan kanssa, sanoo diakoniatyöstä vastaava pappi **Teo Merras**.

Juha Lampinen antaa esimerkin.

– Kun diakoniatyöntekijä soittaa asiakkaan puolesta Kelaan, se avaa mahdollisuuden keskusteluun. Kun asiakas soittaa Kelaan, saatetaan sanoa, että seuraava vapaa keskustelu-aika on vasta neljän viikon päästä.

Osa asiakkaista kaipaa ennen kaikkea keskusteluapua. Silloin voidaan jutella hengellisistäkin asioista.

– On asiakkaita, jotka haluavat keskusteluapua ja siinä astuu usein kuvioon hengellinen hyvinvointi. Tarvittaessa ohjaamme asiakkaan papin puheille, sanoo **Elina Pale**, Helsingin alueen diakoniatyöntekijä.

– Hengellisyys ja ortodoksisuus ovat koko ajan läsnä työssämme, vaikka sitä ei aina edes oteta puheeksi asiakkaan kans-

sa, jatkaa **Jaana Björninen**, Itä- ja Keski-Uudenmaan diakoniatyöntekijä.

OMASTA JAKSAMISESTA TÄYTYY HUOLEHTIA

Diakoniatyöntekijät huolehtivat jaksamisestaan keskustelemalla keskenään vaikeista ja haastavista tilanteista. Työkavereille voi purkaa sydäntään, kun turhauttaa.

– Kun haastavia tapauksia tulee ryöppyinä, se saattaa uuvuttaa, Björninen kertoo.

Myös itsensä johtaminen on diakoniatyössä tärkeää. On tunnustettava ja tunnustettava oman jaksamisensa rajat.

– Kalenteria ei saa varata liian täyteen. On osattava johtaa omaa työtä. Se on erit-

*”Olemme helposti
kohdattava kirkon
työntekijäjoukko.”*

täin tärkeää jaksamisen kannalta, sanoo Pale.

Paras palkinto työstä on tietenkin se, kun asiakkaita pystyy auttamaan ja heidän kiitollisuutensa välittyy diakoniatyöntekijöille. ●

Diakoniaa muissa seurakunnissa

ORTODOKSIVIESTIN ilmestymisalueen seurakunnissa tehdään erilaisin tavoin diakoniatyötä. Hämeenlinnan seurakunnassa toimii Diakoniaseura, joka tekee diakoniatyötä etenkin vanhusten parissa. Lisäksi seura tekee ulkomaista avustustyötä, joka kohdistuu lähinnä Viroon ja Etiopiaan.

Lappeenrannan seurakunnan diakoniarahastosta myönnetään avustusvaroja seurakunnan taloudellisen avustamisen periaatteiden mukaisesti. Diakoniatoimikunta antaa myös taloudenhoidon ohjausta raha-asioissa ja avuntarvitsijan kanssa mietitään mahdollisia tukijärjestelmiä. Seurakunnassa toimii ystäväpalvelu, jonka vapaaehtoiset on koulutettu lähimmäispalvelutyöhön kuten esimerkiksi kotivierailuihin, keskusteluun ja ystäväksi yksinäiselle.

– Diakoniatyön kohteena ovat myös uudet seurakunnan alueella asuvat pakolaiset, jotka ovat saaneet tukea seurakunnalta, sanoo kirkkoherra **Timo Tynkkynen**.

Haminan seurakunta mm. avustaa taloudellisesti, auttaa arkielämän asioiden hoidossa ja järjestää rukouksetkiä.

– Diakoniatyötä tehdään laajalla rintamalla koska se on keskeinen osa uskomme. Näkyvimmin työtä tekee papisto, mutta paljon maallikkojakin

on mukana, Haminan kirkkoherra **Ville Kiiveri** sanoo.

Tampereen seurakunnassa diakoniatyötä koordinoi diakoniatoimikunta, joka koostuu vapaaehtoisista luottamushenkilöistä. Toimikuntaa lähellä toimii Toimintakerho, joka järjestää esitelmätilaisuuksia, talkoita ja kokoaa yhteen heitä, joille lähimmäistyö on sydäntä lähellä. Diakoniatyön aineellinen puoli on keskittynyt ruokakassien jakamiseen.

– Ajatus on, että avuntarvitsijalle jää käyttöön enemmän rahaa maksaa laskujaan ja mahdollisia velkojaan, kun hän saa ruoka-apua, kertoo pappi **Heikki Honkamäki**.

Kotkan seurakunnassa kerätään varoja diakoniatyöhön myyjäisillä. Apua tarvitsevat voivat olla suoraan yhteydessä seurakunnan työntekijöihin ja pyytää taloudellista avustusta. Lahden seurakunta auttaa taloudellisesti tiukassa tilanteessa olevia mm. lahjakorttein ja taloudellisin avustuksin. Lisäksi seurakunnan diakoniatoimikunta järjestää virkistystoimintaa vanhuksille.

– Apua voi hakea kuka tahansa ottamalla yhteyttä kirkkoherraan. Suunnitelmassa on myös tukea vähävaraisia lapsiperheitä siten, että heidän osallistumisensa seurakunnan toimintaan ei jää kiinni rahasta, kertoo Lahden kirkkoherra **Jonas Bergenstad**.

Kun pappi on paikalla, toimitetaan rukouspalvelus kirkkosalissa. Isä Kalevi Kasala rukoilee.

Johannes Kastajan jäljillä

Porvoon iltapäiväseurassa tavataan mukavan yhdessäolon ja mielenkiintoisten alustusten merkeissä. Tulevaisuudessa toiminnalle haetaan uutta suuntaa.

TEKSTI JA KUVAT MIRVA BROLA

Aurinko hellii ruskassa kylpeviä puita ja niiden takaa siintävää Kristuksen kirkastumisen kirkkoa. On heleä lokakuinen torstai, ja Itä-Uudellamaalla Porvoon kirkossa on alkamassa iltapäiväseuran tapaaminen. Ensimmäiset osallistujat saapuvat jo hyvissä ajoin ennen tilaisuuden alkua.

Kirkon eteisessä ja salin puolella vaihdetaan kuulumisia ja poskisuudelmaa sekä pyydetään siunauksia. Tällä kertaa alustajana on pappi aivan seurakunnan toiselta laidalta, läntisen alueen rovasti **Kalevi Kasala**.

Iltpäiväseuran aluksi toimitetaan tänään rukouspalvelus. Isä Kalevi toimittaa

palveluksen ilman alttariapulaista, mutta onneksi **Jari Pylvänäinen** ennättää avustamaan analogin hakemisessa. Pienessä kirkkosalissa on intiimi tunnelma.

Palveluksen päätteeksi, kun ristiä on käyty kunnioittamassa, on aika siirtyä kahvitteluun. Sitä ennen toki siunataan tarjoiltavat, jotka diakoniatyöntekijä **Jaana Björninen** on asetellut kauniisti esille.

Porvoonlainen **Marja-Leena Heino** on iltpäiväseuran vakiokävijöitä.

– Olen käynyt täällä jo usean vuoden. On ollut kiinnostavia aiheita. Tuntuu hyvältä tulla tuttuun kirkkoon. Tosin mielestäni meillä on täällä harvoin palveluksia ja kirkko seisoo tyhjänä, Heino kertoo.

– Onneksi täällä järjestetään muitakin tapahtumia. Toivoisin silti, että meillä olisi enemmän jumalanpalveluksia ja ortodoksisuuteen liittyviä tapahtumia.

Aiemmin Heino kävi ikonipiirissä, mutta sittemmin näkö pääsi huononemaan. Myös tiistaiseurassa tulee käytyä silloin tällöin. Iltpäiväseurassa hyvää on, että sen tapahtumista tulee kotiin tiedote.

– Täällä voi esittää toivomuksia aiheista ja alustuksista oppii uutta, hän kertoo.

”SE ON SELLAISTA YHDESSÄOLOA”

Porvoon iltpäiväseura on pyörinyt vuodesta 2015 diakoniatyöntekijä Jaana Björ-

nisen johdolla. Kerho on kokoontunut viisi kertaa syys- ja kevätkaudella.

– Tämän tyyppistä toimintaa ei Porvoossa ollut aiemmin. Diakoniatyöntekijä saattoi kyllä käydä praasniekoissa tai joissain muissa tilaisuuksissa, Björninen kertoo.

Hän on lähettänyt alueen ortodoksitalouksiin kutsukirjeitä, mitä kautta iltapäiväseuraan on muotoutunut oma väkiintunut kävijäkuntansa. Kirjeiden lisäksi toiminnasta on tiedotettu seurakuntalehdessä sekä kirkon ilmoitustaululla.

Kerho on suunnattu seniorikäisille, työelämän ulkopuolella oleville tai vuorotyötä tekeville, jotka pystyvät tulemaan paikalla iltapäivisin. Osallistujat ovat tulleet lähinnä Porvoon seudulta, mutta Itä-Helsingistäkin paikalle pääsee nopeasti omalla autolla.

Innokkaimmat kerholaiset saapuvat paikalle jo hyvissä ajoin ennen tilaisuuden alkua. Björninen on tällöin kahvinkeittopuuhissa ja ehtii hyvin myös jutella ja vaihtaa ajatuksia. Iltapäiväseurassa toiminta on vapaamuotoista.

– Se on sellaista yhdessäoloa. Joku voi tulla vähän myöhässä tai lähteä aiemmin. Usein on loppurukouskin, Björninen kertoo.

Iltapäiväseuran tarkoitus on tuoda seurakunnan toimintoja Itä-Uudenmaan alueelle ja tehdä diakoniatointeja näkyväksi. Muutoin diakoniatyötä tarvitsevat joutuisivat lähtemään Helsinkiin saakka.

– Se on kuuntelua ja keskustelua, jos sellaista tarvitsee.

Björninen kertoo, että osaltaan työ on myös etsivää – on hiljaisiakin ihmisiä, jotka eivät ehkä aina tule nähtyiksi ja

Jaana Björninen asettelee kahvipöydän antimia paikoilleen.

Raisa Viitanen, Jari Pylvänäinen ja Juhani Sorsa istuskelevat kahvipöydän ääressä.

kuulluiksi. Kerho vähentää yksinäisyyttä ja tekee ihmiset osallisiksi seurakunnan elämästä.

– Toimintamme antaa ihmisille voimavaroja ja edistää hyvinvointia. Ihmiset pääsevät seurakunnan yhteyteen eivätkä jää sen ulkopuolelle.

KARVAPÖRRÖINEN KAVERI

Kahvittelun päätteeksi on aika siirtyä päivän alustukseen. Isä Kalevi alkaa kertoa profeetta Johannes Kastajasta.

– Muistatte Johannesen. Hän on sellainen karvapörröinen kaveri, nahkavyöllä sidotussa kamelinkarvavuvussa, hiukset ja parta ovat pitkät, isä Kalevi kertoo persoonalliseen tyyliinsä.

Johannesen elämää ja uraa käydään läpi, esittääp isä Kalevi vielä Johannes

Kastajan troparinkin. Sitten päästäänkin profeetan lukuisiin muistopäiviin: Kristuksen kasteen jälkeinen päivä, pään ensimmäinen löytyminen, toinen löytyminen, kolmas löytyminen...

– No tiedetäänkö nyt, missä pää on? **Eeva-Liisa Puokka** kysyy.

– Sitä juuri mietin, että missä se mahtaisi olla, isä Kalevi toteaa.

Jaana Björninen etsii puhelimellaan vastauksen internetistä: nykyisin pään sijoituspaikkana on Konstantinopoli, ja osa päästä on Athos-vuorella.

– Osa päästä! Karmeeta! kuiskaa **Raisa Viitanen**.

Johannes Kastajasta alkanut keskustelu polveilee kohti ilmastonmuutosta ja ekologista elämäntapaa. Iltapäiväseurassa on aikaa keskustelulle.

”Tuntuu hyvältä tulla tuttuun kirkkoon.”

Ennen tilaisuuden alkua ehtii vaihtaa pari sanaa diakoniatyöntekijän kanssa. Eeva-Liisa Puokka juttelee Jaana Björninen kanssa.

Isä Kalevi avaa esityksensä tietokoneelta.

MUKAVA PYHÄKKÖYHTEISÖ

Kristuksen kirkastumisen kirkon ympäristössä asuu noin 700 ortodoksia Porvoon, Sipoon, Askolan, Pukkilan ja Pornaisten kunnissa. Heidän pappinaan on reilun puolentoista vuoden ajan toiminut pastori **Kimmo Kallinen**.

– Porvoo on sillä tavalla mielenkiintoinen, että vähintään puolet kirkossakävijöistä on venäjänkielisiä, mutta kuitenkin mitään jakoa kielen perusteella ei näy. Yhteisö on tiivis ja hyvätuulinen, ja jumalanpalveluksissa käy hyvin väkeä, Kallinen kertoo. Alueella asuu paljon myös ruotsinkielisiä.

Jumalanpalveluksia toimitetaan Porvoossa kuukauden toisena ja neljäntenä viikonvaihteena. Lisäksi säännöllisesti toimitetaan akatistos-palveluksia kahden viikon välein.

Paikkakunnalla on aktiivinen kirkko-kuoro, joka harjoittelee ja laulaa ympäri vuoden sivutoimimisen kanttorin **Elena Nemlanderin** johdolla. Liturgioiden aikana kokoontuu lasten kirkkokerho.

Paikallinen tiistaiseura on uudessa nos-teessa puheenjohtajansa **Mikael Shemekan** johdolla. Alustajina käy mielenkiintoisia vieraita, ja jäsenmäärä on ollut kasvussa.

Kiitosta saa myös aktiivinen uskonnonopettaja **Marianne Kantonen**, joka järjestää koululaispalveluksia ja pitää hyvää yhteistyötä kouluihin päin.

– Olemme käyneet toimittamassa virpovitsojen siunaukset kouluilla ja monesti niissä on koko koulu paikalla. Ne ovat isoja ja tärkeitä tapahtumia, isä Kimmo kertoo.

Isä Kimmo Kallisen mielestä pienissä yhteisöissä toimintoja ei pitäisi hajottaa liikaa, vaan tapahtumia pitäisi järjestää yhdessä mahdollisimman paljon. Porvoossa esimerkiksi kirkko-kuoro ja tiistaiseura ovat järjestäneet yhteisiä myyjäisiä.

”MEILLE SAA ESITTÄÄ TOIVEITA”

Iltapäiväseuraan tulee myös työssäkäyviä ihmisiä. Vuorotyöt mahdollistavat Jari Pylvänäisen osallistumisen tapaamisiin.

– Alun perin menin ihan mielenkiinnosta, vaikka seura onkin suunnattu eläkeläisille. Kävi ilmi, että olemme Jaanan kanssa molemmat Karhulasta kotoisin, ja ystävyystimme. Iltapäiväseurassa on mukavia aiheita ja vierailijoita, Pylvänäinen kertoo.

Ehtiväinen mies on sanojensa mukaan sotkeutunut seurakunnan vapaaehtois-toimintaan enemmänkin ja käy iltapäiväseurassa myös tästä syystä. Lisäksi Pylvänäinen on mukana Porvoon tiistaiseurassa ja Helsingin seurakunnanvaltuustossa. Parhailaan hän opettelee lukijaksi.

– Olen Porvoon vastuuvapaaehtoinen ja mukana lähimmäispalvelussa. Jos jo-

ku tarvitsee vaikkapa kaupassakäynti-apua tai juttuseuraa, minua voi ehdottaa tehtävään.

Tulevaisuudessa Porvooseen haetaan uusia ajatuksia diakoniatoininnan toteuttamiseksi. Sekä Järvenpään että Porvoon iltapäiväseurat jäävät tauolle kevään ajaksi. Kausitapahtuma ”Kohti pääsiäistä” järjestetään tavanomaiseen tapaan, mutta vuoden päästä syksyllä etsitään uutta toimintamuotoa.

– Tämä on nyt pienen miettimisen ja kehittämisen paikka. Miten otamme alueen haltuun ja jatkamme? Koetamme kehitellä jotain uutta, sanoo diakoniatyöntekijä Jaana Björninen.

– Meille saa esittää toiveita. Olisi kiva kuulla, minkä tyyppistä toimintaa alueelle haluttaisiin. Nyt on aika uudistua.

Jari Pylvänäinen harmittelee päätöstä mutta tunnistaa vaikeudet: tapahtumia toivotaan, mutta niihin ei välttämättä osallistuta.

– Ihmisten kutsuminen ja tavoittaminen on hyvin haastavaa. Toivoisin kyllä, että toimintaa mitataan enemmän laadulla kuin määrällä.

Iltapäiväseurassa kello lähentelee kolmea. On aika sanoo hyvästit. Seuraavaan kertaan! ●

Kohti joulua -tapahtuma Porvoossa torstaina 20.12. klo 13.

Kaikki kodin ikonit ovat Suomesta, ja Nikolai Rahkonen tuntee niiden tekijät.

Usko elää Australian arjessa

Nikolai Rahkosesta tuli siirtolainen kuusivuotiaana, kun piti jättää koti Laatokan kaakkoisnurkassa. Suomeen hän ei koskaan kotiutunut, mutta Australiassa on ollut koti jo melkein kuusi vuosikymmentä.

TEKSTI JA KUVAT PÄIVI ARVONEN

Sydneyläisen kodin ulko-oven vieressä on kallisarvoinen kello, ehkä ainoa laatuaan koko Australiassa.

– Näitä on tehty Valamon luostarissa Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhluvuoden kunniaksi sata kappaletta. Minun kelloni on numero 33 syntymävuoteni mukaan, **Nikolai Rahkonen** esittelee.

Ortodoksinen usko on Rahkoselle tärkeä osa identiteettiä.

– Olen karjalainen ja olen ortodoksi, mutta olen myös australialainen, hän sanoo.

Lapsuusmuistot kotiseudulta Salmin pitäjältä Orusjärven kylästä kulminoituvat talvisodan ensimmäiseen päivään 30. marraskuuta 1939, jolloin koti piti jättää vain varttitunnissa. Yhdeksänlapsisen perheen lapsista seitsemän asui vielä vanhempiensa kodissa.

– Kylän kanttorin piti tuoda sana, jos pitää lähteä, mutta mitään ei kuulunut. Äitini lähetti **Ville**-veljeni katsomaan keskikylälle. Hän palasi ja kertoi, että kylä oli tyhjä; kaikki olivat lähteneet.

Eläinten kohtalo suretti, mutta niitä ei voitu kiireessä ottaa mukaan.

– Meitä oli heinähäkissä liikaa, ja jouduimme työntämään hevosvankkureita, Rahkonen muistelee.

Ensin perhe matkasi Tohmajärvelle ja sieltä Pohjanmaalle Jurvan pitäjään, jonka koulussa Rahkonen vasta oppi suomea. Kotikieli oli livvi eli aunuksenkarjala tai livvinkarjala, jota hän puhuu edelleen.

Sydneyn kodissa on useita ikoneita, jotka ovat tärkeitä, mutta yksi esine on

Nikolai ja Lahja Rahkonen ovat olleet naimisissa lähes kuusi vuosikymmentä.

tunnearvossaan ylitse muiden: kotitalon saunanoven sarana.

Rahkonen on käynyt kahdesti lapsuudenkotinsa paikalla Orusjärven kylässä Karjalassa.

– Paikka on minulle pyhä. Muistan kaikki kotirakennuksemme ja erityisesti saunan, jossa synnyin. Haravoin käsillä maata nokkospuskista välittämättä ja löysin saunanoven saranan, Rahkonen kertoo.

AURINKOISEN AUSTRALIAAN

Armeijan jälkeen Rahkonen kävi määntämieskoulun ja teki maa- ja metsäalan töitä. Vuonna 1957 hän näki *Savon Sanomissa* mainoksen, jossa kerrottiin aurinkoisen Australian haluavan siirtolaisia.

– Vaihtoehto kuulosti houkuttelevalta. Talvet Suomessa olivat pitkiä, ja olin poikamies. Karjalan siirtolaisena ajatus paikan vaihdosta ei ollut vaikea.

Tammikuussa 1960 Rahkonen matkasi junalla Helsinkiin ja kävi Uspenskin katedraalissa hakemassa siunauksen matkalle, josta hän maksoi 80 prosenttia itse ja 20 prosenttia maksoi Australian valtio. Maaliskuussa 1960 hän lensi Australiaan ja sai heti saavuttuaan töitä terästehtaassa ja myöhemmin rakennusalalla.

– Suomalainen metsätyömies oli haluttua työvoimaa ja täällä tykättiin ahkeruudesta. Kyllähän työ tekijäänsä neuvoo, vaikka kielitaito englannin suhteen oli nolla: osasin puhua livviä, suomee ja savvoo.

Suomea Rahkoselle ei tullut ikävä, koska hän ei koskaan kokenut sopeutuneen-

sa Suomeen hyvin. Ikävä tuli Pudasjärveläistä **Lahjaa**, jonka hän oli ehtinyt tavata viisi kertaa ennen lähtöään.

– Lahja tuli Australiaan vuotta myöhemmin eli 1961 tammikuussa ja helmikuussa menttiin naimisiin. Nyt on jo ehditty juhlia kultahääpäivää, Rahkonen kertoo.

Australiaasta tuli nopeasti pysyvä kotimaa. Perheeseen syntyi vuoden 1961 lopussa kaksostytöt **Ansa** ja **Lea**. Lea kuoli vuonna 2003.

– Muutamassa vuodessa voitiin jo hankkia oma koti. Kyllä siinä itku pääsi, kun päästiin omaan taloon, Rahkonen sanoo.

ORTODOKSISUUS ON JA PYSYY

Rahkonen on uskonnolliselta identiteetiltään vahvasti ortodoksi. Elämä on kuitenkin pakottanut jonkinlaisiin hengellisiin kompromisseihin.

– Täällä Australiassa olen kulkenut koko ajan luterilaisten matkassa. Perusteitaanhan asia on aika lailla sama niin luterilaisuudessa kuin ortodoksisuudessa. Vaimoni Lahja on luterilainen, ja kyllä siinä perhe särkyi, jos kahteen uskonnolliseen leiriin mennään, Rahkonen pohtii.

Hän on käynyt muutamia kertoja Sydneyn ortodoksikirkoissa, joista Venäjän ortodoksikirko olisi kielen suhteen kotoisin vaihtoehto. Livvin kielen sanoista noin puolet on samoja tai lähes samoja kuin venäjän kielessä.

Rahkonen on vaimonsa Lahjan kanssa ollut aktiivisesti mukana Sydneyn suomenkielisessä Etelän ristin seurakunnassa. Sydämelstään hän on kuitenkin ortodoksi.

– Minulle ortodoksisen kirkon muutumaton oppi sopii oikein hyvin. Ortodoksisuus on vakaata. Se ei ole niin herkkä muutoksiin kuin luterilainen kirkko, joka minun mielestäni kosiskelee uusia 'asiakkaita' muuttamalla oppiaan.

Rahkonen vastustaa vahvasti esimerkiksi samaa sukupuolta olevien avioliittoa ja kritisoi luterilaisen kirkon keskustelua samaa sukupuolta olevien kirkollisesta vihkimisestä.

– Perussääntöjen ja pääperiaatteiden elämälle ja uskolle pitää olla pysyvät.

HARRASTUKSET PITÄVÄT AKTIIVISENA

Rahkonen on 85-vuotias ja rautaisessa kunnossa. Vuonna 1969 rakennetun omakotitalon ja puutarhan työt pitävät miehen liikkeessä. Lisäksi hän harrastaa historian tutkimista, erityisesti Karjalan historiaan perehtymistä. Työn alla on myös muistelmateos oman elämän vaiheista.

– Kunnosta täytyy pitää hyvää huolta. Koko työurani tein fyysistä työtä rakennuksilla. Haluan pysyä aktiivisena. Myös positiivinen asenne on tärkeää, Rahkonen sanoo.

Suomessa hän on käynyt kymmenen kertaa, viimeksi viime kesänä. Ortodoksikirkoissa Suomen matkoilla hän on käynyt Rautalammilla, Lappeenrannassa sekä Valamon ja Lintulan luostareissa.

– Monesti Suomessa ihmiset passivoituvat eläkkeelle jäätyään.

Rahkonen tekee vaimonsa kanssa myös vanhustyötä toimimalla tukihenkilönä ja ystävänä yksinäisille vanhuksille.

– Kyllähän taustalla on vahvasti ajatus 'Kaveria ei jätetä'. Järjestötyö on hyvä harrastus: kun antaa, saa paljon itselleen. ●

"Ortodoksisuus on vakaata. Se ei ole niin herkkä muutoksiin."

Двери нашей церкви всегда открыты

15 ОКТЯБРЯ Священный синод Русской православной церкви принял решение в одностороннем порядке прервать евхаристическое общение с Константинопольской православной церковью. Это решение вызвало беспокойство и множество вопросов как среди русскоязычных прихожан Православной церкви Финляндии, так и среди русских, проживающих или гостящих в Финляндии.

Священнослужители Православной церкви Финляндии стараются развеять эти опасения. Архиепископ Хельсинки и Всея Финляндии **Лев** ответил на самые часто задаваемые вопросы на сайте (www.ort.fi/ru).

Могут ли православные из России причащаться в Финляндии?

Любой православный, живущий в Финляндии, входит в местное евхаристическое сообщество независимо от того, является ли он членом прихода. Чтобы причаститься или произнести молитву в любом храме всемирной Православной Церкви, греку не нужно ехать в Грецию, а русскому – в Россию. К причастию допускается любой, кто готов к нему и кому не наложен запрет на причастие в своей домашней церкви.

Могут ли православные туристы из России посещать православные церкви Финляндии и принимать участие в богослужениях?

От лица всей Православной Церкви Финляндии сердечно приглашаю всех в наши храмы, а также к Святому Причастию. Любой всегда может познакомиться с жизнью православной церкви – в городах и в провинции, в приходских храмах и монастырях, кафедральных соборах и часовнях. Наша поместная церковь небольшая, но любовь её прихожан к Господу нашему Иисусу Христу находит отражение во многочисленных храмах, где мы проводим служения во славу Господу.

Могут ли члены православной семьи вместе причащаться, если они относятся к разным поместным церквям?

В Финляндии могут. Через Таинство Причащения, которое есть приобщение Тела и Крови Христа, православный верующий соединяется с Богом во Христе и всеми православными мира. В Таинстве Причащения проявляется общемировая Православная Церковь – при каждом причащении. Односторонний разрыв евхаристического общения Русской Православной Церкви с Константинополем сам по себе не влияет на единство Православной Церкви. Все

Мирва Бролла

Архиепископ Хельсинки и Всея Финляндии Лев.

патриархи по-прежнему признают Таинства, проводимые как в Русской Православной Церкви, так и в Патриархате Константинополя. Таким образом, человек, причащающийся в любом храме Московского патриархата, Константинопольской Православной Церкви или Православной Церкви Финляндии одинаково причащен Телу и Крови Христа и одинаково остается сыном Церкви Господней.

Нужно ли выбирать, в какую церковь ходить?

Жизнь христианина полна выбора. Один из самых важных – выбрать Иисуса Христа и оставаться верным ему. Зачастую земной миропорядок ставит христианина в трудное положение. В таких случаях нужно помнить, что пока мы верим в Господа единым образом, пока у нас единые догмы, единое наследие Святых Отцов и церковная традиция, мы будем едины независимо от случайных расхождений во взглядах. Мы по-прежнему будем единой семьей Иисуса Христа. Мы молимся за единство Церкви, но каждый из нас может внести свою лепту в единство – смирением и любовью. «По тому узнают все, что вы мои ученики, если будете иметь любовь между собою.» (Евангелие от Иоанна 13:35)

Источник: www.ort.fi/ru

Nimi: Allan Sääski
Ikä: 22 vuotta
Asuu: Tampereella
Perhe: äiti, isovelji ja kaksi villakoira
Ammatti: muusikko ja opiskelija
Harrastukset: ulkoilu ja kirkkokuoro

TEKSTI JA KUVA ANNE KÄRKKÄINEN

Perheen perintönä kirkko ja musiikki

”**NIIN KAUAN** kuin muistan, olen ollut mukana seurakunnan toiminnassa. Se on perheen perinnettä. Isoisoäiti on kertonut äidilleni, että suvun asuessa 1800-luvulla Venäjällä perheessä noudatettiin kirkollisia juhlia ja suvulla oli läheiset suhteet kirkkoon. Yksi isoisoisostetä lauloi kirkkokuorossa ja toinen toimi kirkon kirjuriina.

Lapsena olin mukana kirkon toiminnassa leiriläisenä, sitten kriparilla ja leiri-ohjaajana. Olen palvellut Tampereen kirkossa ponomarina, laulanut kirkkokuorossa, bysanttilaisen musiikin kuorossa ja nyt myöhemmin myös kanttorin sijaisena.

Olen toiminut kirkossa myös oppaana ja opastanut siellä neljällä eri kielellä. Suomen ja venäjän lisäksi puhun englantia ja italiaa. Venäjää puhun perheenjäsenteni kanssa. Italia on hyvin tärkeä laulunopiskelussa, ja olen opiskellut sitä pitkään lukiossa. Monet italiankieliset vierailijat yllättyivät positiivisesti, kun kuulivat, että puhun italiaa. Ystävystyin opastuksen ohessa monien ihmisten kanssa, jotka olivat Italiasta, Belgiasta, Venäjältä ja Intiasta.

Kirkkoon on aina kiva tulla. Siellä on mukavia ja huumorintajuisia pappeja. Olen saanut tukea isä **Heikki Honka-**

”Kirkkolaulu herättää mieltimään elämän tarkoitusta.”

mältä, kun on ollut vaikeaa. Kirkkoon on hyvä tulla, jos elämä on kiireistä. Se rauhoittaa. Kirkkoon voi tulla silloinkin, kun elämässä kaikki on hyvin. Tykkään kirjoittaa rukouspyyntöjä ja muistolappuja läheisten puolesta, jotta pappi muistaisi heitä rukouksissaan.

Seurakunnan toiminnasta olen oppinut tuntemaan monia lapsia ja nuoria. On kiva katsoa, miten pienistä on kasvanut isoja. Muihin ortodoksisiin nuoriin eri paikkakunnilta ja eri maista olen tutustunut Ortodoksisten nuorten liiton matkoilla. Erityisesti mieleeni on painunut Konstantinopolin matka. Tapasimme siellä patriarkka **Bartolomeoksen** ja munkkeja. Oli hienoa käydä kirkoissa ja luostareissa ja vieraila monissa upeissa nähtävyyksissä.

Kirkon tavoin musiikki on perheen perintöä. Kotona on soinnut Pavarotti, Bach ja Mozart. Tampereen konservatorio on pysynyt elämässäni 20 vuotta, siitä lähtien kun äiti vei minut muskariin. Teini-iässä

ymmärsin, mikä lahja musikaalisuus on ja että siitä voisi tulla ammatti. Harrastus alkoi syventyä.

Suoritin Tampereen konservatoriossa musiikkiteknologin ja ylioppilaan kaksosistutkinnon. Sen jälkeen valmistuin konservatoriosta muusikon osaamisalalta pääaineenani klassinen kitaransoitto. Nyt suoritan Tampereen ammattikorkeakoulussa musiikinopettajan pedagogisia opintoja ja opiskelen konservatoriossa klassista laulua. Minusta voi tulla musiikinopettaja, mutta tulevaisuudessa kiinnostaa myös oopperaura. Äänialaltani olen tenori.

Olen laulanut kirkossa sekä jumalanpalveluksissa että konsertissa. Kirkkokuorossa aloin laulaa, kun kiinnostustani kysyttiin. Rungas vuosi sitten Tampereen tapahtumien yönä kirkossa järjestettiin konsertti, jossa säestin kitaralla kanttori **Jenni Hakkarasta**. Esitimme venäläisiä ja serbialaisia pyhiinvaeltajanlauluja, jotka kertovat Raamatun tapahtumista.

Suhteeni kirkolliseen musiikkiin on läheinen. Se on kaunista, harmonista ja koskettavaa sävelmiltään ja sanoiltaan. Musiikki on tärkeä osa palvelusta, ei esitys. Uskon, että kirkkolaulu herättää kuulijat mieltimään elämän tarkoitusta.” ●

Tämä päivä on Jumalan hyvän tahdon julistus ja ihmisten pelastuksen ennustus: Herran temppelissä julkisesti Neitsyt ilmestyy ja kaikille Kristuksen edeltä ilmoittaa. Veisatkaamme siis hänelle suurella äänellä: Iloitse, sinä, jonka kautta Luojan huolenpito toteutui. – *Tropari, 4. säv.*

”Munkkipapiston arvonimet poikkeavat muusta papistosta.”

*Kimmo Kallinen
sivu 27*

Neitsen Marian temppeliinkäynnin juhla osuu joulupaaston alkupäähän.

JOULUPAASTO, HILJENTYMINEN SYNTYMÄJUHLAA VARTEN

TEKSTI PASTORI TEEMU TOIVONEN **KUVA** ORTODOKSIVIESTIN ARKISTO

■ Kalenterivuoden viimeiseen paastojaksoon hiljennytään 15. marraskuuta, neljäkymmentä päivää ennen joulua. Joulupaaston kaari on toisen tyyppinen kuin suuren paaston. Se ei ala viikkojen valmistautumisella, vaan kerralla ilman mitään sen kummempia ilmoituksia jumalanpalvelusteksteissä.

Paasto ikään kuin syvenee matkallaan, mutta toisaalta jouluun valmistautuminen välittää jumalanpalveluksissa silloin tällöin. Neitsen Marian temppeliinkäynnin juhlasta eteenpäin juhlavampien aamupalvelusten kanoniin lisätään joulukanonin ensimmäiset یرmossi-veisut.

Samoin juhliittavien pyhien stikiira-veisuissa saatetaan kuulla lupaus tulevasta: ”Valmistu, Betlehem! Avaa porttisi, Eeden! Tietäjät, lähtekää matkaan katsomaan pelastusta, joka makaa kapaloituna seimessä.” (apostoli Andreaan päivän suuresta ehtoopalveluksesta 30.11.).

Jos suuren paaston painotus on katumuksessa, joulupaaston voi sanoa olevan kiihkeän odotuksen aikaa. Kristityn elämässä odotus tosin ei ole pikkujouluissa rillestämistä, niiden järjestämistä tai paniikinomaista ostosten tekoa, vaan syntymäluolan hiljaisuuteen valmistautumista.

Betlehemin eläinten suojassa ei tapahdu vain köyhän lapsen syntymä, vaan luomakunnan kosminen paluu yhteyteen Luojansa kanssa. Tätä ihmettelevät taivaan enkelit, kedon paimenet – ja me. Kuinka voisimme huomata tällaisen asian, jos valmistautumisemme menee panikoidessa tai juhliessa? Voi olla, että huomaamme syntyvän Jeesus-lapsen ehkä kalenterissa tai kaupan ikkunan jouluseimessä, mutta entä se kaikkea luomakuntaa koskettava pelastus, joka tapahtuu luolan hiljaisuudessa?

Joulupaasto huipentuu 20. joulukuuta vietettävään joulun esijuhlaan ja lopulta jouluaattoon, yhteen vuoden ankarimmista paastopäivistä, mikä näkyy myös päivän jumalanpalvelusjärjestyksessä.

Juhlan vanha varsinainen juhlaturgia, Basileios Suuren liturgia, toimitetaan jouluaaton ehtoopalvelukseen liitettynä, mikä ei nykykäytännössä vielä päättää paastoa. Vasta jouluaamun aamupalvelus ja Johannes Krysostomoksen liturgia päättää paaston ja aloittaa juhlaikauden, joka kestää aina teofanian, Kristuksen kasteen juhlan loppuun.

Joulupaaston aikana katumuksen mysteerioon on liki neljäkymmentä päivää aikaa. Kalenterien synkronointi oman rippi-isän kanssa ei siis liene aivan mahdotonta. Jotain suurta on tapahtumassa. Olenko valmis?

Rovasteja on tapana palkita ensin epigonaation ja myöhemmin koruristin käyttöoikeudella. Kuvassa piispa siunaa epigonaation käytön papille.

Kirkko huomioi ja palkitsee

Epigonaatio, koruristi, paalitsa. Igumeni, arkkimandriitta, sultsina. Mikä näistä ei kuulu joukkoon?

TEKSTI PASTORI KIMMO KALLINEN

Kirkossamme on tapana osoittaa tunnustusta sekä palkita ortodoksisuuden ja kirkon hyväksi tehdystä ansiokkaasta työstä. Erilaisia huomionsoitoksia myönnetään niin maallikoille kuin papistollekin.

Suomen ortodoksisen kirkon palkitsemisjärjestelmä on melko pelkistetty verrattuna joihinkin muihin ortodoksiisiin paikalliskirkkoihin.

Kirkossamme ei myöskään ole tarkoin määriteltyjä kriteerejä eri huomionsoitoksille, vaan tunnustuksen myöntäjä, joka yleensä on paikallisen hiippakunnan piispa, voi itsenäisesti ja oman har-

kintansa perusteella palkita hiippakuntansa jäseniä. Muille kuin ortodokseille tunnustuksen voi myöntää Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa. Hän päättää myös ulkomaalaisten palkitsemisesta.

PYHÄN KARITSAN RITARIKUNTA

Kirkossamme toimii Pyhän Karitsan ritarikunta (PKR), jonka ansiomerkeillä voidaan osoittaa tunnustusta sekä maallikoille että papistolle. Ritarikunta on perustettu jo vuonna 1935, ja sen suurmes-tari on kirkon arkkipiispa. Ritarikunnan hallituksena toimii kirkollishallitus.

Ritarikunta on perinteisen kaavan mu-

kainen, viisiluokkainen ritarikunta. Kunniamerkkejä ovat PKR:n suurristi, ensimmäisen luokan komentaja, komentaja, ensimmäisen luokan ritari ja ritari. Papiston jäsenet saavat ritarimerkkien sijaan jäsenmerkit. Lisäksi ritarikunnassa on kaksi mitalia.

Suomessa on kolme valtiollista ritarikuntaa (Valkoisen Ruusun, Suomen Leijonan ja Vapaudenristin ritarikunnat). Niiden rinnalla Pyhän Karitsan ritarikuntaa kutsutaan joskus ”puoliviralliseksi” ritarikunnaksi. PKR:n kunniamerkit ovat kansainvälisestikin tunnustettuja ja arvostettuja. Suomessa niitä näkee kan-

Ortodoksestin arkisto

Ansioituneelle diakonille voidaan myöntää kierreorarin käyttöoikeus. Usein kierreorarissa lukee enkelten ylistysveisun sanat ”Pyhä, pyhä, pyhä”.

Ortodoksestin arkisto

Valamon luostarin johtajalla on oikeus käyttää mitra-päähinettä jumalanpalveluksissa omassa luostarissaan. Luostarin johtaja käyttää lisäksi paimensauvaa. Kuva Sergeistä vuodelta 2008.

nettavan juhlatilaisuuksissa valtiollisten kunniamerkkien rinnalla.

Ritarikunnan kunniamerkkien myöntämisestä päättää arkkipiispa yleensä toisen hiippakunnan piispan tai kirkkoherran esityksestä. Ansiomerkkejä jaetaan nykyisin ympäri vuoden, ja niiden myöntäminen merkitään tiedoksi kirkollishallituksen pöytäkirjaan.

PIISPALLINEN SIUNAUSKIRJA

Toinen, niin papistoa kuin maallikoitakin koskeva tunnustus on piispallinen siunauskirja. Hiippakunnan piispa voi myöntää sen oman hiippakuntansa jäsenille, arkkipiispa myös muille.

Siunauskirja on ornameintein koristeltu, piispan allekirjoittama kunniakirja, jonka teksti kuuluu: ”Tuntien teidän Suomen ortodoksista kirkkoa kohtaan osoittamanne rakkauden rukoilen Korkeimman siunausta teille (nimi).” Käytännössä piispallinen siunauskirja myönnetään vain harvoin papiston jäsenille.

PAPISTON PALKITSEMISET JA ARVONIMET

Diakoneille ja papeille kirkollisia tunnustuksia myöntää oman hiippakunnan piispa. Tunnustus voi olla joko arvonimi, papiston liturgiseen asuun liitettävä asuste tai papilla korkeamman luokan papinristi.

Munkkipapiston arvonimet poikkeavat muusta papistosta. Aiemmin meidänkin kirkossamme noudatettiin melko suoraan venäläistä palkitsemisperinnettä. Vuosikymmenten saatossa käytäntö on kuitenkin muuttunut pelkistetyimmäksi ja joustavammaksi.

Esimerkiksi venäläisessä perinteessä palkitsemisvälineinä ovat olleet erilaiset ja eriväriset papiston päähineet. Omassa kirkossamme tästä on luovuttu, ja Suomen kirkossa käytetään yhtenäisiä ja vain mustia papiston päähineitä.

Diakonin tunnusvaate jumalanpalveluksissa on orari. Se on vasemmalla olalla roikkuva kankainen olkanauha, joka on koristeltu seitsemällä ristillä. Ansioituneelle diakonille piispa voi myöntää kierreorarin käyttöoikeuden. Se on tavanomaista oraria leveämpi ja pidempi, ja se kiertää diakonin vartalon ympäri.

Diakoni voi saada myös ylidiakonin (protodiakoni, luostarissa arkkidiakoni) arvonimen. Se on melko harvinainen tunnustus. Tällä hetkellä (22.10.2018) kirkossamme on seitsemän ylidiakonia, joista kolme Helsingissä. Muita diakoneja on 46, joista munkkidiakoneja on kolme.

Ensimmäinen papin saama huomionosoitus on kultaisen papinristin käyttöoikeus. Yleensä se edellyttää vähintään 10 vuoden ansiokasta palvelusta pappina. Seuraavaksi on tapana antaa rovastin arvo. Tämä arvonimi on varsin yleinen, sillä käytännössä lähes puolet kirkkomme papeista on rovasteja.

Papiston luettelossa on 64 rovastia, ja muita pappeja on 68. Pappismunkeilla vastaava arvonimi on arkkimandriitti, joita kirkossamme on kolme. Muita pappismunkeja on kuusi.

Palkitsemisjärjestelmämme on melko pelkistetty.

Rovasteja on tapana palkita ensin epigonaation ja myöhemmin koruristin käyttöoikeudella. Epigonaatio, josta käytetään myös nimitystä paalitsa, on papin liturgiseen asuun liitettävä, oikealla puolella polven korkeudella roikkuva vinoneiliön muotoinen vaatekappale. Se kuvaa hengen miekkaa (Ef. 6:17) ja pellavaliiinaa, jolla Kristus kuivasi opetuslastensa jalat pestyään ne (Joh. 13:4-5). Koruristi puolestaan on kaiverruksin, filigraanein ja jalokivin koristeltu papinristi. Arkkimandriitan asuun nämä kumpikin kuuluvat ilman erillistä palkitsemista.

Igumeni on kirkossamme Valamon luostarin johtajan arvonimi. Lintulan luostarissa vastaava nimitys on igumenia. Nykyinen Valamon igumeni **Sergei** on saanut myös arkkimandriitan arvon.

Valamon luostarin johtajalla on vanhaan perinteeseen perustuva oikeus käyttää mitraa (kupumainen liturginen päähine) jumalanpalveluksissa omassa luostarissaan. Erotuksena piispan mitrasta igumenin mitran päällä ei ole ristiä. Lintulan luostarin johtaja kantaa kaulassaan papinristin kaltaista igumenian ristiä asemansa merkinä. Lisäksi luostareiden johtajat käyttävät paimensauvaa.

PIISPOJEN HUOMIONOSOITUKSET

Kirkkomme käytännössä metropoliitan arvonimi kuuluu hiippakunnan piispaalle tehtävän perusteella. Kirkon päämiehen arvonimi on arkkipiispa, ja asemansa tunnuksena hän käyttää muista piispoista poiketen valkoista, ristillä koristettua päähinettä, klobukkaa. Muilla piispoilla klobukki on musta.

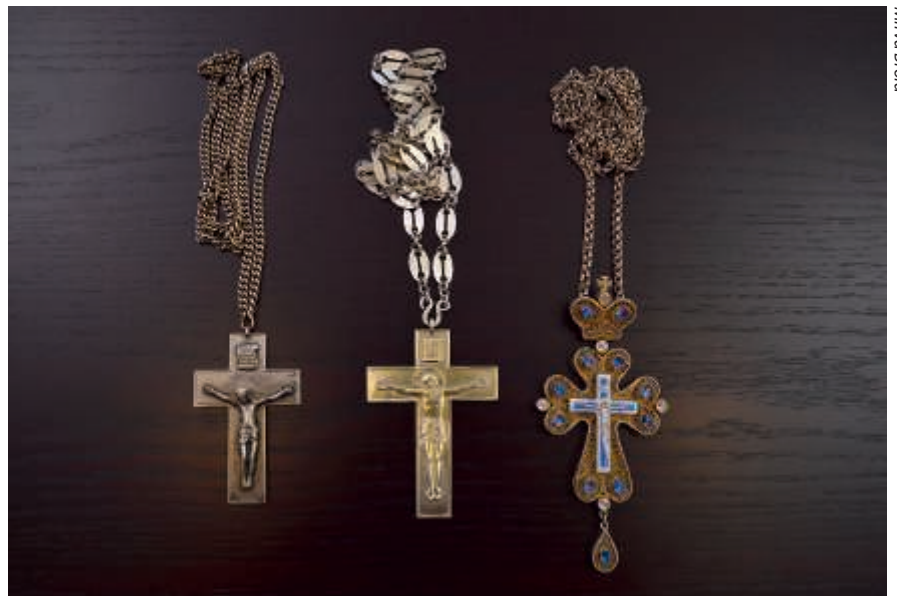
Piispoja ei kirkossamme juuri ole palkittu henkilökohtaisilla liturgisilla tunnustuksilla tai kirkollisilla arvonimillä. Poikkeuksena on edellinen arkkipiispamme **Johannes**, joka jäätyään eläkkeelle sai ekumeeniselta patriarkka **Bartolomeokselta** Nikean metropoliitan ja Bithynian eksarkin arvonimen.

Jo tätä ennen patriarkka oli myöntänyt arkkipiispa Johannekselle kahden enkolpionin käyttöoikeuden henkilökohtaisena tunnustuksena. Enkolpion on piispan käyttämä ikoniriipus, johon voi olla

Mirva Jännefelt

Uspenskin katedraalin 150-vuotisjuhlan kunniaksi valmistettu lahjaepigonaatio.

Mirva Bröla

Hopeinen ja kultainen papinristi sekä koruristi. Kultaristi on ensimmäinen papin saama kirkollinen huomionosoitus.

kuvattuna Kristus tai Jumalansynnyttäjä (Panagia).

Arkkipiispa **Leon** astuessa arkkipiispan virkaan patriarkan myöntämä käytäntö on jatkunut. Arkkipiispa käyttää siis jumalanpalveluksissa kaularistin ohella kahta enkolpionia, kun muilla piispoilla niitä on vain yksi.

KANTTORIEN ARVONIMET

Kirkkolaulun parissa ansiokasta työtä tehnyt kanttori voi saada hiippakunnan

piispalta director cantus -arvonimen (dir. cant., suom. laulun johtaja). Se on valtiollinen virallinen arvonimi, jonka luterilaisen kirkon kanttoreille myöntää tuomiokapituli ja muille kuin kirkkomuusikoille tasavallan presidentti. Myös director musices -arvo (dir. mus., suom. musiikin johtaja) on käytetty kirkossamme kanttorin tunnustuksena. ●

Alussa mainittu sultsina on karjalainen leivonnainen.

Kirkko ja seurakunta ovat Kristuksen ruumis maan päällä, ja ruumis koostuu kaikista kirkon jäsenistä.

Kirkko ja seurakunta

- Yksi, pyhä, katolinen ja apostolinen

Uskontunnustuksessa määritellään, että kirkko on yksi, pyhä, katolinen ja apostolinen. Maanpäällisen kirkon syntyhetkenä pidetään Jeesuksen puhetta Filippoksen Kesareassa, kun Pietari kaikkien apostolien nimissä tunnusti hänen olevan Jumalan Poika.

Siihen Vapahtaja vastasi: ”Autuas olet sinä Simon, Joonaan poika. Tätä ei ole sinulle ilmoittanut liha eikä veri, vaan minun Isäni, joka on taivaissa. Ja minä sanon sinulle: ”Sinä olet Pietari, ja tälle kalliolle

minä rakennan kirkkoni. Sitä eivät tuone-
lan portit voita.” (Matt. 16:15-18).

Se tarkoittaa, että Pietarin tunnustus on peruskivi, jolle Kristuksen kirkon perustukset on laskettu. Sana, jota Raamattu käyttää kirkosta (ekkleesia), merkitsee ”yhteen kutsumista”. Se tarkoittaa niiden kokoontumista, jotka Jumalan sana kutsuu yhteen, jotta heistä muodostuisi Jumalan kansa, ja he Kristuksen ruumiin ravitsemina tulisivat itse Kristuksen ruumiiksi.

Kirkon olemassaolo toteutuu siis liturgisena, ennen kaikkea ehtoollista viet-

tävänä kokoontumisena. Ortodoksisen opetuksen mukaan kirkko ja seurakunta ovat Kristuksen ruumis maan päällä ja ruumis koostuu kaikista kirkon jäsenistä. Kirkko elää Kristuksen sanasta ja ruumiista ja tulee siten itse Kristuksen ruumiiksi.

Kristillisessä kielenkäytössä ”kirkko” tarkoittaa liturgista kokoontumista, mutta myös paikallisseurakuntaa tai uskovien yleismaailmallista yhteisöä. Näitä kolmea merkitystä ei voida erottaa toisistaan. ”Kirkko” on kansa, jonka Jumala kokoa

*”Jumala yksin tietää,
missä kirkon rajat
kulkevat.”*

kaikkialla maailmassa. Kirkko kokonaisuutena muodostuu itsenäisistä ja rajoitetun itsenäisyyden omaavista paikallis-kirkoista, joissa on hiippakuntia ja niissä seurakuntia.

ALKUPÄIVÄNÄ HELLUNTAI

Kirkon syntymäpäivää voimme viettää helluntaina. Pyhän Hengen päivänä apostolinen yhteisö tajusi lopullisesti olevansa kirkko, kun Pyhä Henki laskeutui apostolien ylle tulisten kielten muodossa ja he saivat voiman julistaa evankeliumia kaikille kansoille.

Pyhän Hengen päivän tropari osoittaa meille tämän juhlapäivän ytimen: ”Kun kaikkein Korkein tultuaan alas sekoitti kielet, hän hajotti kansat, mutta kun hän jakoi tuliset kielet, hän kutsui kaikki yhteyteen, ja niin me yksin mielin ylistämme kaikkein pyhintä Henkeä.”

Helluntaina kirkko näyttäytyi ihmisille julkisesti ja evankeliumin levittäminen kansojen keskuuteen saarnatoiminnalla sai alkunsa. Lähetystyö kuuluu kirkolle, koska Kristus on lähettänyt sen kaikkien kansojen pariin tekemään niistä hänen opetuslapsiaan.

Kristuksen lähetyskäsky kuuluu: ”Menkää ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsiksi: kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.”

KASTEEN KAUTTA JÄSENEKSI

Kirkon jäseneksi tulemme kasteen ja mirhavoitelun kautta. Uskovat, jotka kuulevat Jumalan kutsun ja joista tulee Kristuksen ruumiin jäseniä, tulevat kiinteästi yhdistetyiksi Kristukseen. Sakramenttien välityksellä meidät liitetään Kristuksen kuo-

lemaan ja ylösnousemukseen ja niiden kautta Jumalan näkymätön armovoima vaikuttaa meihin näkyvällä tavalla.

Vaikka olemme yhden ja saman kirkon jäseniä, meillä on kuitenkin yksilöllisiä eroavaisuuksia ja tehtäviä. Kristuksen ruumiin ykseys voittaa kaikki inhimilliset jakaantumiset: ”Kaikki te, jotka olette Kristukseen kastettuja, olette pukeneet Kristuksen yllenne. Yhdentekevää, oletko juutalainen vai kreikkalainen, orja vai vapaa, mies vai nainen, sillä Kristuksessa Jeesuksessa te kaikki olette yksi.” (Gal. 3:27-28)

Vaikka kristillisen kirkon historiassa on tapahtunut jakaantumista, ortodoksisen kirkkokäsityksen mukaan kirkko on luonnoltaan jakamaton ja pysyy jakamattomana aina maailman loppuun saakka.

Keinotekoiset jaot ja lahkot, jotka ovat syntyneet harhaoppien seurauksena, eivät merkitse sitä, että kirkko olisi pilkkoutunut palasiksi, vaan pikemminkin sitä, että harhaoppiset ovat itse eronneet kirkon yhteydestä. Harhaopin tunnukseksi on se, että asettuu tietoisesti vastustamaan yleiskirkollista opetusta.

EHTOOLLINEN YHDISTÄÄ

Meidän ortodoksien ykseyden merkinä on ehtoollinen. Sen vuoksi emme voi osallistua muiden kuin oman kirkkomme

ehtoolliseen. Pyhän Basileios Suuren liturgiassa pappi rukoilee: ”Ja meitä kaikkia, jotka olemme yhdestä leivästä ja yhdestä maljasta osalliset, yhdistä toistemme kanssa yhden Pyhän Hengen osallisuuteen”.

Ortodoksisen kristityn kannattaa kuitenkin muistaa, että Jumala yksin tietää, missä kirkon rajat kulkevat. Jos me väitämme, ettei ortodoksisen kirkon ulkopuolella ole Jumalan armoa, me asetamme rajoja Jumalan kaikkivaltiudelle.

Kirkko on yhtä aikaa hengellinen ja näkyvä, hierarkkinen yhteisö ja Kristuksen mystinen ruumis. Se muodostaa ykseyden, joka koostuu inhimillisistä ja jumalallisista aineksista. Tämä on kirkon salaisuus, jonka usko yksin pystyy vastaanottamaan.

Ortodoksisen kirkon keskeisiä sakramentteja ovat kaste, mirhalla voitelu, avioliitto, ehtoollinen, papiksi vihkiminen, synninkatumus ja sairaan voitelu. On syytä huomata, että kirkko ei ole määritelty sakramenttien lukumäärää, vaan se on meille salaisuus. Sakramenttien lukumäärän rajaaminen ihmiskäsityksellä olisi Jumalan armovoiman rajoittamista. ●

Lähde: Pyhien Sergein ja Hermanin veljeskunnan opintomateriaali

Helkki Santasalo

Pysykäämme luottavaisina ja rauhallisina

UKRAINAN ortodoksit saivat Ekumeenisesta patriarkaattista 11. lokakuuta vahvistuksen kauan haluamalleen kirkkohallinnolliselle itsenäisyydelleen. Päätöksen taustat ovat monimutkaisia ja monipolvisia. Ukrainan ortodoksien ongelmaa voisi verrata jäävuoreen: pinnan yläpuolinen näyttää poliittiselta, kun taas pinnan alapuolinen – suurempi osa – ei liity lainkaan politiikkaan.

Ongelman näkyvä ja kuuluva osa on ollut fakta, että miljoonat ukrainalaiset ortodoksit olivat pitkään muun ortodoksisen maailman näkökulmasta erillään Kirkon hengellisestä yhteydestä.

Pinnan alta löytyy puolestaan kirkkomme vuosisatainen traditio ja siihen liittyvät haasteet. Patriarkaattimme, joka nauttii ensimmäistä kunnia-asemaa paikalliskirkkojen keskuudessa, ei halua tyytyä seuraamaan kirkollisia kiistoja sivusta, vaan kokee velvollisuudekseen työskennellä kiistojen ratkaisijana, jotta lauma ei ajaudu hajalle tai jää heitteille. Hyvä niin. Luotan vahvasti patriarkaattimme pitkäaikaiseen asiantuntemukseen tälläkin osa-alueella. Ymmärrän toki hyvin myös asian inhimillistä puolta: kun välittää paljon, on vaikea vetää rajoja, liittyivätpä ne järjestykseen tai olivatpa ne luonteeltaan pastoraalisia.

Ajallemme on ominaista, että välinpitämättömyys muuttuu helposti itsetarkoitukseksi ja ajattelumaailmat äärimmäisen subjektiivisiksi. Lisäksi monet maailmankuvat huutavat omaa totuuttaan rinnakkain käymättä dialogia keskenään. Kun ehtoolisyhteys on katkolla, mitä sanomme siitä teologian näkökulmasta? Mieleeni nousevat apostoli Paavalin sanat: ”Te kaikki olette Jumalan lapsia, kun uskotte Kristukseen Jeesukseen. Kaikki te, jotka olette Kristukseen kastettuja, olette pukeneet Kristuksen yllenne. Yhdentekevää, oletko juutalainen vai kreikkalainen, orja vai vapaa, mies vai nainen, sillä Kristuksessa Jeesuksessa te kaikki olette yksi” (Gal. 4:27–28). Apostoli Paavalia mukaillen kreikkalaisen ei tarvitse lähteä Kreikkaan tai venäläisen Venäjälle ollakseen Kirkon jäsen. Kirkkomme toivottaa myös jatkossa kaikki ortodoksit tervetulleiksi osallistumaan pyhistä mysteeriosta heidän kulttuuri- tai kielitaustaansa katsomatta.

Syyskuun alussa olin Ekumeenisen patriarkaatin piispainkokouksessa Konstantinopolissa. Se järjestetään kolmen vuoden

välein. Tältä matkalta mieleeni muistuu patriarkkamme Bartolomeoksen usein alleviivaama näkökohta, että kansallinen mieliala on valitettavasti vahvistunut monissa ortodoksisissa paikalliskirkoissa kirkon eukaristisen ja ekumeenisen ulottuvuuden kustannuksella. Hän piti valitettavana, että olemme kaventaneet rukouksen yksityiseksi tapahtumaksi ja itsekkääksi omien huoltemme tilittämiseksi Jumalalle. Sen sijaan meidän tulisi kantaa rukouksemme aina ensisijaisesti toisten puolesta.

Suomen ortodoksinen kirkko ei ole nykyisessä Moskovan ja Konstantinopolin välisessä tilanteessa keskeisessä asemassa. Kansankielellä ilmaistuna me ”pönötämme” kirkkodiplomatian lavasteissa. Kirkkomme piispainkokouksen kannanottoon tukeutuen haluan painottaa, että kirkollamme on aina valmius rakentamaan yhteyden Venäjän ortodoksisen kirkon kanssa. Koska emme voi korostaa liikaa säännöllisen vuoropuhelun tarpeellisuutta kaikilla kirkollisen elämän tasoilla – tarkastellaanpa tilannetta sitten paikallisesti tai kansainvälisesti. Toivon hartaasti, että patriarkaattit ratkaisisivat asian keskinäisissä neuvotteluissaan ja että suhteet normalisoituisivat joka taholle mahdollisimman pian.

Edellä sanotun nojalla kehotan kaikkia kirkkomme jäseniä pysymään uskossa, toivossa ja rakkaudessa luottavaisina ja rauhallisina. Muistakaamme rukouksissamme niitä, joiden käsissä on pysyvän kirkollisen järjestyksen ja rauhan aikaansaaminen Ukrainassa. Poistakoon Kristus myös sydämistämme kaiken, mikä uhkaa rauhaa; tehköön Hän meistä totuuden, oikeudenmukaisuuden ja veljellisen rakkauden todistajia. Sytyttäköön Hän meissä tahdon murtaa kaikki aidat, jotka erottavat meidät toisistamme, solmimaan keskinäisen rakkauden ja yhteisymmärryksen siteet entistä lujemmiksi.

arkkipiispa Leo

Преисполнимся доверия и спокойствия

ПРАВОСЛАВНЫЕ Украины получили 11-го октября уверение Вселенского патриархата о даровании долгожданной церковной самостоятельности. Решение это имеет под собой сложные и многоступенчатые основания. Проблему православных Украины можно сравнить с айсбергом: на поверхности вопрос выглядит политическим, а в глубине, в основной

своей массе – он никак не связан с политикой.

Видимой и слышимой составляющими проблемы был факт, что миллионы православных в Украине, с точки зрения православного мира, давно пребывали вне духовного единства с Церковью.

В глубине, можно видеть вековую традицию нашей Церкви и связанный с нею долг. Наш патриархат, первый среди равных в ряду других Поместных православных церквей, не желает оставаться сторонним наблюдателем в церковных спорах, но считает своим долгом разрешать их с тем, чтобы стадо не разбрелось и не осталось без пастыря. Это хорошо. Я с глубоким доверием отношусь к опыту нашего патриархата в этой области. Разумеется, я понимаю и человеческую сторону этого вопроса: когда принимаешь искреннее участие, тяжело устанавливать границы, независимо от того, имеют ли они отношение к дисциплине или пастырству.

Для нашего времени характерно, что безразличие легко становится самоцелью, а мысль – обострённо субъективной. Кроме того, различные миропредставления заявляют о себе, перебивая друг друга, не вступая в диалог. Когда разрывается евхаристическое общение, то что об этом можно сказать с богословской точки зрения? Я вспоминаю слова апостола Павла: «все вы, во Христа крестившиеся, во Христа облеклись. Нет уже Иудея, ни язычника; нет раба, ни свободного; нет мужеского пола, ни женского: ибо все вы одно во Христе Иисусе.» (Гал. 3:27–28). Согласно апостолу Павлу, греку не нужно отправляться в Грецию, а русскому в Россию, чтобы оставаться чадом Церкви. Наша церковь и в дальнейшем приглашает всех православных к участию в Святах Таинствах, независимо от их культурной или языковой принадлежности.

В начале сентября мне довелось принять участие в Синаксисте Вселенского Патриархата в Константинополе. Он проводится раз в три года. Из этой поездки мне запомнились слова нашего патриарха Варфоломея, которые он не один раз повторил, о том, что, к сожалению, во многих Поместных Православных церквях усилились националистические воззрения, в ущерб евхаристической и экуменической перспективе. Он выразил сожаление, что мы сужаем понимание молитвы до частного события и эгоистического представления своих нужд Богу. Вместо этого, мы, в первую очередь, должны молиться за других.

Финляндская Православная церковь не занимает центрального места в сегодняшней ситуации, сложившейся между Москвой и Константинополем. Мы «позируем» в декорациях церковной дипломатии. В соответствии с заявлением Архиерейского собора нашей церкви, мы готовы к конструктивным связям с Русской Православной церковью. Никогда нельзя переоценить необходимости регулярного диалога на всех уровнях церковной жизни – как в локальном, так и в международном плане. Я искренне надеюсь, что патриархаты разрешат спор путём совместных переговоров, и отношения для всех нормализуются как можно скорее.

На основании всего вышесказанного, призываю всех чад нашей церкви оставаться в вере, надежде и любви преисполненными доверия и спокойствия. Будем помнить в наших молитвах тех, в чьих руках находятся церковный порядок и восстановление мира в Украине. Да, измет Христос из наших сердец всё, что угрожает миру; и да сотворит нас свидетелями истины, справедливости и братской любви. Да, воспламенит Он в нас желание разрушать разделяющие нас преграды, устанавливать и укреплять связи взаимной любви и взаимопонимания.

Архиепископ Лев

Före Colliander

TEXT PROST MIKAEL SUNDKVIST

MÅNGA av oss är bekanta med **Tito Collianders** översättningar av ortodoxa gudstjänster. Vid sidan av sitt övriga författarskap hann han år 1949 ge ut en översättning av akathistos till Gudsmodern, *Fröjda dig*, år 1958 *Vår helige faders Johannes Chrysostomos gudomliga liturgi* samt år 1969 *Ortodoxa bönboken*.

Collianders betydelse för den svenska ortodoxa verksamheten i vår församling är obestridlig. Men beskriver man honom i detta avseende som en pionjär begår man ett misstag. Colliander föregicks nämligen av en spännande period av svenska översättningar och svenska gudstjänster under den ryska tiden. Denna period har i stort fallit i glömska, då den ändade mot slutet av 1920-talet.

Den första liturgiöversättningen till svenska utkom i Stockholm 1852, utförd av **Arsenij Soudakoff**, präst i ryska församlingen därstädes. Då Soudakoff två år senare bytte tjänstgöringsort lämnade han ett åttio-tal exemplar av sin översättning till släktingar boende i Viborg. In på nästa årtionde beslutar metropoliten av Novgorod och Petersburg att översättningen skall delas ut till prästerskapet i Finland.

Varför då? Jo, de i storfurstendömet boende ryssarna hade börjat glömma sin ryska och talade hellre svenska. Det fanns alltså ett pastoralt behov av svenska översättningar. Detta behov lyfte biskopen för det 1892 grundade finländska stiftet, **Antonij**, fram under ett besök i Helsingfors. Biskopens förmaning åtlyddes, och den 10 september 1895 firades liturgin på svenska i "Uspenska katedralen". Soudakoffs översättning användes.

Men redan på 1880-talet hade den heliga synoden tillsatt en kommission för svenska översättningar. En andra kommission tillsattes 1910. Resultatet var en utgåva i fyra delar av prästens förrättningsbok. *Den ortodoxa kyrkans ritualbok* utkom 1889, 1892, 1912 och 1914.

Helsingforsprästen **Mitrofan Lisowskij** ingick i kommissionen från 1910, men var aktiv i översättningsarbetet också utöver det. Redan före kommissionens tillsättande hade han

översatt delar ur Molitvennik ("bönbok"), reviderat Soudakoffs liturgiutgåva, skrivit förklaringar till både liturgin och de andra bönerna samt författat en kort introduktion med rubriker såsom "Bönen och dess yttre tecken" och "Om bruket af rökelse vid gudstjänsten". Detta arbete resulterade i utgåvan *Den Grekisk-Katolska Bönboken med Förklaringar till Bönerna (I andra afdelningen)* år 1909. Häftet innehåller liturgin och en del andra böner samt de nämnda förklaringarna.

Dessa översättningar var trots sina ofta informativa upplägg i konkret bruk i vår församling. Den svenska liturgin i Uspenskij i september 1895 förblev inte den enda. Fader Mitrofan tycks ha ansvarat för liturgier och andra förrättningar på svenska under en lång rad år, vilket notiser från den tidens dagstidningar avslöjar. Så kan vi till exempel i Hufvudstadsbladet 25.9.1917 läsa en skildring av en jordfästning förrättad på svenska av pastor Lisowskij.

Första världskrigets utbrott och det ryska kejsardömet's upplösning avbröt detta lovan- de översättningsarbete. Förutsättningarna för ett gott resultat förelåg. Översättningarna utfördes med sanktion av de kyrkliga myndigheterna i S:t Petersburg, och i kommissionerna ingick sakkunniga i både teologi och det svenska språket. Den svenska verksamheten levde vidare i ännu ett decennium, men kom till sin ände då församlingens svenskkunniga prästerna gick ur tiden, Lisowskij 1928 och kyrkoherden **Dimitrij Troitskij** 1933.

Nu under denna höst planeras utgivning av två översättningar till svenska, en liten bönbok samt prästens gudstjänstbok, Hieratikon. Vår kyrkas biskopsmöte godkände texterna i april i år. Bönboken och Hieratikon är resultatet av ett mångårigt arbete. I likhet med kommissionerna från 1880 och 1910 har de nya utgåvorna förberetts av en större grupp sakkunniga. Vi får hoppas att resultatet duger, åtminstone fram till nästa kommission. Om mönstret håller i sig bör den tillsättas i början av 2100-talet! ●

"Det fanns alltså ett pastoralt behov av svenska översättningar."

Ihmeitä etsimässä

TEKSTI SAARA KALLIO KUVA UZI VARON

Tänä syksynä ilmestyi Kirjapajan julkaisemana *Ihmeellinen matkakirja*. Kirja kuljettaa lukijan etsimään ihmeitä reppureissaajan mukana pyhille paikoille eri puolille Eurooppaa.

Luterilainen pappi ja tietokirjailija **Kaisa Kariranta** kirjoitti uusimman kirjansa Uspenskin katedraalin ihmeitätekevän Jumalanäidin ikonin suosiolla myötävaikutuksella.

– Oma rukoukseni Uspenskin ihmeitätekevän Jumalanäidin edessä toteutui niin runsaskätisesti, että en lakkaa ihmettelmästä sitä. Rukoilin, että saan kirjoittaa *Ihmeellisen matkakirjan*.

Uspenskin Jumalanäidin ikoni on vuosien saatossa tullut läheiseksi Karirantalalle. Hän on rukoillut sen edessä monissa elämänsä tärkeissä hetkissä.

– Kokemukseni on, että maan ja taivaan välinen verho on siellä hyvin ohut. Ikoni puhuu minulle joskus hellyydestä, joskus katsoo tiukasti silmiin ja käskee tekemään oman osuuteni.

KOSKETTAVAA

TAPAKRISTILLISYYTTÄ

Karirannan suhtautuminen ihmeisiin muuttui matkojen myötä. Hänen lähestymistapansa *Ihmeellisen matkakirjan* kirjoittamiseen oli aluksi insinöör kristillinen. Hän halusi selvittää, mitä toimenpiteitä pitää tehdä saadakseen ihmeet toteutumaan.

– Eihän se tietenkään niin mene. Kyllä se on Jumalan käsissä, milloin jotain tapahtuu. Sen sijaan rukouksen merkitys vahvistui. On tärkeää rukoilla ja on tärkeää rukoilla ihmeitä. Se opettaa turvautumaan Jumalaan. Lisäksi siitä saa iloa omaan hengelliseen elämään, kun tulee tunne, että rukouksiin vastataan.

Kirjassa vieraillaan paljon etenkin ortodoksisen kirkkokunnan pyhäköissä.

Kaisa Kariranta vei pyhille paikoille rukouksia ystäviensä puolesta.

– Osasta tiedän, että niihin on vastattu. Kaikista en ja ajattelen, että se on Jumalan ja apua tarvitsevan välinen asia.

Karirannan alkuperäinen ajatus oli tasapainoilla kirjassa kahden vanhan kirkkokunnan, ortodoksisen ja katolisen välillä, mutta toisin kävi. Hänen mukaansa sattuma tai johdatus puuttui asiaan.

Kristilliset tavat, rituaalit ja rytmi ovat Karirantalalle äärettömän tärkeä asia. Ortodoksisessa Kreikassa hän näki paljon tapakristillisyyttä, joka kosketti.

– Bussillinen ihmisiä teki ristinmerkin, kun ajoimme kirkon ohi, ja sama tapahtui lentokoneen noustessa. Isät näyttivät taaperoilleen, miten ikonia suudellaan. Nämä olivat järäyttävän hienoja kokemuksia tapakristillisyyden ystäväille.

OHUISSA PAIKOISSA

PIILEVÄ PYHYYS

Kariranta puhuu kirjassa ohuista paikoista. Termi on tuttu kelttiläisestä kristillisyydestä. Ohuissa paikoissa maa ja taivas kohtaavat, ja Jumala tuntuu olevan lähellä.

– Opin vahvimmin tunnistamaan sen matkustaessani Kreikassa jo vuosia sitten. Joissakin kirkoissa kyneleet nousivat silmiin ja oli herkkä, puhuteltu olo. Aina niin ei tapahtunut. Se on opettanut tunnustelemaan sitä tunnetta muuallakin.

Yksi kirjan pyhiinvaelluskohteista on vanhus Paisios Athosvuorelaisen hauta Surotissa. Se teki Karirantaan syvän vaikutuksen, samoin Lintulan luostari ja Petserin luostarin juhllaisuudet.

Lintulassa Karirantaa puhutteli ajattomuus, kauneus ja se, että hän sai syödä paastonajan aamiaista nunnien kanssa. Petserin juhllaisuudet taas olivat niin toisenlaiset ja upeat, etteivät hänen sanansa tuntuneet riittävän niiden kuvailuun.

– Surotissa vanhus Paisioksen haudalla oli tiheä tunnelma ja hänen merkityksensä on itselleni suuri. Hänen opetuksesta kootun kirjan sivuilta löysin aikoinaan ohuen paikan. Kirjainten välissä oli pyhä. ●

Juha Poteri

SUOMEN SOTILASPAPISTO 100 VUOTTA

– Itsenäisen Suomen
puolustusvoimien kirkollinen
työ vuosina 1918–2018

Puolustusvoimat 2018

Sotilaspapiston päätehtävänä läpi vuosikymmenten on ollut julistus, opetus ja sielunhoito. Vaikka puolustusvoimien kirkollinen työ on juuriltaan luterilaista, se on ekumeenista ja yhteistyöhakuista.

Sotilaspapiston historiikki on tiivis ja tarkka tietopaketti. Kokonaisuus ei silti huku detaljeihin. Vapaussodan papistosta päädytään lopulta nykyaikaan niin, että helmikuussa 2018 Suomessa pidetty johtavien sotilaspappien kansainvälinen kongressi on ehtinyt mukaan.

Sotien jälkeinen aika on jaksotettu kenttäpiispojien virkakausien mukaisesti, ja keskeiset yhteiskunnalliset tapahtumat linkitetään virkakausiin. Radikalismi vaikutti 1960-luvulla myös puolustusvoimien kirkollisesta työstä käytyyn keskusteluun, ja eräs eduskuntaaloite jopa esitti sotilaspappien virkojen korvaamista psykiatrien viroilla. Taustalla kaiketi oli näkemys, että varusmiespalvelukseen lainvelvoittamina lähteneet olisivat jollakin tapaa psykiatrisen hoidon tarpeessa.

Ortodoksinen näkökulma tulee otetuksi huomioon pitkin matkaa. Nykyinen kenttäpiispa Pekka Särkiö on kirjoittanut lisäksi erillisen tietolaatikon ortodoksisesta sielunhoidosta puolustusvoimissa. Ortodoksisella kirkolla sanotaan olevan kokoaan vahvemman roolin puolustusvoimissa, vaikka nykyisin ei ole enää ainoatakaan päätoimista ortodok-

sista sotilaspappia.

Ortodoksinen teema esiintyy myös monissa valokuvissa. Sota-ajan ortodoksisista sotilaspapeista on kaksikin kuvaa, ja 1960-luvulta on kuva ortodoksisen varusmiesten ope-
tuspäivistä. Myös ortodoksisen kantahenkilökunnan hengelliset päivät on huomioitu.

Kuvitus on kaikkiaan runsas ja mielenkiintoinen, ja monet otokset lienevät ensi kertaa julkisuudessa. Kuvien henkilöiden nimeäminenkin on nähty vaivaa, mutta tämän taivon tietokirjaan kuuluisi ehdottomasti myös henkilöhakemisto.

Kirjasinkoko on varsin pieni ja sivut on tiiviisti ladottu. Väliotsikot jaksottavat sisältöä hyvin mutta ne ovat samalla fontilla kuin leipäteksti eivätkä nouse kunnolla esiin. Jää vaikutelma, että sivumäärä on ennalta tiukasti rajattu ja siinä on haluttu pysyä.

Tiivistä ilmaisua olisi voinut keventää tarinoilla ja sattumuksilla, joita sotilaspapit ovat työssään kokeneet. Kirjan arvo tietoteoksena ei olisi tästä laskenut, mutta painavaan asiasisältöön olisi tullut sopivaa kevennyttä.

SEPPO SIMOLA

Hannu Mäkelä

VALO – kertomus rakkaudesta

Kirjapaja 2018

Hannu Mäkelän uusin teos *Valo – kertomus rakkaudesta* on rakkaustarina kirjailijasta itsestään ja hänen vuosi sitten edesmenneestä Svetlana-vaimostaan. Samalla se on kertomus kahta eri kulttuuria edustavan parin suhteesta, jota leimasi koko yhdessäolon ajan eri kaupungeissa asuminen ja jatkuva matkustelu Helsingin ja Pietarin välillä.

Teos perustuu parin käymään kirjeenvaihtoon, jonka kautta Mäkelä kuvaa suhteen kehittymistä ja omia tuntemuksiaan. Rakkaustarinan lisäksi kirja on matkakertomus, jonka sivuilla lukija pääsee nauttimaan varsinkin opastetuista Venetsian-kierroksista.

Kirja sisältää lukuisia pieniä herkkupaloja ortodoksisesta elämästä Suomessa ja itänaapurissa, sillä Sveta on harras ortodoksi. On Svetan seurakunnan isä Vjatseslav, entinen rock-yhtyeen jäsen, joka pappinakin nauttii naisten pyörimisestä ympärillään ja tahtoi järjestellä seurakuntalaistensa asioita oman mielensä mukaan.

Mielenkiintoinen sivuhenkilö on lisäksi Svetan pappismunkkiveli *otjets* Luka, joka mielellään kertoo muille, kuinka heidän tulisi elää. Itse hän kuitenkin tahtoi syytää vanhan äitinsä sisarensa hoidettavaksi.

Mutta esiintyy ortodoksisuus kauniissakin valossa. Pari vierailee lukuisissa kirkoissa Helsingissä ja Pietarissa sekä Sevettijärvellä koltien mailla, jossa majoituspaikassa palaa lampukassa tuli ikonin edessä. Aivan erityiseksi paikaksi muodostuu Heinäveden Valamon luostarin vanha kirkko.

Kiehtovaa on myös tapa, jolla Sveta liittyy uskonnon osaksi arkea. Kahdessa kaupungissa asuvan parin erotessa toisistaan Sveta siunaa miehensä ja itsensä ristinmerkillä – kuinka moni meistä tekee niin?

”Johdatusta tai ei, joku korkeampi voima meidät toi perille. Sattuma vai kohtalo ovat elämäni ikuiset parit, joiden välistä vuorovai-
kutusta tämä vaellus on joka tavalla ollut. Ja edelleen on”, Mäkelä kirjoittaa eräältä ulkomaanmatkalta.

Onko sattumaa vai johdatusta, että moneen kertaan naimisiin ehtinyt ja eronnut mies löytää rakkauden, joka sitten päättyykin vaimon äkilliseen kuolemaan. ”Sveta kuoli. Tässä kaikki”, kuului kaikessa tylyydessään anopin puhelimesta ilmoittama tieto.

Valo on kaunis muistikirjoitus traagisen lopun saaneelle rakkaudelle.

MIRVA BROLA

SEURAKUNNAN KIRJASTO

Liisankatu 29 A 2.krs.,
puhelin 09 85 646 180
Aukioloajat ma–ti klo 10–15,
ke–to 15–19

FÖRSAMLINGSBIBLIOTEKET

Elisabetsgatan 29 A, II vån.,
tel. 09 85 646 180
Öppet mån–ti 10–15, on–to 15–19

PARISH LIBRARY

Liisankatu 29 A, tel. 09 85 646 180
Open Mon–Tue 10–15, Wed–Thu 15–19

БИБЛИОТЕКА ПРИХОДА
открыта по понедельникам
и вторникам в 10–15 ч, по средам и
четвергам в 15–19 ч.
Liisankatu 29 а, 2-й этаж

Launtaina 17.11. Helena Kupari kertoo
kirjasta "Vaellus Pyhiin : ristisaattoja idän
ja lännen rajalla".

IKONIEN PUOLUSTAJA KARTOITTI TIEDON RAJOJA

Pyhä Johannes Damaskoslainen (4.12.)

TEKSTI MATTI P. PULKKINEN

TIEDOT Pyhän Johannes Damaskolaisen elämänvaiheista ovat valitettavan hatarat. Todennäköisesti hän syntyi Damaskoksessa 650-luvulla. Hän hankki laajat tiedot aikansa filosofiasta ja luonnontieteistä. Hänet vihittiin papiksi ja hän eli pitkän elämän Juudean autiomaan Pyhän Sabbasin suuressa luostarissa, jossa nukkui kuolonuneen 4.12.749. Kuolinvuodeksi mainitaan myös 753 ja jopa 780.

Johannes eli hyvin vaikeina aikoina. Kotikaupunki Damaskos oli jäänyt arabien valtaan jo vuonna 635. Itä-Rooman keisari Leo III Isaurialainen joutui puolustautumaan länteen levittäytyviä muslimeita vastaan. Hän käynnisti joukon uudistuksia vahvistaakseen valtakuntaa. Niihin kuului ikonoklasmin saatanallinen harhaoppi, jota Leo III vaati kirkkoa noudattamaan. Liian moni kristitty taipui keisarin tahtoon. Alkoi pyhien ikoninen barbaarinen hävitys ja ikonien puolustajien vaino.

Damaskoksessa asunut Johannes ei alistunut keisarin sanelupolitiikkaan. Hän todisti yksinkertaisesti ja selvästi, että keisarin valta ei ulottunut kirkonoppiin. Leo III:n käskyä ikonien hävittämisestä ei saanut totella. Sanotaan, että Leo III lähetti Johanneselle kostaakseen Damaskoksen kalifille väärän ilmiannon. Hän väitti, että Johannes hautoi kapinaa kalifia vastaan. Kalifi oli rangaistuksena tästä käskentä lyödä irti Johannesen käden. Kun Johannes rukoili palavasti apua Jumalansynnyttäjän ikonin edessä, tapahtui ihme ja irti hakattu käsi liittyi paikalleen. Kiitokseksi Johannes liitti ikoniin hopeisen käden kuvan, ja näin syntyi ikonityyppi kolmikätinen Jumalanäiti.

Johannes vetäytyi Juudean erämaahan Pyhän Sabbasin suureen luostariin. Se sijaitsi Leo III:n ulottumattomissa kalifaatin

alueella. Johannes saattoi keskittyä kirjoittamaan. Hän oli yhtä aikaa terävä, analyttinen teologi, hymnirunoilija ja musiikin ymmärtäjä.

Johannes käytti teologisen ajattelunsa työkaluina Aristoteleen logiikkaa ja filosofiaa, mutta pääosassa ne eivät olleet.

Teoksessaan *Ikoneista*, joka on suomennettu, hän murskasi ikonien vihaajien harhaopin osoittamalla sen sisäiset ristiriitaisuudet ja virheelliset raamatuntulkinnat. Johannesen päätelmät olivat teräksenlujia ja ne perustuvat aina Raamattuun ja Traditioon.

Roomalaiskatolinen kirkko haluaa pitää Johannesta skolastisen teologian perustajana, koska hän käytti filosofian menetelmiä teologiassa. Tämä kunnianosoitus ei tee oikeutta Johanneselle, joka käsitti selvästi myös tiedon rajat. Esimerkiksi Pyhän Kolminaisuuden olemus oli Johannesen mukaan salattu ja käsittämätön. Myöhemmät läntiset skolastikot luottivat itsevarmasti järkeensä ja rakentelivat Kolminaisuudesta hataria ontologisia malleja, jotka luhistuivat omaan näppäryyteensä.

Johannesen kolmiosainen teos *Tiedon lähde* on vaikuttava systemaattinen esitys ortodoksisesta teologiasta. Hän kuvasi monia harhaoppeja, jollaisena hän piti myös islamia. Tiedon lähteen viimeinen osa on suomennettu ni-

mellä *Ortodoksisen uskon tarkka esitys I–IV*. Sen avulla kärsivällinen lukija voi astua sisään Johannesen uskonfilosofian lumovaan maailmaan. Mukana on lisäksi annos myöhäisantiikin luonnontiedettä. Tässäkin Johannes kartoitti uskon ja tiedon rajoja.

Järkkymätön, nöyrä luottamus Jumalaan antoi Johanneselle voimat luoda suurtyönsä keskellä maailmaa, joka kiehui vihaa ja harhaoppeja. ●

Johannes Damaskolainen kuvattuna tunnusomaisine kirjoitusvälineineen Lesnovon luostarissa Makedoniassa. Seinämaalauksen valmistui vuonna 1349.

k-stineru

Kotikirkossa toimitetaan koltankielinen rukouspalvelus perjantaina 14.12. Tervetuloa!

sivu 45

Maria Ojanen

*Konevitsa-kvartetti
konserttoi
Lappeenrannassa!*

sivu 50

Porin pyhäkkö-yhteisön käsityö-kerho Pyöröset on ahkeroinut joulu-myyjäisiä varten koko syksyn.

JOULUMIELTÄ MYYJÄISISTÄ

TEKSTI SAARA KALLIO

■ Seurakunnissa valmistaudutaan syksyn mittaan joulumyyjäisiin. Kakut, leivonnaiset, piirakat ja käsityöt kuuluvat myyjäisten tyypilliseen valikoimaan. Monille toimintapiireille myyjäisten tuotto on tärkeää, jotta toimintaa pystytään rahoittamaan. Osallistumalla myyjäisiin voi tukea toimintaa ja saada itselleen jouluisen mielen. Kouvolan uusi tiistaiseura kerää myyjäisillä varoja muun muassa Pyhän ristin kirkon juhlasalin maalaamista varten Kouvolaan.

– Seurakunnan joulubasaarin tuotto menee erilaisille toimintapiireille. Joulubasaari on osa museokorttelin joulutapahtumaa, joka on tunnettu tapahtuma Kouvolaan. Seurakunta on ollut siinä jo pitkään mukana, kertoo Haminan seurakunnan vahtimestari **Jaana Juka**.

KARJALANPIIRAKAT MENEVÄT KUUMILLE KIVILLE

Parhaiten Kouvolan joulubasaarissa kauppansa tekevät karjalanpiirakat ja erilaiset käsityöt. Karjalanpiirakat kelpaavat ostajille Porissakin. Tiistaiseuran joulumyyjäisiä varten Porissa järjestetään karjalanpiirakkatalkoot myyjäisiä edeltävänä lauantaina. Lisäksi jo aiemmin syksyllä järjestettiin myyjäisiä ajatellen hapankaalitalkoot.

– Tiistaiseuran joulumyyjäiset tunnetaan täällä Porissa etenkin karjalanpiirakoistaan. Niitä ihmiset tulevat meiltä hakemaan. Talkoissa teemme noin tuhat karjalanpiirakkaa, kertoo Porin Seudun Tiistaiseuran sihteeri **Maria Ojanen**.

Lisäksi porilaiset tekevät myyjäisiin käsitöitä, laatikkoruokia ja kuiva-kakkuja.

– Perinteisempien myyjäistuotteiden lisäksi kokeilemme tehdä välillä ihan uusiakin tuotteita myyntiin.

KIRPPUTORI DIAKONIAN HYVÄKSI

Helsingin seurakunnan alueella myyjäiset järjestetään ainakin Unioninkadun seurakuntasalilla, Stefanoskodissa, Espoossa, Järvenpään kirkolla ja kulttuurikeskus Sofiassa. Sofiassa myyjäiset ovat osa ekumeenista adventin avausta. Ohjelmassa on myyjäisten lisäksi muun muassa ekumeeninen rukouspalvelus.

Kotkan seurakunnan toimintapiirit järjestävät myyjäiset Nikolaosalissa lauantaina 1.12. Lappeenrannassa seurakunnan myyjäiset ovat viikkoa myöhemmin 8.–9.12 samana viikonloppuna Linnoituksen joulumarkkinoiden kanssa. Myyjäiset pidetään Linnoituksen seurakuntatalolla joulumarkkinoiden levittäytyessä läheiselle Katriinantorille. Samassa yhteydessä seurakuntatalolla järjestetään kirpputori, jonka tuotto menee Lappeenrannan seurakunnan diakoniatyön ja Filantropian hyväksi.

Katso lisätietoja joulumyyjäisistä kalenterista.

TAPAHTUU HELSINGISSÄ

Lastenkerhot

Helsingin seurakunnan alueella järjestetään useita lastenkerhoja. Kerhot on suunnattu 3–10-vuotiaille.

Kirkkokerho on liturgian aikana järjestettävä kerho, jossa lapset pääsevät jumalanpalvelukseen osallistumisen lisäksi tutustumaan omaan kirkkoon esimerkiksi askartelujen, pelien ja leikkien kautta. Ponomarikerhossa yli 6-vuotiaat pojat pääsevät tutustumaan alttariapulaisen tehtäviin.

Liturgian yhteydessä järjestettävien kerhojen lisäksi kasvatustoimen kerhotilassa järjestetään torstaisin lasten iltakerho klo 17–19.

Iltakerhossa tutustutaan omaan kirkkoon erilaisten aktiviteettien kautta. Ota mukaan pienet eväät ja tossut.

Kerhojen ajat ja paikat löytyvät seurakunnan nettisivujen tapahtuma- ja toimintakalenterista.

Lapsikuoro

To 7-vuotiaille ja sitä vanhemmille klo 17–18.

Lisätiedot: kasvatuksen kanttori Joakim Pietarinen, p. 044 331 1995

Perhekerho ja muskari

Pe klo 11–14

Lasten iltakerho, lapsikuoro, perhekerho ja muskari kokoontuvat kasvatustoimen kerhotilassa, os. Unioninkatu 39 A 1.

Kasvatustoimessa avoimet ovet

Pyhän Andreaksen päivänä 30.11. kasvatustoimessa järjestetään päivällä avoimet ovet.

Nikolaos-juhla 6.12.

Nikolaos-juhlaa vietetään 6.12. Kotikirkossa (os. Liisankatu 29, 4.krs) ja seurakuntasalilla (os. Unioninkatu 39, sisäpiha).

Liturgia alkaa klo 10 Kotikirkossa, jonka jälkeen siirrymme juhlimaan seurakuntasalille.

Juhla aloitetaan syömällä yhdessä herkullista riisipuuroa, jonka jälkeen luvassa on nukketeatteria, laulua, rentoa yhdessä oloa ja yllätysohjelmaa.

Tervetuloa mukaan koko perheen voimin!

Talvi-Annan praasniekka 9.12.

Tule viettämään Talvi-Annan praasniekkaa Kaunisniemeen!

Praasniekka alkaa vedenpyhityksellä, aamupalveluksella ja liturgialla kello 9 Kaunisniemen leirikeskuksen kirkossa ja jatkuu juhhalounaan ja -ohjelman merkeissä klo 14 asti. Tapahtumaan järjestetään kuljetus, johon mahtuu 25 ensimmäistä ilmoittautujaa.

Tapahtuma ja kyyti ovat maksuttomia osallistujille. Ilmoittaudu tapahtumaan [hos.fi/ilmoitustuminen-sivun](https://www.hos.fi/ilmoitustuminen-sivun) kautta 26.11. mennessä. Tapahtuma on avoin kaikille. Tervetuloa!

Kerhokausi päättyy

Syksyn kerhokausi päättyy lastenkerhoissa 9.12. ja perhekerhoissa 14.12.

Kevään kerhokausi alkaa 6.1.2019

Kiitos!

Kiitokset kuluneista vuosista! Siirryn uusiin tehtäviin 1.11. alkaen. Moikataan kun tavataan!

Iida Lonkila

Oona Ortodoksi

HELSINGIN SEURAKUNNAN KASVATUSTOIMI

Juha Lampinen, kasvatustoimen esimies 040 527 9580

Sergei Petsalo, kasvatuksen pappi 040 620 5944

Joakim Pietarinen, kasvatuksen kanttori 044 331 1995

Kristiina Klubb, kasvatustyöntekijä, perheet 040 725 5713

Tiia Haimi, kasvatustyöntekijä, lapset 0400 531 896

Jaso Pössi, kasvatustyöntekijä, nuoret ja nuoret aikuiset 040 825 8230

Kaarina Lyhykäinen, kasvatustyöntekijä, uskonnonopetus ja aikuiset 040 512 5825

Sähköpostit etunimi.sukunimi@ort.fi

KAUNISNIEMEN LEIRIKESKUS

Suurtalouisäntä

Ari Kanerva 040 775 0894

Talonmies/vahtimestari

Petri Jeskanen 040 575 7974

kaunisniemi.helsinki@ort.fi

Kokki/siivooja Tarja Friman

040 761 8604

TAPAHTUU HAMINASSA

Musikaalinen lastenkerho

Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa kuukauden 1. ja 3. sunnuntai klo 17.
Lisätietoja Iana Lang p. 044 377 8457.

TAPAHTUU HÄMEENLINNASSA

Lasten ja nuorten ikonikerho

Kokoontuu kerran kuussa la klo 10–12 seurakuntakodilla seuraavasti:
8.12. Kevätkauden ensimmäiset kokoontumiset 12.1. ja 9.2. Ilm.
Leena-kanttorille p. 040 707 6715, leena.lomu@ort.fi, jotta osataan
varautua materiaalihankinnoissa. Kerhossa tutustutaan
ikonimaalaamisen perusteisiin. Tervetuloa!

Lusiakuoro

Kokoontuu syyskaudella. Tarkoitettu kaikille kouluikäisille lapsille ja
nuorille. Kuorossa äänenmuodostusta ja käydään läpi kirkkolaulujen
sisältöä. Keskitämme Pyhän Lucian tapahtumaan 13.12. ja puuro-
juhlaan. Kuoro kokoontuu kerran kuussa seuraavasti:
su 18.11. ja su 9.12. klo 17. To 13.12. klo 16 kokoontuminen
seurakuntakodilla, josta siirrytään Ahveniston kirkkoon.

TAPAHTUU KOTKASSA

Äitilapsikerho Nikolaossalilla

Kokoontumiset ma kello 15–17. Ohjaajana Kati-kanttori.

Lasten musiikkikerho

Kokoontumiset joka toinen tiistai Nikolaossalissa kello 17–18.
Lisätietoja Kati-kanttorilta, puh. 050 359 4823.

Piirustuskerho ”Pikkumaalari”

Kerho on 5–10-vuotiaille lapsille, kokoontumiset keskiviikkoisin
Nikolaossalin alakerran kerhotilassa kello 16.30–18. Lisätietoja
opettaja Innalta, puh. 044 239 4803. Kerho toimii pääasiassa venäjäksi,
myös suomenkieliset tervetulleita. Etukäteisilmoittautumiset Innalle.

Lastenkerho ”Uskon säteet”

Kokoonnumme su kello 10-11 liturgian aikana Kotkan kirkon toiseen
kerrokseen keskustelemaan uskonnollisista aiheista ja askartelemaan.
Vetäjinä Anastasia ja Marina. Tervetuloa! Kerho pidetään samanaikai-
sesti kahdella kielellä; sekä suomenkieliset että venäjänkieliset lapset
tervetulleita!

**Lastenkerhojen toiminta päättyy 12.12. ja jatkuu
sitten vuodenvaihteen jälkeen viikolla 3.**

TAPAHTUU LAHDESSA

Kirkkokerho

3–13-vuotiaille lapsille. Kokoontuu kerhotilassa joka kuukauden
toisena ja kolmantena sunnuntaina liturgian yhteydessä. Kerho alkaa
klo 9.40 ja sen jälkeen lapset osallistuvat liturgian loppuosaan.
Syksyn kokoontumiskerrat 18.11., 9.12. ja 16.12.

Venäjänkielinen kirkkokerho

2–13-vuotiaille lapsille. Kokoontuu kerhotilassa joka kuukauden
toisena sunnuntaina liturgian yhteydessä. Kerho alkaa klo 9.40 ja
sen jälkeen lapset osallistuvat liturgian loppuosaan. Syksyn
kokoontumiskerrat: su 9.12.

Perhekerho

0–4-vuotiaille lapsille ja heitä hoitaville aikuisille. Kerhossa voi tavata
muita aikuisia ja lapsia, saada uusia tuttavuuksia. Perhekerhossa on
hartaushetki, lauluja, leikkejä ja askarteluja. Kokoontuu kirkon
kerhotilassa tiistaisin klo 9.30–12.

Ponomarikerho

7-vuotiaille ja sitä vanhemmille pojille. Kerhossa tutustutaan
ponomarin eli alttariapulaisen tehtäviin kirkon jumalanpalveluksissa.
Kerho toimii sunnuntaisin liturgian aikana klo 9.50–11.15.

Ympäristökerho

5–12-vuotiaille lapsille. Kerhossa tutustutaan luontoon ja ympäris-
töön, tehdään retkiä, pohditaan ympäristöasioita sekä leikitään.
Kerho kokoontuu kerhotilassa joka toinen tiistai klo 17–19. Syksyn
kokoontumiskerrat 20.11., 4.12. ja 18.12.

Kerhot ovat maksuttomia ja niihin ei tarvitse ilmoittautua.
Kerhotoiminnan vastuuhenkilö on kasvatustyöntekijä Marina
Salokangas, p.040 662 8513, marina.salokangas@ort.fi

Kokkikerho

8–11-vuotiaille lapsille. Kerhossa leivotaan ja opetellaan ruoanlaittoa.
Kerhossa ei valitettavasti voida huomioida erityisruokavalioita tai
vaativia allergialistoja. Kerho kokoontuu kerhotilassa joka toinen
tiistai klo 17–19. Syksyn kokoontumiskerrat: 27.11. ja 11.12. Ryhmään
mahtuu 10 osallistujaa, kerhopaikat täytetään ilmoittautumisjärjestyk-
sessä. Ilmoittautuminen osoitteeseen marina.salokangas@ort.fi.

Kirkkokerho Hyvinkäällä

4–12-vuotiaille. Kokoontuu joka kuukauden neljäntenä sunnuntaina
liturgian yhteydessä. Kerho alkaa klo 9.40 ja sen jälkeen lapset
osallistuvat liturgian loppuosaan. Syksyn kokoontumiskerrat 25.11. ja
23.12.

TAPAHTUU TAMPEREELLA

Lastenkerho 3–7-vuotiaille

Lastenkerho kokoontuu Nikolaintalon kerhohuoneessa perjantaisin (huom. päivä muutettu!) klo 17.30–18.30. Kerhon ohjaajana toimii Marina Knuutila, puh. 045 317 2390. Lapsilla olisi hyvä olla mukana tossut tai tarrasukat, sillä lattiat ovat liukkaat.

Lapsiparkki 5–10-vuotiaille

Kerhohuoneessa joka toisena sunnuntaina (parittomina) klo 12–13 toimii lapsiparkki. Ohjaajana Rita, Mykola ja Vanja. Lapsiparkkiin ei tarvitse etukäteen ilmoittautua.

Maalauskerho 7–11-vuotiaille

Maalauskerho kokoontuu kerhohuoneessa keskiviikkoisin klo 17–19. Kerhossa ensin maalataan ja sitten leikitään. Kerhon ohjaajana toimii Irina Chernyuk, irina.chernyuk@gmail.com, puh. 045 138 5058. Kerho on kaksikielinen (suomi/venäjä).

Poikien puuha- ja retkeilykerho 9–12-vuotiaille

Kerho kokoontuu kirkkomäellä ja tekee retkiä Tampereen kaupungin alueella ja lähiympäristöön ennakkoon sovittuina päivinä. Kaikki toiminasta kiinnostuneet ottakaa yhteyttä: Juho Varpukoski, juhovarpukoski@gmail.com, puh. 0400 203 154.

Lasten kuoro

Joka toinen sunnuntai (parillisina) liturgian jälkeen klo 12.30 lasten kuoron harjoitukset kerhohuoneessa. Lasten kuorosta kiinnostuneet ottakaa yhteyttä kanttoreihin: Jenni Hakkarainen, puh. 044 301 0974, jenni.hakkarainen@ort.fi, Kerttu Halonen, puh. 050 557 0051, kerttu.halonen@ort.fi.

Tomi-diakoni on luvannut auttaa isä Vihtoria illan vigilia-palveluksessa. Auta johdattamaan hänet vaatevarastoon.

ortobox.fi

TAPAHTUU LAPPEENRANNASSA

Lappeenrannassa

Maanantaisin klo 17 lastenkuoro sekä klo 18 askartelukerho.

Imatralla

Seurakuntatalolla tiistaisin klo 17 alkaen lasten musiikkikerho ja klo 18 askartelukerho.

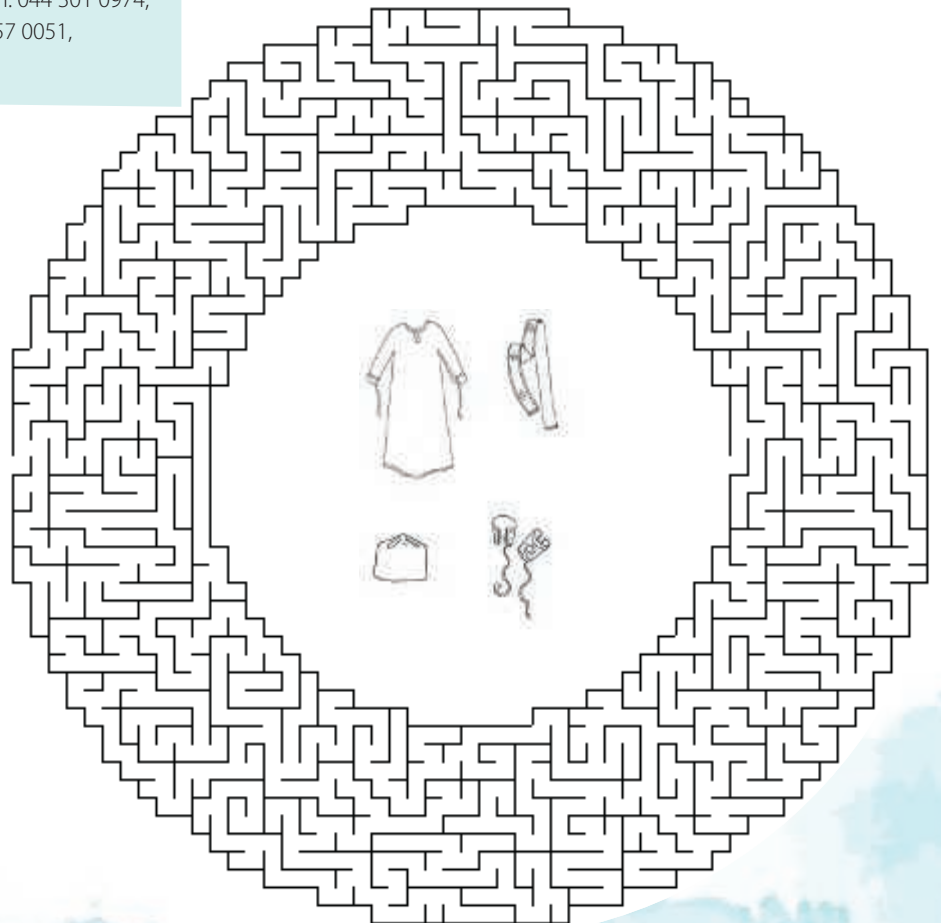
Детские кружки «Мои маленькие шаги в церковь». Кружок в Лаппеенранта по понедельникам в 17 детский хор и в 18 кружок рукоделия.

В Иматра по вторникам 17 детский музыкальный кружок и в 18 кружок рукоделия.

Lasten lauantai – koko perheen tapahtuma Imatralla

Lauantaina 1.12. Imatran seurakuntasalissa kello 10 alkaen leivonta- ja askartelupäivä lapsille, vanhemmille ja isovanhemmille.

Opettelemme paistamaan piirakoita ja askartelemme alkaneen talven iloksi. Tervetuloa!

Kalenteri | Jumalanpalvelukset | Minnemennä

Kalenteriin on koottu seurakuntien yhteystiedot, jumalanpalvelukset ja menovinkit.

Muutokset ovat mahdollisia. Tarkista tiedot seurakuntien internetsivuilta.

Kaikkien seurakuntien työntekijöiden sähköposti-osoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@ort.fi, ellei nimen yhteydessä ole ilmoitettu muuta.

Palveluskieli merkitty lyhentein: su=suomi, ru=ruotsi, sl=slaavi, en=englanti, sr=serbia, ve=venäjä, kr=kreikka, rom=romania, vi=viro

KIRKOLLISET JUHLAT 16.11.–23.12.

*21.11. Jumalansyntyttäjän Neitseän Marian tempelliintuominen

6.12. Pyhä Nikolaos Ihmeidentekijä

ARKKIPIISPA LEON PALVELUKSIA

Su 25.11.2018 klo 9 jumalallinen liturgia, Suomen ortodoksisen kirkon 100-vuotisjuhla, Valamon luostari

To 29.11.2018 klo 9 jumalallinen liturgia, Valamon luostari

Su 2.12.2018 klo 10 jumalallinen liturgia, diakoniksi vihkiminen, Uspenskin katedraali
Su 2.12.2018 klo 12 panihida, 30 vuotta arkkipiispa Paavalin kuolemasta, Uspenskin katedraali

To 6.12.2018 klo 9 jumalallinen liturgia, Uspenskin katedraali

To 6.12.2018 klo 11 itsenäisyyspäivän kiitosrukouspalvelus, Uspenskin katedraali

RADIO & TV

Su 18.11. klo 11 Yle Radio 1

26. helluntainjälkeisen sunnuntain liturgia Pyhän Nikolaoksen kirkosta Joensuusta. Palveluksen toimittaa seminaarin johtaja, pastori Mikko Sidoroff.

Su 2.12. klo 11 Yle Radio 1

28. helluntainjälkeisen sunnuntain liturgia Pyhän Nikolaoksen kirkosta Ivalosta. Palveluksen toimittaa rovasti Rauno Pietarinen ja kuoroa johtaa kanttori Anneli Pietarinen.

Su 16.12. klo 11 Yle Radio 1

30. helluntainjälkeisen sunnuntain liturgia Pyhän Nikolaoksen kirkosta Vaasasta. Palveluksen toimittaa kirkkoherra Andrei Sotsov.

SVENSKA ORTODOXA RADIOANDAKTER i Radio Vega

22.11. Aftonandakt kl. 19.15, fader Mikael Sundkvist

AAMUHARTAUDET

1.12. Pappismunkki Mikael

22.12. Metropolliitta Ambrosius

ILTAHARTAUDET

20.11. Pastori Kimmo Kallinen

18.12. Pastori Otto Laukkarinen

Mo'lidva sluužb da ceerkavlaaulid, Yle Sápmi

10.12. Yle Sápmi klo 10, Anna Lumikivi

HELSINGIN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRA

Markku Salminen, p. (09) 8564 6103, 040 501 6190

ASIAKASPALVELU

Liisankatu 29, 00170 Helsinki
Avoinnna ma–pe 9–14, p. (09) 8564 6100, asiakaspalvelu.helsinki@ort.fi

PÄIVYSTÄVÄ PAPPI

asiakaspalvelussa
arkisin klo 9–14, puhelinpäivystys klo 14–16, p. (09) 8564 6105

KIINTEISTÖTOIMI

Isännöitsijä Kaj Rosenberg, p. (09) 8564 6186, 0400 414 387

AUTTAVA PUHELIN

Puhelinpäivystys ti, pe, la klo 18–22, p. (09) 8564 6299

SEURAKUNTAKIRJASTO

Liisankatu 29 A, 2 krs, p. (09) 8564 6180
Avoinnna ma–ti 10–15, ke–to 15–19

SEURAKUNTASALI

Unioninkatu 39 (sisäpiha), p. (09) 8564 6196

HELSINKI

PAPISTO

Rovasti Markku Salminen, p. (09) 85 646 103

Pastori Mikko Leistola, p. (09) 8564 6121, 0400 413 196

Pastori Teo Merras (diakoniatyöstä vastaava pappi), p. (09) 8564 6120, 040 540 3200

Pastori Sergei Petsalo, p. (09) 8564 6191, 040 620 5944

Pastori Joosef Vola, p. 040 545 2250

Yli diakoni Juha Lampinen, p. (09) 8564 6130, 040 527 9580

KANTTORIT

Varvara Merras-Häyrynen (työvapaalla),

Larissa Qvintus-Petsalo (sij. 31.7.2019 asti) p. 040 828 2283

Kirsi-Maria Susuna, p. 050 401 4798

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Juhani Härkin (eläkkeellä)

Rovasti Johannes Karhusaari, (eläkk.) p. 040 544 7557

Rovasti Timo Lehmuskoski, (eläkk.), p. (koti) (09) 135 2902

Rovasti Veikko Purmonen, (eläkk.) p. 040 5920 684, veikko.purmonen@gmail.com

Pastori Raimo Pores, (eläkk.) p. 050 533 8790

Rovasti Timo Soisalo, p. (09) 349 6599

Rovasti Viktor Porokara, p. 0400 744 757

Pastori Alexandre Björklund, p. 040 550 0103

Pastori Juha Hirvonen, juha.hirvonen@edu.hel.fi

Yli diakoni Gennadij Stolbow, (eläkk.), p. 040 587 8580

Diakoni Heikki Kaski, p. 050 592 0643

DIAKONIATYÖNTEKIJÄT

Kari Hartikka, p. (09) 8564 6162, 040 703 4616

Elna Pale, p. 040 723 7632

Uspenskin katedraali

Kanavakatu 1/Pormestarinrinne 1, Katajanokka, p. (09) 85 646 200, sähköposti: uspenski@ort.fi.

Isännöitsijä nunna Elisabet, p. 050 585 3870
Papit Markku Salminen, Teo Merras ja Mikko Leistola, yli diakoni Juha Lampinen, kanttori Varvara Merras-Häyrynen (työvapaalla), kanttorin sij. Larissa Qvintus-Petsalo, diakoni Heikki Kaski

JUMALANPALVELUKSET

La 17.11. klo 17 vigilia

Su 18.11. klo 10 liturgia

Ti 20.11. klo 17 vigilia

Ke 21.11. klo 9 liturgia

Ke 21.11. klo 18 yleinen rukouspalvelus

(Jumalansyntyttäjän Kozelshtshanin ikonin kunniaksi)

La 24.11. klo 17 vigilia

Su 25.11. klo 10 liturgia

La 1.12. klo 17 vigilia

Su 2.12. klo 10 liturgia

Ke 5.12. klo 17 vigilia

To 6.12. klo 9 liturgia

To 6.12. klo 11 yleinen rukouspalvelus (itsenäisyyspäivän rukouspalvelus)

La 8.12. klo 17 vigilia

Su 9.12. klo 10 liturgia

La 15.12. klo 17 vigilia

Su 16.12. klo 10 liturgia

La 22.12. klo 17 vigilia

Su 23.12. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille ja ponomarikerho yli 6-vuotiaille pojille klo 10 alkaen.

Kotikirkko

Liisankatu 29 A, 4. krs, Kruununhaka

Vahtimestari p. (09) 8564 6215,

Pappi Teemu Toivonen

JUMALANPALVELUKSET

La 17.11. klo 10 liturgia, rom

Su 18.11. klo 9 aamupalvelus ja liturgia, kr

Su 18.11. klo 18 Jeesuksen rukous

Ma 19.11. klo 17 ehtoopalvelus

Ke 21.11. klo 17 ehtoopalvelus

To 22.11. klo 17 ehtoopalvelus

La 24.11. klo 19 ehtoopalvelus, aamupalvelus ja liturgia (praasniekka)

Su 25.11. klo 18 Jeesuksen rukous

Ma 26.11. klo 17 ehtoopalvelus

Ti 27.11. klo 17 ehtoopalvelus

Ke 28.11. klo 8 liturgia
Ke 28.11. klo 17 ehtoopalvelus
To 29.11. klo 17 ehtoopalvelus
La 1.12. klo 17 vigilia, ru
Su 2.12. klo 10 liturgia, ru
Su 2.12. klo 18 Jeesuksen rukous
Ma 3.12. klo 17 ehtoopalvelus
Ti 4.12. klo 17 ehtoopalvelus
Ke 5.12. klo 8 liturgia
To 6.12. klo 10 liturgia
La 8.12. klo 17 ehtoopalvelus, en
Su 9.12. klo 10 liturgia, en
Su 9.12. klo 18 Jeesuksen rukous
Ma 10.12. klo 17 ehtoopalvelus
Ti 11.12. klo 17 ehtoopalvelus
Ke 12.12. klo 8 liturgia
Ke 12.12. klo 17 afontogdustjänst (Heliga Lucia)
To 13.12. klo 17 ehtoopalvelus
Pe 14.12. klo 17 rukouspalvelus (kolтта/suomi
p. Trifonin kunniaksi)
Su 16.12. klo 9 aamupalvelus ja liturgia, kr
Su 16.12. klo 18 Jeesuksen rukous
Ma 17.12. klo 17 ehtoopalvelus
Ti 18.12. klo 17 ehtoopalvelus
Ke 19.12. klo 8 liturgia
Ke 19.12. klo 17 ehtoopalvelus
To 20.12. klo 17 ehtoopalvelus
Su 23.12. klo 10 liturgia arabiaksi
(مقي بوعزل
١٠ ةعاسل ٢٣/١٢ موي)

Hautausmaan Profeetta Elian kirkko

Lapinlahdentie 2, Ruoholahti,
p. (09) 8564 6187

Pappi Juha Hirvonen, kanttori Tatjana Wilenius
Isännöitsijä Jukka Vehkaoja, p. 0400 502 701

JUMALANPALVELUKSET

Pe 16.11. klo 17 yleinen panihida
La 17.11. klo 10 liturgia
Pe 23.11. klo 17 yleinen panihida
La 24.11. klo 10 liturgia
Pe 30.11. klo 17 yleinen panihida
La 1.12. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia
Pe 7.12. klo 17 yleinen panihida
La 8.12. klo 10 liturgia
Pe 14.12. klo 17 yleinen panihida
La 15.12. klo 10 liturgia
Pe 21.12. klo 17 yleinen panihida
La 22.12. klo 10 liturgia

Myllypuro

**Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen kappeli
Jauhokuja 3 B 2**

Pappi Joosef Vola, kanttori Kirsi-Maria Susuna

JUMALANPALVELUKSET

La 17.11. klo 17 vigilia
Su 18.11. klo 10 liturgia
Ti 20.11. klo 17 vigilia
Ke 21.11. klo 8 liturgia
Ke 21.11. klo 17 yleinen rukouspalvelus
(Jumalansynnyttäjälle)
La 24.11. klo 17 vigilia
Su 25.11. klo 10 liturgia
Ke 28.11. klo 17 ehtoopalvelus
La 1.12. klo 17 vigilia
Su 2.12. klo 10 liturgia
Ti 4.12. klo 17 ehtoopalvelus
Ke 5.12. klo 17 vigilia
To 6.12. klo 10 liturgia
La 8.12. klo 17 vigilia
Su 9.12. klo 10 liturgia
Ke 12.12. klo 17 ehtoopalvelus
La 15.12. klo 17 vigilia
Su 16.12. klo 10 liturgia
Ke 19.12. klo 17 akatistos (Johannes Kronstadt-
laiselle)

To 20.12. klo 8 liturgia (Johannes Kronstadttilainen)
La 22.12. klo 17 vigilia
Su 23.12. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille
klo 10 alkaen.

Stefanoskoti

Hallatie 2, Tapaninvainio

Stefanos-säätiön hoitaja: Iulian Pop,
stefanossaatio@gmail.com, p. 040 5922 066
Papit Juhani Härkin, Raimo Pores ja Markus Kinkki

JUMALANPALVELUKSET

La 24.11. klo 10 jumalallinen liturgia
La 8.12. klo 10 jumalallinen liturgia

Helenakoti

M:t Pistus, Elpis, Agapi ja heidän äitinsä Sofian kirkko, Hämeentie 55, Helsinki

Papit Viktor Porokara ja Markus Kinkki
Palvelukset kaksikielisiä su/sl

JUMALANPALVELUKSET

**Ti 20.11. klo 17.30 vigilia, katumuksen
sakramentti**

Ke 21.11. klo 10 liturgia

La 1.12. klo 17.30 vigilia

Su 2.12. klo 10 liturgia

Ke 5.12. klo 17.30 vigilia

To 6.12. klo 10 liturgia ja rukouspalvelus

La 15.12. klo 17.30 vigilia, katumuksen sakra-
mentti

Su 16.12. klo 10 liturgia

Jumalansynnyttäjän syntymän kappeli

Mikonkatu 25, Helsinki

JUMALANPALVELUKSET

Jumalansynnyttäjän syntymän kappelissa toimi-
tetaan arkisin klo 5.45 aamurukoukset, puoliyö-
palvelus/paraklesis, aamupalvelus ja illalla klo
18.30 Jeesuksen rukous -palvelus tai akatistos.

Kulttuurikeskus Sofia

**Pyhän viisauden kappeli,
Kallvikinniementie 35, Vuosaari**

JUMALANPALVELUKSET

Arkisin aamupalvelus klo 8.30–9.00 ja ehtoopal-
velus klo 17.00–17.30.

Keskiviikkoisin Jeesuksen rukous -palvelus vaih-
televasti joko ehtoopalveluksen sijaan tai heti
sen jälkeen.

Lauantaisin liturgia klo 10.30–12.00.

Palveluksia myös kulttuuritapahtumien yhtey-
dessä, ks. sofia.fi/kappeli

LÄNTINEN ALUE

PAPISTO

Rovasti Kalevi Kasala
p. (09) 8564 6128, 040 525 2868
Pastori Petri Korhonen
p. (09) 8564 6127, 050 409 6267

KANTTORIT

Petri Hakonen p. (09) 8564 6146,
040 767 4335

Matti Jyrkinen p. (09) 8564 6147,
040 525 0782

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Heikki Huttunen, p. 040 741 8792

Pastori Markus Kinkki, p. 050 5637 579

Diakoni Seppo Pesonen, p. 040 747 6615

DIAKONIATYÖNTEKIJÄT

Taisia Pohjola (Espoo, Kauniainen),
p. (09) 856 46163, 040 583 2915

Sarianne Karulinna (Länsi-Uusimaa),
p. (09) 8564 6165, 0400 531 308

Tapiola

**Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkko,
Kaupinkalliontie 2, p. (09) 85 646 221**

Pappi Petri Korhonen, kanttori Petri Hakonen

JUMALANPALVELUKSET

La 17.11. klo 17 vigilia
La 17.11. klo 18.40 yleinen rukouspalvelus
Su 18.11. klo 10 liturgia
Ti 20.11. klo 17 vigilia
Ke 21.11. klo 9 liturgia
Ke 21.11. klo 17 ehtoopalvelus
To 22.11. klo 9 liturgia
La 24.11. klo 17 vigilia
La 24.11. klo 18.40 yleinen rukouspalvelus
(moleben pyhälle Ksenia Pietarilaiselle)
Su 25.11. klo 10 liturgia
Ke 28.11. klo 9 aamupalvelus
Ke 28.11. klo 17 ehtoopalvelus
To 29.11. klo 9 liturgia
La 1.12. klo 17 vigilia
La 1.12. klo 18.40 yleinen rukouspalvelus
Su 2.12. klo 10 liturgia
Ke 5.12. klo 9 aamupalvelus
To 6.12. klo 10 liturgia
La 8.12. klo 17 vigilia
La 8.12. klo 18.40 yleinen rukouspalvelus
Su 9.12. klo 10 liturgia
Ke 12.12. klo 9 aamupalvelus
Ke 12.12. klo 17 vedenpyhitys
To 13.12. klo 9 liturgia
La 15.12. klo 17 vigilia
La 15.12. klo 18.40 yleinen rukouspalvelus
Su 16.12. klo 10 liturgia
Ke 19.12. klo 9 aamupalvelus
Ke 19.12. klo 17 ehtoopalvelus
To 20.12. klo 9 liturgia
La 22.12. klo 17 vigilia
Su 23.12. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille ja
ponomarkerho yli 6-vuotiaille pojille.

Espoon keskus

**Trapesa, Kirkkojärventie 1 (Espoon juna-ase-
ma, 2. krs.), Espoo**

Pappi Heikki Huttunen, kanttori Antti Narmala

JUMALANPALVELUKSET

Su 2.12. klo 10 liturgia
Ma 24.12. klo 10 liturgia

Hanko

**Pyhien apostolienvertaisten Magdalan Maria
ja Vladimir Kiovalaisen kirkko, Täktomintie 4**

Isännöitsijä Alan Jeffery, 040 554 2764

Pappi Kalevi Kasala, kanttori Matti Jyrkinen

JUMALANPALVELUKSET

La 8.12. klo 17 vigilia
Su 9.12. klo 10 liturgia
Ma 24.12. klo 14 ehtoopalvelus (Jouluaaton Suuri
ehtoopalvelus)

Lohja

Karjalan valistajien kirkko, Nahkurinkatu 4

Pappi Kalevi Kasala, kanttori Matti Jyrkinen
Isännöitsijä Seppo Pesonen, p. 040 747 6615

JUMALANPALVELUKSET

Su 18.11. klo 10 liturgia
Ti 20.11. klo 17 vigilia
Ke 21.11. klo 10 koululaisliturgia
Ke 28.11. klo 18 ehtoopalvelus
La 1.12. klo 17 vigilia
Su 2.12. klo 10 liturgia
Ke 5.12. klo 17 suuri ehtoopalvelus (ja teeilta)
To 6.12. klo 10 liturgia (ja Nikolaos-juhla Liikuntalinnassa, Länsi-Louhenkatu 31)
Su 16.12. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Kirkkokerho
Kuukauden 1. ja 3. sunnuntai yli 3-vuotiaille.

Nummela

Ortodoksinen rukoushuone, Naaranpajuntie 7, p. 046 632 1210

JUMALANPALVELUKSET

La 24.11. klo 17 vigilia
Su 25.11. klo 10 liturgia
Ke 12.12. klo 18 maallikkopalvelus
La 22.12. klo 17 vigilia
Su 23.12. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille joka kuukauden 4. sunnuntai.

Tammisaari

Tammisaaren ev. lut. kirkko, Iso Kirkkokatu 18

JUMALANPALVELUKSET

La 17.11. klo 10 liturgia
La 15.12. klo 10 liturgia

Kirkkonummi

Pokrovan kirkko, Elfvinginkuja, Jorvas p. (09) 221 1400

Papisto: pappismunkki Hariton ja pappismunkki Foma

JUMALANPALVELUKSET

La 17.11. klo 17 ehtoopalvelus
Su 18.11. klo 9 aamupalvelus
Su 18.11. klo 10 liturgia
La 24.11. klo 17 vigilia
Su 25.11. klo 10 liturgia
To 6.12. klo 10 liturgia
La 22.12. klo 17 liturgia
Su 23.12. klo 10 liturgia

ITÄINEN ALUE

PAPISTO

Rovasti Mikael Sundkvist, p. 050 350 9356
Pastori Kimmo Kallinen, p. 040 707 9609

KANTTORIT

Minna Jokinen, p. 050 358 7339
Olga Soldatova p. (09) 8564 6144,
040 1930733
Elena Nemlander, p. 0440 430 249, Porvoo

MUU PAPISTO

Rovasti Jukka Alava, p. 0400 737 466,
jukka.alava@iki.fi
Rovasti Viktor Porokara (eläkk.)
p. 0400 744 757

Pastori Tapio Rautamäki p. 045 692 9081

Pastori Johannes Lahtela, p. 040 776 0700
Järvenpää

Diakoni Erkki Toivanen, Järvenpää

Diakoni Sergei Podschivalow
p. 040 749 1560, Tikkurila

Diakoni Andreas Stenberg, Tikkurila

Diakoni Risto Ikäheimo, Tikkurila

Diakoni Yrjö Saranpää, Porvoo

Diakoni Heikki Korhonen, Porvoo

DIAKONIATYÖNTEKIJÄT

Johanna Jomppanen (Vantaa),
p. (09) 8564 6166, 050 404 9404

Jaana Björninen (Itä- ja Keski-Uusimaa),
p. (09) 8564 6164, 0400 304 361

Tikkurila

Kristuksen taivaaseenastumisen kirkko Läntinen Valkoisenlähdeentie 48

Pappi Mikael Sundkvist, kanttori Olga Soldatova

JUMALANPALVELUKSET

La 17.11. klo 17 vigilia
Su 18.11. klo 10 liturgia
Ti 20.11. klo 17.30 vigilia
Ke 21.11. klo 9 liturgia
Ke 21.11. klo 17.30 ehtoopalvelus
Ke 21.11. klo 18 yleinen sairaanvoitelu
La 24.11. klo 17 vigilia
Su 25.11. klo 10 liturgia
Ke 28.11. klo 17.30 ehtoopalvelus
La 1.12. klo 17 suuri ehtoopalvelus
Su 2.12. klo 9 aamupalvelus ja liturgia
Ke 5.12. klo 17.30 vigilia
To 6.12. klo 10 liturgia
La 8.12. klo 17 vigilia
Su 9.12. klo 10 liturgia
Ke 12.12. klo 17.30 ehtoopalvelus
To 13.12. klo 17.30 yleinen katumuksen sakramentti
La 15.12. klo 17 vigilia
Su 16.12. klo 10 liturgia
Ke 19.12. klo 17.30 ehtoopalvelus
La 22.12. klo 17 vigilia
Su 23.12. klo 10 liturgia

Myyrmäki

Pyhän Martinin ev.-lut. kappeli, Uomatie 1, Vantaa

JUMALANPALVELUKSET

La 1.12. klo 10 liturgia

Järvenpää

Jumalansynnyttäjän Kazanilaisen ikonin kirkko, Kartanontie 45

Isännöitsijä Jyrki Vaara, p. 040 090 7550
Pappi Kimmo Kallinen, kanttori Minna Jokinen

JUMALANPALVELUKSET

La 17.11. klo 17 vigilia
Su 18.11. klo 10 liturgia
Ke 21.11. klo 17.30 ehtoopalvelus
La 24.11. klo 10 liturgia
Ti 27.11. klo 20 Jeesuksen rukous -palvelus
La 1.12. klo 17 vigilia
Su 2.12. klo 10 liturgia
Ke 5.12. klo 17.30 vigilia
To 6.12. klo 10 liturgia
La 8.12. klo 10 liturgia
Ti 11.12. klo 20 Jeesuksen rukous
La 15.12. klo 17 vigilia
Su 16.12. klo 10 liturgia

Ke 19.12. klo 17.30 ehtoopalvelus
La 22.12. klo 10 liturgia

Klaukkala

Pyhän Nektarios Eginalaisen kirkko Kuonomäentie 80, 01800 Klaukkala

Isännöitsijä Aune Svennevig, p. (09) 8564 6231
pappi Tapio Rautamäki, kanttori Minna Jokinen

JUMALANPALVELUKSET

Su 25.11. klo 10 liturgia
Su 9.12. klo 10 liturgia

Porvoo

Kristuksen kirkastumisen kirkko Vanha Helsingintie 1, Tattarinmalmi

Vahtimestari Niko Laakso, p. (09) 85 646 232,
Pappi Kimmo Kallinen, kanttori Elena Nemlander

JUMALANPALVELUKSET

La 24.11. klo 17 vigilia
Su 25.11. klo 10 liturgia
To 29.11. klo 17.30 akatistos
Ke 5.12. klo 17.30 vigilia
To 6.12. klo 10 liturgia
La 8.12. klo 17 vigilia
Su 9.12. klo 10 liturgia
To 13.12. klo 17.30 akatistos
La 22.12. klo 17 vigilia
Su 23.12. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Sunnuntaisin liturgian aikana lastenkerho
yli 3-vuotiaille.

MONIKULTTUURINEN TYÖ

PAPISTO

Pastori Vaslav (Slava) Skopets
p. (09) 8564 6123,
Pastori Teemu Toivonen,
p. (09) 8564 6122, 040 511 3846

KANTTORI

Irina Tchervinskij-Matsi,
p. (09) 8564 6141, 050 374 0019

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Heikki Huttunen, p. 040 741 8792
Rovasti Ion Durac, p. 040 516 6741 (rom)
Pastori Alexandre Björklund, p. 040 550 0103

Pyhän Kolminaisuuden kirkko

Unioninkatu 31, Kruunuhaka

p. (09) 85 646 210/vahtimestari
Pastori Vaslav (Slava) Skopets,
kanttori Irina Tchervinskij-Matsi
Muu papisto: pastori Alexandre Björklund,
ylidiakoni Gennadij Stolbow, diakoni Ioann Markolainen

PALVELUKSET KIRKKOSLAAVIKSI

La 17.11. klo 16.30 yleinen panihida
La 17.11. klo 17 vigilia
Su 18.11. klo 10 liturgia
Ti 20.11. klo 17 vigilia
Ke 21.11. klo 10 liturgia
La 24.11. klo 16.30 yleinen panihida
La 24.11. klo 17 vigilia
Su 25.11. klo 10 liturgia
Ke 28.11. klo 17 ehtoopalvelus
La 1.12. klo 16.30 yleinen panihida
La 1.12. klo 17 vigilia
Su 2.12. klo 10 liturgia
Ke 5.12. klo 17 vigilia

То 6.12. klo 10 liturgia

La 8.12. klo 16.30 yleinen panihida
La 8.12. klo 17 vigilia
Su 9.12. klo 10 liturgia
Ke 12.12. klo 17 ehtoopalvelus
La 15.12. klo 16.30 yleinen panihida
La 15.12. klo 17 vigilia
Su 16.12. klo 10 liturgia
Ke 19.12. klo 17 ehtoopalvelus
La 22.12. klo 16.30 yleinen panihida
La 22.12. klo 17 vigilia
Su 23.12. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Kirkkokerho yli 3-vuotiaille su klo 10–12.30
Ponomaikerho yli 6-vuotiaille pojille su klo 10–12.30 ja ke klo 17–18

Huskyrkan i Helsingfors

Elisabetsgatan 29 A, 4:e vån

Gudstjänsterna förarrättas av fr Teemu Toivonen, Mariamkören sjunger under ledning av Satu Vola.

GUDSTJÄNSTER PÅ SVENSKA

Lö 1.12. kl 17 vigilia
Sön 2.12. kl 10 liturgi

Svensk studiecirkel

Lördagen 1 Dec kl. 15.30 i Mirolybovsalen (Elisabethsg. 29, 4 vån). Fr Mikael Sundkvist talar på temat Kyrkan enligt evangelisten Lukas. Alla varmt välkomna!

Kotikirkko / Ss. James and Catherine Church

Liisankatu 29, 4th floor (Kruunuhaka)

Teemu Toivonen, 040 511 3846

ENGLISH SERVICES

Sat 8.12. at 17 vespers
Sun 9.12. at 10 liturgy

Study group in English

At 17, Mirolybov hall. This year we will discuss about the Holy Mysteries (Sacraments) in the Orthodox Church. Basic information, but also more deeper discussion on the subject. Welcome!
Dec 8th: Holy Unction, for the health of soul and body
More information: Fr. Teemu Toivonen
teemu.toivonen@ort.fi
mob. +358 40 511 3846

Στο παρεκκλήσιο του Kotikirkko

Διεύθυνση: Liisankatu 29 A, Ελσίνκι,
Teemu Toivonen, 040 511 3846

Κυριακή 18.11. στις 9.00 ὄρθρος καὶ Θεία
Λειτουργία
Κυριακή 16.12. στις 9.00 ὄρθρος καὶ Θεία
Λειτουργία

Хельсинкский приход

Настоятель прихода

Маркку Салминен, тел. 09 85 646 103,
markku.salminen@ort.fi

Канцелярия прихода

Адрес: Liisankatu 29, 00170 Helsinki
Русскоязычный священник
Вячеслав Скопец, тел. 09 85 646 123,
vaslav.skopets@ort.fi

Регент

Ирина Червинский–Матси,
тел. 09 85 646 141

Русскоязычный священник дежурит в
-сторожке Свято-Троицкого храма
каждый вторник 10–12.

Хельсинки

Свято-Троицкий храм

Unioninkatu 31, Helsinki, 09 8564 6210

Священник Вячеслав Скопец
Регент Ирина Червинский–Матси
Внештатное священство
Священник Александр Бьёрклунд
Протоиерей Геннадий Столбов
Диакон Иван Марколайнен

БОГОСЛУЖЕНИЯ

Сб 17.11. в 16.30 Панихида
Сб 17.11. в 17 Всенощное бдение
Вс 18.11. в 10 литургия
Вт 20.11. в 17 Всенощное бдение
Ср 21.11. в 10 литургия
Сб 24.11. в 16.30 Панихида
Сб 24.11. в 17 Всенощное бдение
Вс 25.11. в 10 литургия
Ср 28.11. в 17 вечерня
Сб 1.12. в 16.30 Панихида
Сб 1.12. в 17 Всенощное бдение
Вс 2.12. в 10 литургия
Ср 5.12. в 17 Всенощное бдение
Чт 6.12. в 10 литургия
Сб 8.12. в 16.30 Панихида
Сб 8.12. в 17 Всенощное бдение
Вс 9.12. в 10 литургия
Ср 12.12. в 17 вечерня
Сб 15.12. в 16.30 Панихида
Сб 15.12. в 17 Всенощное бдение
Вс 16.12. в 10 литургия
Ср 19.12. в 17 вечерня
Сб 22.12. в 16.30 Панихида
Сб 22.12. в 17 Всенощное бдение
Вс 23.12. в 10 литургия

Храм при доме престарелых

Церковь святых мучениц Веры, Надежды,
Любови и матери их Софии, Hämeentie 55,
00580 Helsinki, тел. 09 2511 1411

Священник: Виктор Порокара

БОГОСЛУЖЕНИЯ

Вт 20.11. в 17.30 Всенощное бдение,
Покаяния
Ср 21.11. в 10 литургия
Сб 1.12. в 17.30 Всенощное бдение
Вс 2.12. в 10 литургия
Ср 5.12. в 17.30 Всенощное бдение
Чт 6.12. в 10 литургия, молебен
Вс 16.12. в 10 литургия
Сб 15.12. в 17.30 Всенощное бдение, Покаяния

Приходской центр в Мюллюпуру

Часовня прп. Александра Свирского
Jauhokuja 3 В 2, 00920 Helsinki,

Священник Иосиф Вола,
тел. 0405452250

Богослужения совершаются на финском языке, но при необходимости используется и церковнославянский язык.

- Чаепитие по воскресеньям после Литургии
- Воскресная школа для детей по воскресеньям с 10 до 12.30

Культурный центр София

Часовня Святой Софии – Премудрости Божией, Kallvikinnientie 35, 00980 Helsinki,
тел. 010 277 900
Расписание богослужений: www.sofia.fi

Эспоо

Церковь прп. Германа

Аляскинского в Тапиола

Kaupinkalliontie 2, 02100 Espoo
тел. 09 85 646 221

Священники: Петри Корхонен, тел. 09 85 646 127; Хейкки Хуттунен, тел. 040 741 8792.
В первое воскресенье месяца служба на финском и русском языках.

Интернациональный центр Трапеза

Часовня в честь равноапостольных жен мироносиц Kirkkojärventie 1, 02770 Espoo
Богослужения проводятся на финском и частично на русском языках.

Вантаа

Спасо-Вознесенская

церковь в Тиккурила

Läntinen Valkoisenlähteentie 48,
01450 Vantaa

Священник Микаел Сундквист, тел. 09 85 646 125, 050 350 9356. Диакон Сергей Подшивалов, тел. 040 749 1560.

Каждое последнее воскресенье месяца литургия на финском и славянском языках. Чаепитие по воскресеньям после литургии.

Беседы о вере. Русскоязычная встреча в субботу 24.11. с 14 до 16 час: Один регион – один епископ: поместное присутствие Православной Церкви. Беседу за чаепитием проводит, магистр богословия, дьякон Свято-Троицкой церкви г. Хельсинки, Иоанн Марколайнен.

TOIMINTAA HELSINGIN SEURAKUNNASSA

HELSINKI

Helsingin tiistaiseura

Kokoontuu seurakuntasalilla joka toinen tiistai klo 16 (ohjelmassa ilmoitettuja poikkeuksia -*lukuun ottamatta).

20.11. Vierailu Uspenskin katedraaliin, isä Juha Lampinen esittelee kirkon esineistöä, mahdollisuus osallistua vigiliapalvelukseen
4.12. Talkkooilta

18.12. Joulupuuro ja joululauluja, esiintymässä kvartetti kanttori Larissa Qvintus-Petsalon johdolla

Jumalansyntyttäjän syntymän yhteisö

Jumalansyntyttäjän syntymän kappelissa toimittaan arkinen klo 5.45 aamurukoukset, puoliyöpäalvelus/paraklesis, aamupalvelus ja illalla klo 18.30 Jeesuksen rukous-palvelus tai akatistos. Keskustelutarja "usko arjessa" jatkuu torstaina 22.11. ja perjantaina 7.12 kello 16–18. Olohuone-lafka on auki torstaista lauantaihin klo 13–16. Mahdollisuus opetella rukousnauhojen solmimista ja tehdä käsitöitä, lukea tai muuten vain viettää hetki kanssamme keskustellen kahvikupin ääressä. Myynnissä mm. Lintulan tuohuksia, yrttsuola, hunajaa ja kirjoja. Mahdollisuus ostaa lukemista "kirjakirpputorilta". Osoite: Mikonkatu 25, Helsinki (summerissa lukee kappeli, käynti sisäpihalta). Lisätietoja, myös muutokset viikko-ohjelmassa: theotokos.fi

KirjaKrypta

KirjaKrypta kokontuu tänä syksynä kolmesti, -perinteisesti kuukauden kolmas keskiviikko -Kozelshshanin rukouspalveluksen jälkeen n. klo 18.45.

Järvenpään perhekerho

Perhekerho kokoontuu lauantaina 15.12. klo 15–17 joulun odotuksen merkeissä, lisätietoja kanttori Minna Jokiselta, p. 050 5358 7339.

Kohti joulua

To 13.12. klo 12. Virittäydymme yhdessä joulu-paastoon Järvenpään kirkossa ja salissa. Tarjolla on paastohenkistä välipalaa sekä mahdollisuus tehdä joulukortteja ja -koristeita. Tilaisuus on avoin ja sopii kaikenikäisille. Vapaaehtoinen tarvike- ja tarjoilumaksu.

Lasten kirkkokerho

Sunnuntailturioiden yhteydessä lasten kirkkokerho.

TOIMINTAA KLAUKKALASSA

Lasten kirkkokerho

Sunnuntailturioiden yhteydessä lasten kirkkokerho.

Kuoro

Kiinnostaako ortodoksinen kirkkolaulu? Ota yhteyttä kanttori Minna Jokiseen, puh 050 358 7339.

TOIMINTAA PORVOOSSA

Luento

Kaikille avoin Raamattu-luento lauantaina 8.12. klo 15. Isä Mikael Sundkvistin alustuksen aiheena ”Profeetta Jeremian sanoma ja elämä”.

Porvoon tiistaiseura

Tiistaiseuran vieraana isä Teo Merras: Ortodoksinen kirkko ja ajankohtaiset bioeettiset kysymykset tiistaina 11.12. klo 17. Kokoontumisen kirkossa (Vanha Helsingintie 2). Lisätietoja Mikael Sheimeikka, puh. 040 359 5013.

Joululaulelot

Kirkossa keskiviikkona 12.12. klo 17. Kirkkokuoro laulattaa ja laulaa joululauluja sekä järjestää arpajaiset ja tarjoaa jouluiset kahvit pientä maksua vastaan.

Kohti joulua 20.12. klo 13

Virittäydymme yhdessä joulupaastoon Järvenpään kirkossa ja salissa. Tarjolla on paastohenkistä välipalaa sekä mahdollisuus tehdä joulukortteja ja -koristeita. Tilaisuus on avoin ja sopii kaikenikäisille. Vapaaehtoinen tarvike- ja tarjoilumaksu.

Lasten kirkkokerho

Sunnuntailturioiden yhteydessä lasten kirkkokerho.

HAMINAN SRK

ORTODOKSIKESKUS SYPRESSI, KIRKKOHERRANVIRASTO

Varuskuntakatu 14, 45100 Kouvola, Avoinna ti–pe klo 9–13 p. 040 7047 171, hamina@ort.fi, www.orthamina.fi

PAPISTO

Kirkkoherra Ville Kiiveri p. 040 962 0063 ville.kiiveri@ort.fi

KANTTORI

Kari Päivinen, p. 040 866 7686

MUU HENKILÖKUNTA

Seurakunnan vahtimestari, Jaana Juka, p. 040 486 5550, jaana.juka@ort.fi
Seurakuntasihtööri Liisa Eerola, p. 040 7047 171

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Martti Honkaselkä, p. 044 306 4900, marttihonkaselka@gmail.com
Pastori Johannes Wuorlinna, p. 050 589 9011, jouko.wuorlinna@gmail.com

Pastori Jukka Jauhiainen p. 0400 958 760 jukka.jauhiainen@ort.fi

Pastori Aleksi Saveljeff, p. 040 683 8050, aleksi.saveljeff@ort.fi (monikulttuurinen työ)

Diakoni Gennadi Ikävalko, p. 040 742 4615

HAMINAN SEURAKUNNAN LIIKE- JA VUOKRATALO

Isöympyräkatu 20, Hamina
Isännöinnistä vastaa Itä-Suomen Kiinteistöpalvelu, Isöympyräkatu 9 A 10, 49400 Hamina. Isännöitsijä Tero Tuononen puh. 050 546 7120 (klo 15 jälkeen), tero.tuononen@outlook.com

Hamina

Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin kirkko, Raatihuoneentori 2

Kirkon ja trapesan vahtimestari pastori Jukka Jauhiainen p. 0400 958 760 jukka.jauhiainen@ort.fi

JUMALANPALVELUKSET

La 17.11. klo 17 vigilia
Su 18.11 klo 10 liturgia
La 24.11. klo 17 vigilia
Su 25.11. klo 10 liturgia
Pe 7.12. klo 17 Jeesuksen rukouspalvelus
La 8.12. klo 17 vigilia
Su 9.12. klo 10 liturgia
To 20.12. klo 10 liturgia

Kouvola

Pyhän ristin kirkko, Sakaristonmäki, Kirkonmäenkatu 2

JUMALANPALVELUKSET

Ti 20.11. klo 17 ehtoopalvelus su/sl
Ke 21.11. klo 10 liturgia
La 1.12. klo 17 vigilia su/sl
Su 2.12. klo 10 liturgia su/sl
Ke 5.12. klo 17 vigilia
To 6.12. klo 10 liturgia
Pe 7.12. klo 17 Jeesuksen rukouspalvelus
La 15.12. klo 17 vigilia
Su 16.12. klo 10 liturgia
Ke 19.12. klo 17 ehtoopalvelus
La 22.12. klo 17 vigilia
Su 23.12. klo 10 liturgia

Myllykosken tsasouna

Koulutie 4, Myllykoski

JUMALANPALVELUKSET

La 1.12. klo 17 vigilia
Su 2.12. klo 10 liturgia

TOIMINTAA HAMINAN SEURAKUNNASSA

Kirkkokuorojen harjoitukset

Haminan kuoron harjoitukset torstaisin klo 17.30 Pietarin ja Paavalin trapesassa, Kouvolan kuoron harjoitukset keskiviikkoisin klo 18 Ortodoksiakeskus Sypressissä. Lisätietoja kanttori Kari Päivinen, p. 040 866 7686

Ortodoksiapiiri

Kokoontuu kerran kuukaudessa keskiviikkoisin rukoushetken jälkeen, seuraavan kerran 19.12. klo 17.30 Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa. Lisätietoja isä Ville puh. 040 962 0063

Uusi tiistaiseura

Uusi tiistaiseura kokoontuu kuukauden ensimmäinen ja kolmas keskiviikko klo 17 alkavan ehtoopalveluksen jälkeen Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa. Lisätietoja Tiina Toikka puh. 040 5800 907

Kirkkotekstiilikerho

Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa keskiviikkoisin klo 10–13, lisätietoja Irma Leimulahti p. 040 587 8798.

Ikonipiiri Haminassa

Pietarin ja Paavalin trapesassa; ikonipiirin syyskausi on päättynyt, lisätietoja Ritva Koverola p. 040 837 5909

Ikonipiiri Kouvolassa

Ortodoksiakeskus Sypressissä; ikonipiirin syyskausi on päättynyt, lisätietoja Ritva Koverola p. 040 837 5909

TAPAHTUMIA

Pagina Pertti

Pe 7.12. klo 14 Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa. Ilmoittautumiset puh. 040 7047 171, ti–pe klo 9–13.

Joulubasaari

Sunnuntaina 2.12. Ortodoksiakeskus Sypressi avoinna klo 12–16. Toimintapiirien myyntipöydissä leivonnaisia ja käsitöitä. Kahvi-buffetti, lastenkerhon arpajaiset.

Nikolaos-juhla Kouvolassa

Nikolaos -juhla to 6.12. liturgian jälkeen Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa. Lastenkerholaiset esittävät ohjelmaa. Nikolaos vierailee juhlassa. Puuro- ja kahvitarjoilu.

Hartaita joulun sävelii

Kouvolan ja Haminan kirkkojen kuorat. 12.12. klo 18 Pyhän Ristin kirkko
13.12. klo 18 Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin kirkko

HÄMEENLINNAN SRK

SEURAKUNTAKOTI

Matti Alangon katu 11 A, 13130 Hämeenlinna

SEURAKUNNANVIRASTO

Matti Alangon katu 11, 13130 Hämeenlinna p. 050 321 0035

Viraston aukioloajat:

ke klo 14–16.30 ja pe klo 9.30–12

hameenlinna@ort.fi

www.hmlortodoksinen.fi

www.facebook.com/HameenlinnanOrtodoksinenSeurakunta/

HameenlinnanOrtodoksinenSeurakunta/

PAPISTO

Vt. kirkkoherra Jonas Bergenstad p. 0400 330 484, jonas.bergenstad@ort.fi

Pastori Taisto Rikkonen, p. 050 371 6475

KANTTORI

Leena Lomu p. 040 707 6715, leena.lomu@ort.fi

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Markku Aroma, p. 044 244 9298

Pastori Kari M. Rönttilä, p. 040 550 6272
Diakoni Erkki Lumisalmi, p. 0400 396 326
Diakoni Veli Backman, p. 050 323 9893

MUU HENKILÖKUNTA

Kiinteistönhoitaja Markku Seljänne
p. 0400 716 810

Forssan toimintakeskuksen isännöitsijä
Heikki Halme, p. 040 558 0465

Pääkirkon ja Ahveniston kirkon isännöitsijä
Kirsi Backman, p. 050 349 5985

Hämeenlinna

**Pyhien Aleksanteri Nevskin ja
Johannes Kryssostomoksen kirkko
Erottajakatu 2, Hämeenlinna**

JUMALANPALVELUKSET

La 17.11. klo 17 vigilia
Su 18.11. klo 10 liturgia
Pe 23.11. klo 9 koululaisliturgia ja ristisaatto
La 1.12. klo 17 vigilia
Su 2.12. klo 10 liturgia
To 6.12. klo 10 liturgia, kirkkokahvit
La 8.12. klo 17 vigilia
Su 9.12. klo 10 liturgia
La 15.12. klo 17 vigilia
Su 16.12. klo 10 liturgia, puurojuhla
To 20.12. klo 17 akatistos, P. Johannes
Kronstadtilainen
La 22.12. klo 17 vigilia
Su 23.12. klo 10 liturgia
Ma 24.12. klo 15 ehtoopalvelus ja Basileios
Suuren liturgia
Ti 25.12. klo 9 aamupalvelus ja liturgia

Seurakuntakoti

Matti Alangon katu 11 A, Hämeenlinna

JUMALANPALVELUKSET

Ke 21.11. klo 17 ehtoopalvelus
Ke 28.11. klo 17 ehtoopalvelus
Ke 5.12. klo 17 ehtoopalvelus
Ke 12.12. klo 17 ehtoopalvelus
Ke 19.12. klo 17 ehtoopalvelus

Ahveniston kirkko

Ahvenistontie 20, Hämeenlinna

JUMALANPALVELUKSET

To 13.12. klo 17 ehtoopalvelus, Pyhä Lucia

Forssa

Forssan toimintakeskus, Keskuskatu 10, Forssa

JUMALANPALVELUKSET

Ke 21.11. klo 9 koululaisliturgia
Su 25.11. klo 10 liturgia

Lammi

Athos-säätiön toimintakeskus,
Panagian puistotie 39 A, Lammi

JUMALANPALVELUKSET

La 24.11. klo 10 liturgia
La 29.12. klo 10 liturgia

Loppi

Kaunisniemen leirikeskus
Kaunisniementie 18, Läyliäinen

JUMALANPALVELUKSET

Su 30.12. klo 10 liturgia

TOIMINTAA HÄMEENLINNAN SEURAKUNNASSA

Diakoniaseura

Yhteysenkilö Silja Shepherd, puh. 050 560 4318.
Tietoa diakoniaseuran toiminnasta yhteyshenki-
löltä tai srk:n nettisivuilta.

Ikonipiiri Hämeenlinnassa

Seurakuntakoti, Matti Alangon katu 11 A. Opetta-
ja Pasi-Mikael Huovinen, puh. 041 576 6143.
Päiväryhmä klo 12.30-15.30, iltaryhmä klo 16.30-
19.30. Ikonipiiri järjestää seurakunnan puuro-
juhlan su 16.12. liturgian jälkeen. Tervetuloa!

Katekumeenikurssi

Isä Taisto Rikkonen, puh. 050 371 6475 ke 5.12.
klo 17.30, Jeesus Kristus – Jumalihminen, Juma-
lansynnyttäjä, Kristuksen sovitusuhri, ylösnouse-
mus ja taivaaseen meneminen.

Kyrrölä-kerho

Pj. Antonina Sosunov-Perälä, p. (03) 612 5850/
040 721 8436, antonina@pp.inet.fi. Varapj. ja sih-
teeri Lidia Jaskari, p. 040 588 5185, lidia.jaskari@
gmail.com. Vahvana muistoissamme: Venäjänkie-
liset ortodoksikylät Kyrrölä-Kangaspelto-Parkki-
la-Sudenoja -kirjaa voi tilata seuraavilta henkilöil-
tä: antonina@pp.inet.fi (Hämeenlinna), p. 040
7218436, mirja.juvonen-usvola@pp.inet.fi (Jär-
venpää), p. 0400 207574, elisabeth.uschanov@
gmail.com (Turku), viktor.krykov@elisanet.fi (Hel-
sinki), mmalanin@hotmail.com (Vantaa). Myös
Muolaa-Äyräpää vv. 1870-1944 -kirjaa saatavana
Antoninalta hintaan 15 euroa.

Käspaikkakerho

Ohjaaja Lahja Martikainen, p. 040 533 8356. Kerho
kokoontuu kuukauden ensimmäisenä perjantaina
joka toinen kuukausi Hämeenlinnassa, joka toinen
Hyvinkäällä. Seuraava kokoontuminen on Hä-
meenlinnassa seurakuntakodilla, Matti Alangon
katu 11 A, pe 7.12. klo 10-16. Osallistumismaksu
5 euroa/kerta. Tarvikkeita voi ostaa ohjaajalta.

Kirkkokuoro

Säännölliset kuoroharjoitukset pidetään keskiviik-
koisin klo 17.30-19 seurakuntakodilla. syyskauden
viimeiset harjoitukset pidetään ke 19.12. ja kevääl-
lä aloitetaan 9.1. Mikäli kirkkokuoron toiminta
kiinnostaa, niin ota rohkeasti yhteyttä Leena-kant-
toriin.

Lusia-kuoron kokoontumiset

Su 18.11. klo 17 kuoroharjoitus, srk-koti
To 13.12. klo 16 kokoontuminen ja pukeutuminen
seurakuntakodilla, josta siirrytään Ahveniston kirk-
koon

Pyhä Syke ry

Pj. Marianne Kantonen, p. 050 331 8905. Pyhä
Syke järjestää Suomen itsenäisyyspäivän kirkko-
kahvit 6.12. liturgian jälkeen. Tänä vuonna Pyhä
Syke on mukana Elenia Areenan joulumarkkinoil-
la 8.-9.12. lauantaina klo 10-17 ja sunnuntaina
klo 10-16. Tervetuloa jouluisille ostoksille! Voit lu-
kea lisää Pyhän Sykkeen toiminnasta yhdistyksen
nettisivuilta osoitteesta pyhasyke.fi

Tiistaiseura

Pj. Sven Wessman, 040 7575 228, sven.wess-
man@pp1.inet.fi Tiistaiseura kokoontuu seura-
kuntakodilla, Matti Alangon katu 11 A, ellei toisin
mainita. Tiistaiseuraillat alkavat klo 17 alkuhar-
taudella ja kahvituksella. Kirkkoillat, vigiliat ja li-
turgiat pääkirkossa, Erottajakatu 2, Hämeenlinna.
Ti 20.11. klo 17 Kirkkoilta, ehtoopalvelus ja litur-
gia, Neitseen Marian temppeleihin tuominen
Ti 4.12. klo 17 Maroniittikirkko ja Libanonin mat-
ka, isä Heikki Honkamäki. Tervetuloa mukaan
kaikki aiheista kiinnostuneet!

KOTKAN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRANVIRASTO

Kymenlaaksonkatu 2, Kotka
Avoinna maanantaisin klo 15-17
p. (05) 212 490
kotka@ort.fi, www.kotkaort.fi

NIKOLAOS-SALI

Kymenlaaksonkatu 2, Kotka,
Nikolaos-salia vuokrataan
erilaisiin tilaisuuksiin, p. (05) 212 490

PAPISTO

Kirkkoherran sji. Timo Tynkkynen
0400 654 883 tai timo.tynkkynen@ort.fi

KANTTORI

Kanttori Katarine Lehtomäki, p. 050 359 4823

MUU HENKILÖKUNTA

Vahtimestari Vesa Lehtomäki, p. 050 599 8855

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Veikko Lisitsin, p. 050 597 7349,
veikko.lisitsin@gmail.com (eläkkeellä)
Pastori Aleksis Saveljeff, p. 040 683 8050,
aleksi.saveljeff@ort.fi (monikulttuurinen työ)

Kotka

**Pyhän Nikolaoksen kirkko
Isopuisto, p. (05) 212 767**

Isännöitsijä Esa Terviö, p. 0440 837846

JUMALANPALVELUKSET

La 17.11. klo 17 vigilia (su/sl)
Su 18.11. klo 10 liturgia (su/sl)
Ti 20.11. klo 17 juhlavigilia
Ke 21.11. klo 9 koululaisliturgia
La 24.11. klo 17 vigilia
Su 25.11. klo 10 liturgia
La 1.12. klo 17 vigilia
Ke 5.12. klo 17 juhlavigilia
To 6.12. klo 10 liturgia, vedenpyhitys,
ristisaatto
La 8.12. klo 17 vigilia
Su 9.12. klo 10 liturgia
La 15.12. klo 17 vigilia
Su 16.12. klo 10 liturgia
Torstaisin Kotkan kirkossa kello 16 akatistos Py-
hälle Nikolaokselle su/sl. Tarkista Ankuri-leh-
destä!

Loviisa

**Loviisan kirkko Jumalansynnyttäjän Kasani-
laisen ikonin muistolle, Itäinen Tullikatku 17**

Isännöitsijä Margarita Yukhevich,
p. 040 561 9915

JUMALANPALVELUKSET

Su 2.12. klo 10 liturgia

TOIMINTAA KOTKAN SEURAKUNNASSA

Kotkan kirkon kuoron harjoittelee

Keskiviikkoisin Nikolaossalissa kello 17-18.30.
Lisätietoja Kati-kanttorilta, puh. 050 359 4823.
Slaavinkielisistä kuoroharjoituksista kysy Kati-
kanttorilta.

Tiistaiseura

Tapahtumia syksyn aikana:
27.11. Joululauluja ja runoja
6.12. Kirkon praasniekka

Konevitsan Jumalanäidin ikonille
Su 25.11. klo 10 liturgia
La 1.12. klo 17 vigilia
Su 2.12. klo 10 liturgia
To 6.12. klo 15 itsenäisyyspäivän rukoushetki
La 8.12. klo 17 ehtoopalvelus ja akatistos
Johannes Kronstadtilaiselle
Su 9.12. klo 10 liturgia
La 15.12. klo 17 vigilia
Su 16.12. klo 10 liturgia

Imatra

Pyhän Nikolaoksen kirkko, Vuokseniskantie 3

Vahtimestari Nadezda Ryyppö, p. 040 1698676

JUMALANPALVELUKSET

La 17.11. klo 17 vigilia
Su 18.11. klo 10 liturgia
Su 25.11. klo 17 ehtoopalvelus ja akatistos
Konevitsan Jumalanäidin ikonille
La 1.12. klo 17 vigilia suomeksi ja slaaviksi
Su 2.12. klo 10 slaavinkielinen liturgia

Ke 5.12. klo 17 juhlavigilia

To 6.12. klo 10 liturgia, ristisaatto, vedenpyhitys Vuoksen rannassa, tempelijuhla

Su 9.12. klo 10 liturgia
La 15.12. klo 17 vigilia
Su 16.12. klo 10 liturgia
Ke 19.12. klo 17 ehtoopalvelus ja akatistos
Johannes Kronstadtilaiselle

Parikkala

Johannes Kastajan tsasouna, Uimalantie 1, Parikkala

JUMALANPALVELUKSET

Ke 26.12. klo 10 liturgia

Joutseno

Pulpin kappeli, Linjatie 11

JUMALANPALVELUKSET

Su 18.11. klo 10 liturgia
Su 30.12. klo 10 liturgia

БОГОСЛУЖЕНИЯ НА ЦЕРКОВНО- СЛАВЯНСКОМ ЯЗЫКЕ

Никольская церковь в Иматра

Сб 1.12. в 17 всенощная на финском и славянском языках
Вск 2.12. в 10 литургия на славянском языке

LAPPEENRANNAN SEURAKUNNAN TOIMINTAA

Katso myös seurakunnan internet-sivuilta www.ekort.fi. Tervetuloa mukaan! Muutokset mahdollisia! Ajantasainen viikko-ohjelma myös Facebookissa: Lappeenrannan ortodoksinen seurakunta

Ystävää ja kuuntelijaa vailla?

Lappeenrannan seurakunnassa on koulutettu lähimmäispalveluvapaaehtoisten ryhmä. Lähimmäispuolesta voit saada seurakunnasta ystävää, joka voi vieraila luonasi tervehtimässä ja keskustelemassa. Ota yhteyttä seurakunnan kirkkoherranvirastoon, p. 0400 414 792 ma klo 10–14 tai suoraan seurakunnan työntekijöihin. Voimme järjestää myös venäjän kieltä puhuvan ystävän vieraillemaan luonasi.

LAPPEENRANTA

Ortodoksiailat

Oletko ajatellut liittyväsi ortodoksinen kirkkoon tai onko joku ystäväsi tai läheisesi harkinnut asi-

aa? Seuraava tapaamisemme on Lappeenrannan kirkossa tiistaina 4.12. kello 18. Aiheena on ortodoksinen kirkon tie Suomessa.

Miesten talkoopäivät

Lappeenrannan linnoituksen kirkolla keskiviikkoin kello 10. Huom! aloitusaika on muuttunut. Tule mukaan! Seuraava tapaamisemme on keskiviikkona 12.12.

Tiistaiseura

Lappeenrannan Tiistaiseura kokoontuu Linnoituksen seurakuntatalilla klo 14. Osallistumme joulumyyjäisiin 8.-9.12. ja 11.12. on perinteiset laulajaiset joulunodotuksen merkeissä isä Maurin johdolla.

Kirkkokuoron Lappeenrannassa

Kirkkokuoron harjoitukset Lappeenrannassa ma kello 18. Tarkemmat tiedot kanttori Tatianalta!

ЦЕРКОВНЫЙ ХОР НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ В

Лаппеенранта по понедельникам после репетиции финского хора.

МЕРОПРИЯТИЯ НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ В ЛАППЕЕНРАНТА

Богослужения на церковно-славянском языке и духовные беседы
Раз в месяц в 10 часов в Покровском храме совершается божественная литургия на церковно-славянском языке с участием русскоязычного хора. В субботу на кануну славянской службы в 17 часов всенощная совершается на финском и церковно-славянском языках. После литургии духовная беседа в приходском зале. См. расписание служб!

IMATRA

Ortodoksiailat

Oletko ajatellut liittyväsi ortodoksinen kirkkoon tai onko joku ystäväsi tai läheisesi harkinnut asiaa? Tapaamme seuraavan kerran ke 21.11. kello 18 Imatran kirkossa perehtyen ortodoksinuuteen Suomessa.

Tiistaiseura

Tiistaiseura kokoontuu tiistai-iltapäivisin kello 14 seurakuntatalolla. Tule mukaan! Seuraavat kokoontumiset:
20.11. juhliitaan kirkonpäiväsi Tuomon 70-vuotispäivä
11.12. joululauluja Mirjami Ylä-Jussilan johdolla

Imatran Nikolaoksen miehet

Talkoopäivät miehille Imatran kirkonmäellä. Kokoontumiset ovat keskiviikkoin kerran kuukaudessa klo 10. Huom! Aloitusaika on muuttunut. Seuraavat kokoontumiset: 12.12. Tervetuloa mukaan!

Kirkkokuoro

Maanantaisin klo 18 Imatran seurakuntatalolla. Tarkemmat tiedot kanttori Jarmo Hutulta. Harjoituksista joulukuusta eteenpäin tiedotetaan erikseen.

ЦЕРКОВНЫЙ ХОР НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ в Иматра по вторникам в 18 часов. Приглашаем новых певцов! Регент Татьяна Мякеля, тел. 040 6858 592 или 040 846 2899

МЕРОПРИЯТИЯ НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ В ИМАТРА

Богослужения на церковно-славянском языке и духовные беседы
Раз в месяц в 10 часов в Свято-Никольском храме совершается божественная литургия на церковно-славянском языке с участием русскоязычного хора. В субботу на кануну славянской службы в 17 часов всенощная совершается на финском и церковно-

славянском языках. После литургии чаепитие и беседа в приходском зале. См. расписание служб!

TAPAHTUMIA SEURAKUNNAN ALUEELLA

Läntisen alueen syntymäpäiväsankareiden juhla

Seurakunnan läntisen alueen syntymäpäiväsankareiden yhteistä juhlaa vietetään sunnuntaina 25.11. liturgian jälkeen seurakuntatalissa.

Munkki Damaskinoksen luento

hengellisestä elämästä

Vieraaksemme saapuu la 24.11. munkki Damaskinos, joka pitää esitelmän Lappeenrannan seurakuntatalissa alkaen kello 15. Luennon aiheena on ”Jumalansyntyttäjä, kristittyjen Äiti”.

Lasten lauantai – koko perheen tapahtuma Imatralla

Lauantaina 1.12. Imatran seurakuntatalissa kello 10 alkaen leivonta- ja askartelupäivä lapsille, vanhemmille ja isovanhemmille. Opettelemme paistamaan piirakoita ja askartelemme alkaneen talven iloksi. Tervetuloa!

Pyhän Nikolaoksen kirkon praasniekka

Imatran kirkon tempelijuhlan aattona 5.12. klo 17 toimitetaan juhlavigilia. Torstaina 6.12. kello 10 juhallisuudet alkavat liturgialla, jonka lopussa ristisaatto Vuoksen rantaan ja vedenpyhitys. Praasniekkajuhlaa vietetään seurakuntatalilla. Tervetuloa suurella joukolla kotikirkon pyhään juhlaan!

Itäisen alueen syntymäpäiväsankareiden juhla

Seurakunnan itäisen alueen syntymäpäiväsankareiden yhteistä juhlaa vietetään Nikolaoksen praasniekka yhteydessä 6.12.

Konevitsa-kvartetin jouluihin konsertti

Pietarilainen Konevitsa-kvartetti konsertoi perjantaina 7.12. kello 18 Imatran seurakuntatalissa jouluisella ohjelmalla. Tervetuloa!

Kanttori Jarmo Hutun läksiäiskahvit

Kanttori Jarmo Huttu siirtyy eläkkeelle ja hänen läksiäiskahvinsa on sunnuntaina 9.12. liturgian jälkeen Imatran seurakuntatalissa.

Joulumyyjäiset Linnoituksen seurakuntatalolla

Lauantaina 8.12. kello 10–16 ja sunnuntaina 9.12. kello 11.30–16 seurakunnan toimintapiirien yhteiset joulumyyjäiset. Leivonnaisia, käsitöitä, arpajaiset, kahvio yms. Tervetuloa!

Kirpputori diakonian hyväksi Linnoituksen jouluurkkien yhteydessä 8.–9.12.

Otamme vastaan hyväkuntoisia kodin esineitä, astioita, tekstiilejä (ei vaatteita) yms. Lahjoitukset voi toimittaa 30.11. mennessä sekä Lappeenrannan että Imatran seurakuntatalolle. Tuotto oman seurakunnan diakoniatyön ja Filantropian hyväksi.

Vapaaehtoisia tarvitaan yhteiskristillisen joulujuhlan järjestelyihin Lappeenrannassa

Etsimme vapaaehtoisia monenlaisiin tehtäviin yhteiskristillisen joulujuhlan järjestelyihin Lappeenrannassa jouluaattona 24.12. Ilmoittautua voi Pirkko-Liisa Ojaselle, puh. 040 312 6320.

TAMPEREEN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRANVIRASTO

Suvantokatu 10, 2 kerros, 33100 Tampere

Virasto avoinna ti–pe klo 9–13
p. 0400 346 089, tampere@ort.fi,
www.ort.fi/tampere

PAPISTO

Kirkkoherra Aleksej Sjöberg,
p. 050 557 0050
Kirkkoherra tavoitettavissa parhaiten
kansliassa tiistaisin klo 9–12
2. pappi Heikki Honkamäki, p. 050 557 0057
Osa-aikainen pappi Jelisei Rotko,
p. 040 507 5790, jelisei.rotko@ort.fi

KANTTORIT

Kanttori Jenni Hakkarainen,
p. 044 301 0974
Kanttori 31.12.2018 saakka Kerttu Halonen,
p. 050 5570051

MUU HENKILÖKUNTA

Nuorisotoimienohjaaja Nemanja Balčin,
p. 040 1781633
Kanslisti Arja Pikkuharju, p. 050 557 0056
Emäntä Tatiana Kallo, p. 050 557 0053
Vahtimestari Mika Kangasaho,
p. 050 557 0054

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Mikael Punjala, p. 050 524 2641,
mikael.punjala@gmail.com
Diakoni Harri Kahila, p. 045 130 6723
Diakoni Jarkko Luonila, p. 040 521 8697,
jarkko.luonila@gmail.com
Diakoni Heikki Hattunen

DIAKONIAITYÖ

Diakonia-asioissa yhteys ensisijaisesti
seurakunnan kansliaan. Avunpyynnön
toimittamiseksi eteenpäin voi myös
täyttää diakoniatyön palvelukortin. Niitä
on saatavana Tampereen kirkossa ja
seurakunnan kansliassa.

Tampere

**Pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän
Nikolaoksen kirkko, Tuomiokirkonkatu 27,
p. 040 358 9099**

Isännöitsijä Leena Uusi-Tarkka, p. 040 563 5556

JUMALANPALVELUKSET

La 17.11. klo 18 vigilia
Su 18.11. klo 10 liturgia, sl
Ti 20.11. klo 18 vigilia
Ke 21.11. klo 10 liturgia
Pe 23.11. klo 10 liturgia (tempeljuhla)
La 24.11. klo 18 vigilia
Su 25.11. klo 10 liturgia
Ti 27.11. klo 17.30 ehtoopalvelus
Ke 28.11. klo 8 liturgia
La 1.12. klo 18 vigilia
Su 2.12. klo 10 liturgia
Ke 5.12. klo 18 vigilia
To 6.12. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia
(tempeljuhla)
La 8.12. klo 10 liturgia, rom
La 8.12. klo 18 vigilia
Su 9.12. klo 10 liturgia
Ti 11.12. klo 17.30 ehtoopalvelus
Ke 12.12. klo 8 liturgia
La 15.12. klo 18 vigilia

Su 16.12. klo 10 liturgia, sl
Ti 18.12. klo 17.30 ehtoopalvelus
Ke 19.12. klo 8 liturgia
La 22.12. klo 18 vigilia
Su 23.12. klo 10 liturgia

Pori

Johannes Teologin kirkko, Maantiekatu 46

Isännöitsijä Jarkko Luonila, p. 040 521 8697

JUMALANPALVELUKSET

La 24.11. klo 18 vigilia
Su 25.11. klo 10 liturgia
To 29.11. klo 18 Jeesus-rukous
Su 9.12. klo 10 liturgia
La 15.12. klo 10 liturgia (romania)
To 20.12. klo 18 Jeesus-rukous

Kolho

**Pyhittäjien Sergei ja Herman Valamolaisen
kirkko, Kappelitie, Vilppulan Kolho**

Isännöitsijä Toivo Nikoskinen, p. 050 431 6431

JUMALANPALVELUKSET

Ke 26.12. klo 10 liturgia

Jämsä

Jämsän ev. lut. seurakuntatalo, Koskentie 30

JUMALANPALVELUKSET

Su 23.12. klo 10 liturgia

Valkeakoski

**Pyhän Nikolaoksen rukoushuone,
Kalmistonkatu 6**

Isännöitsijä: Yrjö Kerisalo, p. 0400 924124

JUMALANPALVELUKSET

Su 18.11. klo 10 liturgia
To 6.12. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia
Ma 24.12. klo 14 ehtoopalvelus

TAMPEREEN SEURAKUNNAN TOIMINTAA

TAMPERE

Tampereen ortodoksisen kirkon kuoro
Harjoittelee Nikolainsalissa keskiviikkoina
klo 18–19.40.

Lisätietoja: jenni.hakkarainen@ort.fi tai
p. 044 301 0974

Yksiääninen kuoro

Harjoittelee Nikolainsalissa keskiviikkoina
klo 16–17.15.

Lisätietoja: kerttu.halonen@ort.fi tai
p. 050 557 0051

Kaikille avoimet lauluharjoitukset

Lauetaan kirkkolauluja, Vaeltajan ja Pyhiinvaeltajan lauluja. Kerran kuukaudessa tiistaisin klo 18.10–19.30. Tervetuloa! Harjoitukset vetää kanttori Jenni Hakkarainen.

TAPAHTUMIA

Avoin arkku -seminaarisarja

Tampereen ortodoksinen seurakunta järjestää syksyllä yhdessä Tampereen evankelisluterilaisen hiippakunnan kanssa kolmiosaisen seminaarisarjan, jossa käsitellään kuolemaa kristinuskon näkökulmasta. Kolmannessa osassa käsitellään 29.11. suruprosessia. Seminaarit järjestetään ort. seurakuntasalilla. Osallistumismaksu 40 euroa / seminaari. Lisätietoja: <https://tampereenhiippakunta.fi/koulutus/kalenteri/tapahtumat-listalla/>

PORI

Porin seudun tiistaiseura ry

Puheenjohtaja Anita Luonila, p. 050 569 3671
Sihteeri Maria Ojanen, p. 050 381 2063
Tiistaiseuran nettisivuilta löydät mm. tietoja tulevista tapahtumista. Osoite on www.porinseudentiistaiseura.fi.

Tiistaiseuraillet ovat joka toinen tiistai kello 18. Aluksi pidetään rukoushetki. Isä Aleksej, isä Heikki, Jenni, Kerttu ja Nemanja pitävät vuorollaan opetustilaisuuden. Muina tiistaiseurailtoina voi olla esitelmä kiinnostavasta aiheesta tai luetaan PSHV:n opetusmateriaalia. Jokaisessa illassa on tarjolla maittava kahvipöytä sekä piristykseksi miniarpajaiset. Seuraavat kokoontumiset ti 20.11. ja 18.12.

Kirkkokahvit

Kirkkokahvit tarjotaan liturgiajumalanpalvelusten jälkeen Teologisalin puolella.

Lukupiiri

Vetäjänä toimii Sirpa-Helene Soini. Sunnuntaina 2.12. klo 16 aiheena on Sally Salminen: Katriina (Katrina)

Ortodoksiapiiri

Kokoontuu kerran kuukaudessa tiistai-iltaisin klo 18. Vetäjänä on Jyri Luonila. Piirissä käsitellään monia eri aiheita ortodoksisesta kirkosta ja kristityn elämästä. Ortodoksiapiiri sopii myös niille, jotka harkitsevat ortodokseen kirkkoon liittymistä. Seuraava kokoontumispäivä ilmoitetaan myöhemmin.

Askartelukerho Pyöröset

Kokoontuu joka toinen keskiviikko kello 15–17. Kerhon pyörittäjänä toimii Anita Luonila. Kerhossa sekä vaalitaan perinteitä että opetellaan uusia tuulia. Tehdään monipuolisesti tuotteita kirkon käyttöön ja myytävää myyjäisiin. Seuraava kokoontuminen ke 28.11.

Karjalanpiirakkatalkoot

Lauantaina 8.12. klo 9.

Tiistaiseuran myyjäiset

Sunnuntaina 9.12. klo 12–14.

Juhliin liittyvät palvelukset on merkitty tummennettuina. Suuret juhlat merkitty tähti-symbolilla*.

Diakonia

DIAKONIAN TOIMINTA HELSINGIN SEURAKUNNASSA

Diakoniatyö on käytännön työtä sairaiden, vanhusten, yksinäisten tai muilla tavoin avun tarpeessa olevien parissa. Se on kuuntelemista, keskustelua ja yhteistä pohdintaa ratkaisujen löytämiseksi. Teemme myös koti- ja laitospalveluita koko seurakunnan alueella aina Hangosta Askolaan. Arjessa jaksamista voivat kuormittaa monet erilaiset asiat. Ota rohkeasti yhteyttä diakoniatoimen päivystykseen.

Päivystämme ma, ti, to ja pe klo 9–12
puh. (09) 8564 6160.

OSALLISTUMISTA JA HYVINVOINTIA

Diakoniaruokailu

Pienituloisille suunnattu yhteisruokailu järjestetään joka tiistai Helsingin seurakuntasalilla (Unioninkatu 39, sisäpiha) klo 12–13. Sisään pääsee klo 12.30 asti. Ateriamaksaa yhden euron. Lämpimästi tervetuloa!

Lisätietoja: diakoniatyöntekijä Sarianne Karulinna, puh. 0400 531 308.

Horse

Ompeluseura HORSE kokoontuu torstaisin diakoniatoimen kerhotoiloissa (Unioninkatu 39, sisäpiha). Halutessasi voit aloittaa illan Kotikirkossa (Liisankatu 29 A, 4. krs) klo 17 alkaen toimitettavalla ehtoopalveluksella, jonka jälkeen siirrymme kerhotiloihin noin klo 17.30. Horsessa voit tehdä erilaisia käsitöitä tai vain istuskella ja nauttia hyvästä seurasta. Maksuttomaan toimintaan ei tarvitse ilmoittautua etukäteen. Tervetuloa mukaan! Lisätietoja: kasvatustyöntekijä Kristiina Klubb, puh. 040 725 5713 ja diakoniatyöntekijä Elina Pale, puh. 040 723 7632.

Seniorikerho

Seniorikerho kokoontuu Helsingin seurakuntasalilla (Unioninkatu 39, sisäpiha) parillisten viikkojen torstaipäivinä kello 12–14. Marraskuun 29. päivä taidehistorioitsija Heta Kaisto ja ohjaaja Katja Lautamatti kertovat radioteoksestaan "Satavuotias yö", jossa kuullaan mm. sisällissodan

kokoneiden ihmisten ääniä arkistoäänitteiltä. 13.12. Vietämme puurojuhlaa. Tervetuloa! Lisätietoja: diakoniatyöntekijä Kari Hartikka, puh. 040 703 4616.

Sofiakerho

Kerho on tarkoitettu seurakuntamme alueella asuville kehitysvammaisille ja heidän omaisilleen. Seuraavat kerhot kokoontuvat ti 27.11. klo 13.00–14.30. Liturgia ja kirkkokahvit ti 11.12. klo 10.00–12.30. Seurakuntalaiset ovat myös tervetulleita liturgiaan! Paikka: Pt Aleksanteri Syvärläisen kappeli Jauhokuja 3 B 2, Myllypuro, Helsinki. Lisätietoja: diakoniatyöntekijä Taisia Pohjola, puh. 040 583 2915.

Kahvitreffit

Kahvitreffit ovat yksi Maria Pariisilaisen piirin toimintamuodoista. Tapaamme Espoonlahden, Espoon ja Tapiolan kahviloissa. Tule juttelemaan kanssamme, vaihtamaan kuulumisia tai piipahda ohikulkumatkallasi ja samalla voit nauttia seurassamme kupin kahvia, teetä ja kahvileivän. Kahvitreffit on maksuton, kaikille avoin eikä tarvitse ilmoittautua. Kahvilassa meidät tunnistaa pöydällä olevasta ruskeasta puurististä. Seuraavat kerrat: Ti 20.11. ja 4.12. klo 14.00–15.00 Cafe Cakehouse Kauppakeskus Espoon-tori 1. krs. Kamreerintie 3, Espoon keskus. Ke 28.11. klo 14.00–15.00 Cafe Ciao Kauppakeskus Pikkulaiva Ulappakatu 2, Espoonlahti. To 29.11. klo 14.00–15.00 Kaisan Cafe Kauppakeskus Ainoa 1. krs. Taponaukio 4, Tapiola. Lisätietoja: diakoniatyöntekijä Taisia Pohjola, puh. 040 583 2915.

Trapesa – kansainvälinen kohtaamispaikka

Trapesan kansainvälinen kohtaamispaikka on avoinna ma–pe klo 10.00–16.30. Tarjolla on ryhmätoimintaa kaikenikäisille erilaisten opiskelu- ja toimintaryhmien muodossa. Maahanmuuttajien ilmainen neuvontapalvelu on avoinna ma–pe klo 10.00–15.00 ajanvaraukset puhelimitse 010 583 7971 tai info@trapesa.com Ortodoksisen seurakunnan diakoniatyöntekijä on tavattavissa ti 20.11 ja 4.12. klo 12.00–13.00. Voit myös erikseen sopia ajanvarauksen Trapesaan p. 040 583 2915 tai sähköpostitse: taisia.pohjola@ort.fi Osoite: Kirkkojärventie 1, Espoon asemasilta 2 krs. Espoon keskus.

Iltapäiväseurat

Iltapäiväseurat kokoontuvat Järvenpään kirkon kryptassa (Kartanontie 45, Järvenpää) kerran kuussa to klo 12–14.30 ja Porvoon kirkon salissa (Vanha Helsingintie 2, Porvoo) kerran kuukaudessa to klo 13–15.30. Seniorikäisille, työelämän ulkopuolella oleville tai vuorotyötä tekeville suunnatussa avoimessa iltapäiväseurassa on

mm. ortodoksisuuteen liittyviä esityksiä sekä mahdollisuus keskusteluun diakoniatyöntekijän kanssa. Lisätietoja: diakoniatyöntekijä Jaana Björninen, p. 0400 304 361.

Diakoniatoimi järjestää ”Kohti joulua”-tapahtumat:

Tikkurila	21.11. klo 15.30–17.30, ehtoopalvelus klo 17.30
Järvenpää	13.12. klo 12–14.30, rukouspalvelus klo 12.00
Porvoo	20.12. klo 13–15.30, rukouspalvelus klo 13.00

Tapahtumissa virittäydymme yhdessä joulupaastoon. Tarjolla on paastohenkistä välipalaa sekä mahdollisuus tehdä joulu-kortteja ja joulukoristeita. Tilaisuus on avoin ja sopii kaikenikäisille. Paikalla tapaat alueen työntekijöitä. Vapaaehtoinen tarve- ja tarjoilumaksu.

Lämpimästi tervetuloa!

Lisätietoja:

Johanna Jomppanen p. 050 404 9404
e-mail: johanna.jomppanen@ort.fi
Jaana Björninen p.0400 304 361,
e-mail: jaana.bjorninen@ort.fi

SURURYHMÄ LÄHEISENSÄ MENETTÄNEILLE

Helsingin ortodoksisen seurakunnan seuraava sururyhmä läheisensä menettäneille aloittaa kokoontumiset diakoniatoimistossa (Unioninkatu 39, sisäpiha) **2. tammikuuta klo 17**.

Ensimmäisellä tapaamiskerralla muodostettu ryhmä kokoontuu kevään aikana viisi kertaa. Ryhmään mahtuu seitsemän ensiksi ilmoittautunutta.

Sururyhmän ohjaajina toimivat Johanna Jomppanen ja Tatjana Wilenius. Lämpimästi tervetuloa!

Tiedustelut ja ilmoittautumiset

Diakoniatyöntekijä
Johanna Jomppanen
johanna.jomppanen@ort.fi
puh. 050 404 9404

Perheutisia

Yksityisyydensuojan turvaamiseksi julkaisemme perheutisia vain saatuaamme siihen erillisen luvan. Jos haluatte tiedon avioliittoon vihkimisestä, lapsenne kasteesta tai omaisenne kuolemasta, pyydämme antamaan julkaisuluvan joko toimituksen yhteydessä tai ilmoittamalla siitä seurakunnan asiakaspalveluun, asiakaspalvelu.helsinki@ort.fi tai puhelimitse numeroon **09 85 646 100**.

Helsingin seurakunta

VIHITYT

Katja ja Kevin (o.s. Valkama) Karjomaa, 6.10.2018

KASTETUT

Eemil Onni Alexander Forsberg, 19.8.2018
Aapo Eemi Vihtori Hirvonen, 2.9.2018
Yasmine Maria Elisabeth Puputti, 15.9.2018
Moa Matilda Raevuori, 22.9.2018
Leo Voitto Torhamo, 30.9.2018
Nooa Wilho Antero Nousiainen, 7.10.2018

IKUINEN MUISTO

Heli Taina Kyllikki Witting,
s. 1934, Kuusankoski
Elias Porttilahti, s. 1938, Salmi

Tampereen seurakunta

IKUINEN MUISTO

Osippa Kostin, s.1946

Lahden seurakunta

KASTETUT

Aapo Eemi Vihtori Hirvonen, 2.9.2018

Helsingin ortodoksinen seurakunta
AUTTAVA PUHELIN
09-8564 6299
päivystää ti, pe ja la klo 18–22
Auttavan puhelimen toiminnasta lisää:
www.hos.fi

Kiitokset

Sydämellinen kiitoksemme isä Teo Merrakselle ja kanttori Larissa Qvintus-Petsalolle kauniista kiitosrukouspalveluksesta Uspenskin katedraalissa 30.9.2018. Kiitos myös nunna Elisabetille järjestelyistä.

Liisa Syrjälä ja Soile Englund

Oletko kiinnostunut vapaaehtoistoiminnasta Helsingin ortodoksisen seurakunnan alueella?

Ota yhteyttä: Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori Kristiina Aminoff, p. 040 350 1951.

Kiitokset

Sydämellinen kiitos minua muistaneille papiksivihkimiseni 40-vuotispäivänä! Lämpimät kiitokseni Arkkipiipa Leolle muistamisesta. Lämpimät kiitokseni myös Helsingin ortodoksisen seurakunnan kirkkoherralle, rovasti Markku Salmiselle, rovasti Juhani Härkinille, pastori Teemu Toivoselle ja yli diakoni Juha Lampiselle onnittelusta ja läsnäolosta juhlassa. Suuri kiitos Pyhän Kolminaisuuden kirkon kuorolle yhteisestä rukouksesta yhdessä toimitetussa liturgiassa pyhän Nikolauksen kirkossa. Kiitän kaikkia seurakuntalaisia ja muita minua muistaneita onnittelusta juhlapäivänä 14.10.2018.

*Mitrarovasti Orest Tchervinskij,
Pyhän Nikolauksen seurakunta*

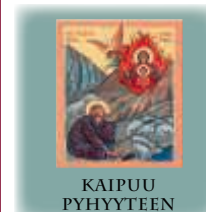
Veijo Koivula & Eeva Zitting: VALTAKUNNAN SALAISUUDET. Kristuksen vertaukset sanoin ja kuvin.

Syksyn uutuuskirjassa Valtakunnan salaisuudet on esitetty kuvin ja sanoin 29 Kristuksen vertausta ja opetusta. Joensuulainen ikonimaalari Eeva Zitting on maalannut jokaisesta vertauksesta ikonin ja oululainen tietokirjailija, rovasti Veijo Koivula avaa teksteissään vertausten sanomaa ja merkitystä. Hinta 28 €.

Kirjaan kuvatut Eeva Zittingin ikonit ovat esillä Riisan näyttelyssä.

Marianne Kantonen & Veijo Koivula & Eeva Zitting: * IKKUNA PYHYYTEEN * PYHYIDEN LÄHTEILLÄ * KAIPUU PYHYYTEEN

I Ikkuna pyhyyteen (2011) ovh 29 €
II Pyhyiden lähteillä (2013) ovh 32 €
III Kaipuu pyhyyteen (2016) ovh 32 €

Ekumeenisten ikonikirjojen trilogia nyt tarjoushintaan. Kaikki kolme teosta yhdessä: 60 € sisältäen postituksen.

VÄYLÄKIRJAT-kustantamo www.vaylakirjat.fi
Tilaukset myös: tuomo.korteniemi@gmail.com tai 0400560605

”Ihme on Jumalan työ, mutta lisäksi tarvitaan uskoa, ehdo-
tonta antautumista Jumalalle. Ihme edellyttää uskoa, ja ih-
me lujittaa ja vahvistaa uskoa.”

Pastori Harri Peiponen, Uutis-Jousi 25.10.

”Pyhäpäivien viettäminen on meille ihmisille tarpeen ja hy-
väksi, sillä ne nostattavat meidät hetkellisesti arjen ja kai-
ken tavanomaisen yläpuolelle. Kysymys kuuluukin, mikä on
meille ihmisille pyhää ja tärkeää? Mistä me saamme innoi-
tuksen, ilon ja riemun? Onko kaiken alkulähde Jumala vai
onko se sittenkin mammona?”

Pastori Andrei Verikov, Ylä-Karjala 26.10.

”Ortodokseilla on hieno käsitys liturgiasta liturgian jälkeen.
Se tarkoittaa sitä, että jumalanpalveluksen ja ehtoollisen jäl-
keen meidät on lähetetty kukin omaan arkeemme, kotiin,
töihin ja sienimetsään niin, että jumalanpalveluksen ja
oman elämän välillä on jatkumo. Meidät kutsutaan elämään
messua todeksi arjessa.”

*Espoon piispanvaaliedokas Kaisamari Hintikka, Kirkko ja
Kaupunki 18.10.*

*Ota kantaa! Ortodoksiviesti julkaisee tällä palstalla lukijoit-
ten kirjeitä, kolumneja ja mielipidekirjoituksia. Toimitus voi
lyhentää tekstejä ja korjata oikeinkirjoitusta.
Kirjoituksia voi lähettää osoitteeseen: ortodoksiviesti@ort.fi.*

Haettavana kasvatustyöntekijän toimi

Helsingin ortodoksisessa seurakunnassa on haettavana kasvatustyöntekijän toimi moniammatillisessa kasvatustiimissä.

Tiimin jäsenten kesken on jaettu aluetyö: sisäiset ja ulkoiset yhteistyöverkostot, leiri, kerho- ja ryhmätoimintojen sekä tapahtumien organisointi ja toteutus. Yhdessä tehtävän kasvatustyön kehittämisen, suunnittelun, toteutuksen ja arvioinnin lisäksi kullakin työntekijällä on selkeä oma erityisosaamisalansa ja vastuualueensa. Tehtävään kuuluu tiimityön lisäksi itsenäistä työskentelyä ja suunnittelua.

Tehtävään valittavalta edellytetään soveltuvaa kasvatustieteiden koulutusta. Myös muu soveltuva koulutus ja osaaminen voidaan huomioida tehtävää täytettäessä.

Ortodoksisen kirkon ja seurakunnan toiminnan tuntemus sekä työkokemus kirkon kasvatustyöstä tai muulta vastaavalta palvelu-
alalta katsotaan eduksi. Hakijalta odotetaan innovatiivista ja aktiivista otetta kirkon kasvatuksellisen työn kehittämiseen muuttuvassa yhteiskunnassa. Hakijalta edellytetään soveltuvuutta tehtävään sekä hyviä yhteistyötaitoja. Tehtävän luonteen vuoksi hakijan on oltava ortodoksisen kirkon jäsen.

Valitun tulee esittää ote rikosrekisteristä.

Palkkauksessa noudatetaan ortodoksisen kirkon työehtosopimusta. Haettava toimi kuuluu ortodoksisen kirkon työehtosopimuksen vaatuvuusryhmään 3.

Toimi täytetään vuoden 2019 alusta tai sopimuksen mukaan.

Hakemukset tulee toimittaa viimeistään 18.11.2018 sähköpostitse osoitteeseen hakemukset.helsinki@ort.fi

Lisätietoja: Kasvatuksen esimies Juha Lampinen
juha.lampinen@ort.fi, p. 040 527 9580.

Kata jouluateria lähimmäiselle Syyriassa ja Keniassa!

JOULUPAASTOKERÄYS 15.11.–31.12.2018

Tili: FI53 5480 0520 0233 08 Viite: 12603

Keräyslupa RA/2017/1736, 30.11.2017, on voimassa koko Suomen alueella. Aikavälillä 1.1.2018–31.12.2022...
Lähetys- ja kehitysyhteistyöhankekesim. kansainvälisestä ja kotimaassa. www.filantropia.fi
Keräysvaat. kayreekan-filantropian-diakonia-

Hanki joulukuusi ja tue samalla Filantropian työtä pyhän Tabithan lastenkodin alakoulun parissa Keniassa!

Kuuset ovat pihta-, omorin- ja tavallisia suomalaisia kuusia.

Pihta	1,8–2,0 m	55 €	2,0–2,3 m	60 €
Omorinkuusi	1,8–2,0 m	45 €	2,0–2,3 m	50 €
Tavallinen kuusi	1,8–2,0 m	50 €	2,0–2,3 m	55 €

Myös muita kokoja rajoitetusti. Kysy.

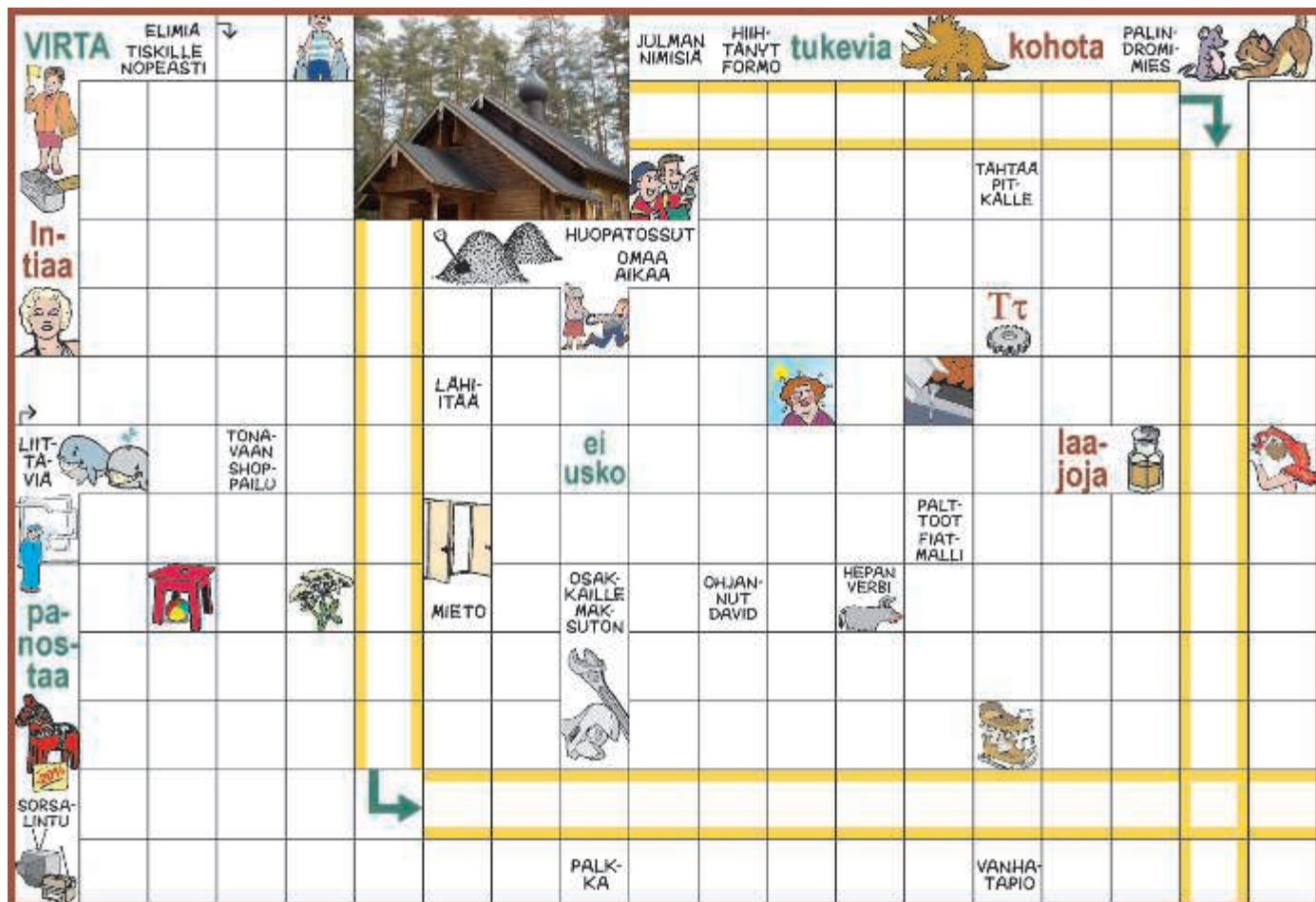
Kotiinkuljetus: 12–18 €/kpl suur-Helsingin alueella:
Espoo, Vantaa, Kerava, Järvenpää ja Sipoo.

Tilaukset pe 14.12. iltaan mennessä
martin.issakainen@gmail.com
tai puhelimitse 050 552 5919

Kuusi on noudettavissa Helsingin ortodoksisen seurakunnan
sisäpihalta Unioninkatu 39 su 16.12. klo 14.00–16.00

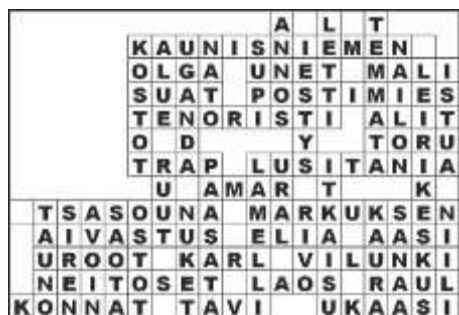
Tilaa ajoissa, niin varmistat kotiisi kauniin lähetyskuusen ja
auttamisen hyvän mielen.

ORTODOKSIVIESTIN RISTIKKO 7/18

www.sanaris.fi / laadinta Erkki Vuokila, ulkoasu Heli Kärkkäinen

RISTIKKO 6/18 RATKAISU

Ristisanatehtävän oikein ratkaisseiden kesken arvotaan mielenkiintoinen kirjapalkinto. Lähetä ristikon avainsanat (keltaisella pohjalla) sekä nimesi ja osoitteesi postikortilla osoitteeseen Ortodoksiviesti / ristikko, Liisankatu 29 A, 00170 Helsinki. Vastausten tulee olla perillä 29. marraskuuta mennessä. Ratkaisu sekä voittajan nimi julkaistaan 8/18-lehdessä 19.12.

Edelliseen tehtävään saimme viljalti vastauksia – kiitokset niistä! Onnetar suosi **Kaija Hannula-Heinosta Lahdesta**. Hänelle postitimme **Serafim Seppälän** (suom. ja toim.) teoksen *Keisarin edessä*. Onnittelumme!

Hoiva- ja palvelukoti Helena on voittoa tavoittelematon, venäläisen ortodoksiperinteen säilyttämiseen erikoistunut asumispalveluyksikkö, joka on tarkoitettu ikäihmisille.

Tarjoamme pitkäaikaista hoivaa ja asumista ympärivuorokautisessa hoivapaikassa, kun kotona asuminen ei ole enää turvallista. Myös palveluasumista on tarjolla.

Mahdollisia vapaita paikkoja voi tiedustella p. 040 0244 987 tai olga.heiskanen@helenakoti.fi

Hoivakotimme sijaitsee vain parin kilometrin päässä Helsingin keskustasta, osoitteessa Hämeentie 55.

Pyhä Nikolaos
Ihmeidentekijä
6.12.

*Uskon ohjeeksi, lempeyden esikuvaksi
ja itsekieltäytymyksen opettajaksi asiain totuus osoitti
sinut laumallesi. Sen tähden olet sinä saavuttanut
nöyryydessäsi ylhäisen aseman ja köyhyydessäsi
rikkauten. Rukoile, oi isä esipaimen Nikolaos, Kristusta
Jumalaamme pelastamaan meidän sielumme.*

Tropari, 4. säv.